

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

Η οικονομική συμπεριφορά του δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού στην κρίση. Σκέψεις, συμπεράσματα και προτάσεις από έναν δήμο με ιδιαίτερα κοινωνικά – οικονομικά χαρακτηριστικά

Δήμητρα Μπακάμη

Κόρινθος, Φεβρουάριος 2017

Department of Political Studies and International Relations - University of Peloponnese

Department of Economics - Democritus University of Thrace

Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki

Department of Business Administration - University of Piraeus

**Interuniversity Interdepartmental
Master Program in
«Local and Regional Government and Development»**

**Financial behavior of municipality of Filothei – Psychiko
during the economic crisis. Considerations, conclusions and
proposals by a municipality with exceptional social and
financial features**

Dimitra Bakami

Corinth, February 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή, εξετάζεται η οικονομική συμπεριφορά του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού μετά την εφαρμογή του προγράμματος ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ σε συνθήκες οικονομικής κρίσης. Σκοπός είναι να μελετηθούν οι επιπτώσεις των δημοσιονομικών περιορισμών του κεντρικού κράτους στην οικονομική διαχείριση του Δήμου, λαμβανομένης υπόψη της σημαντικής οικονομικής εξάρτησης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την Κεντρική Διοίκηση. Για την πληρέστερη ανάλυση, κρίνεται σκόπιμη η παρουσίαση κι η σύγκριση των οικονομικών στοιχείων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με το Δήμο. Ταυτόχρονα, συγκρίνεται ο Δήμος με τρεις όμορους δήμους. Η ανάλυση ολοκληρώνεται με τη χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών. Από την ανάλυση προκύπτουν σημαντικές πληροφορίες και συμπεράσματα για το βαθμό οικονομικής αυτοδυναμίας του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού αλλά και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης γενικότερα και κατά πόσο αυτή επηρέασε την οικονομική συμπεριφορά τους κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Λέξεις κλειδιά:

Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Καλλικράτης, οικονομική κρίση, οικονομική συμπεριφορά, μείωση κρατικών επιχορηγήσεων, οικονομική αυτοτέλεια, χρηματοοικονομικοί δείκτες, οικονομική αυτοδυναμία

ABSTRACT

This study examines the financial behavior of Municipality of Filothei Psychiko towards the implementation of KALLIKRATIS program, during the economic crisis. The aim of this paper is to analyze how the financial management of this municipality was affected by the fiscal constraints which were imposed by the Central Government, taking into account the significant economic dependence of Local Authorities on Central Administration. In order for a thorough analysis to be achieved, it is deemed necessary to present and compare the financial figures of this municipality with the ones of Local Government. At the same time the financial figures of the municipality are compared with those of 3 neighboring municipalities. The study is concluded with the use of the fiscal indicators. The results arising from the analysis are important conclusions and information on the extent of the economic self-efficiency of Municipality of Filothei Psychiko and Local Government and how this self-efficiency affected their financial behavior during the economic crisis.

Keywords:

Municipality of Filothei Psychiko, Local Government, KALLIKRATIS, economic crisis, financial behavior, reductions in Central Government grants, economic independence, fiscal indicators, economic self-efficiency

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΔΟΥ	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
ΔΣ	Δημοτικό Συμβούλιο
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΤΗΔΕ	Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΝΦΙΑ	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΙΕΚ	Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΚΑΠ	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΟΕ	Οικονομική Επιτροπή
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΑΡ.	Παράγραφος
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΣΑΤΑ	Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΤΑ	Τοπική Αυτοδιοίκηση
ΤΑΠ	Τέλος Ακίνητης Περιουσίας
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development
UCLG	United Cities and Local Governments

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	i
Λέξεις κλειδιά:	i
ABSTRACT	ii
Keywords:	ii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	iii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	vi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	vii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	3
1.1 Θεσμικό πλαίσιο.....	3
1.2 Δημοσιονομικό πλαίσιο – Τα έσοδα των Δήμων	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΑΘΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	8
2.1 Έσοδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	9
2.2 Έξοδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης	14
Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΟΘΕΗΣ – ΨΥΧΙΚΟΥ	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΟΘΕΗΣ-ΨΥΧΙΚΟΥ	18
3.1 Σύνομη Ιστορική Αναδρομή	18
3.2 Γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά	19
3.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά	19
3.4 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά	20
3.5 Οικονομικά χαρακτηριστικά-Οικονομική κατάσταση Δήμου βάσει δεικτών αξιολόγησης ..	21
Γ΄ ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ 3 ΟΜΟΡΩΝ ΔΗΜΩΝ ΒΑΣΕΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	28
4.1 Σύνομη Ιστορική Αναδρομή	28
4.2 Γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά	28
4.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά	28
4.4 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά.....	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	30
5.1 Σύνομη Ιστορική Αναδρομή	30
5.2 Γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά	30
5.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά	31
5.4 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	32
6.1 Σύνομη Ιστορική Αναδρομή	32
6.2 Γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά	33
6.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά	33
6.4 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ 4 ΔΗΜΩΝ	35
Δ' ΜΕΡΟΣ: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΣΩ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ 4 ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΕΣΟΔΑ.....	41
8.1 Σύγκριση δεικτών οικονομικής επίδοσης των 4 Δήμων:.....	41
8.2 Σύγκριση δεικτών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των 4 Δήμων.....	45
8.3 Σύγκριση δεικτών αυτονομίας και ανεξαρτησίας των 4 Δήμων	46
8.4 Κατά κεφαλή δείκτες εσόδων	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΕΞΟΔΑ.....	51
9.2 Ποσοστό συμμετοχής δαπανών στις συνολικές δαπάνες.....	54
9.3 Σύγκριση δεικτών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των 4 Δήμων.....	57
9.4 Κατά κεφαλή δείκτες εξόδων	59
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	61
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	64
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	71

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

- Πίνακας 2.1** Ενοποιημένος προϋπολογισμός Εσόδων ΟΤΑ , σελ.9
- Πίνακας 2.2** Ετήσια Μεταβολή Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, σελ.13
- Πίνακας 2.3** Ενοποιημένος προϋπολογισμός Εξόδων ΟΤΑ, σελ.15
- Πίνακας 2.4** Ενοποιημένος προϋπολογισμός Εσόδων – Εξόδων ΟΤΑ, σελ.16
- Πίνακας 3.1** Επίπεδο Εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό: Δήμος Φιλοθέης-Ψυχικού, σελ.20
- Πίνακας 3.2** Έσοδα Δήμου Φιλοθέης- Ψυχικού, σελ.23
- Πίνακας 3.3** Δείκτες εσόδων, σελ.23
- Πίνακας 3.4** Έξοδα Δήμου Φιλοθέης- Ψυχικού, σελ.26
- Πίνακας 3.5** Δείκτες εξόδων, σελ.27
- Πίνακας 4.1** Επίπεδο Εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό: Δήμος Χαλανδρίου, σελ.29
- Πίνακας 5.1** Επίπεδο Εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό: Δήμος Γαλατσίου, σελ.31
- Πίνακας 6.1** Επίπεδο Εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό: Δήμος Παπάγου-Χολαργού, σελ.34
- Πίνακας 7.1** Πληθυσμιακή Πυκνότητα, σελ.36
- Πίνακας 7.2** Εκπαιδευτικό Επίπεδο Ανά Δήμο και στο σύνολο της Χώρας, σελ.37
- Πίνακας 7.3** Ποσοστά Ανεργίας, σελ.38
- Πίνακας 7.4** Παλαιές και νέες αντικειμενικές αξίες, σελ.39
- Πίνακας 7.5** Κατανομή Χρεωστικών Δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α., σελ.40
- Πίνακας 7.6** Μέσος όρος Δηλωθέντος Οικογενειακού Εισοδήματος, σελ.40
- Πίνακας 8.1** Δείκτες Εκτέλεσης Προϋπολογισμού Εσόδων, σελ.42
- Πίνακας 8.2** Δείκτες Εσόδων, σελ.45
- Πίνακας 8.3** Δείκτες Οικονομικής Κατάστασης Εσόδων των τεσσάρων Δήμων, σελ. 47
- Πίνακας 8.4** Κατά κεφαλή δείκτες Εσόδων, σελ.49
- Πίνακας 8.5** Κατά κεφαλή δείκτες επιβάρυνσης, σελ.50
- Πίνακας 9.1** Δείκτες Εκτέλεσης Προϋπολογισμού Εξόδων, σελ.51
- Πίνακας 9.2** Ποσοστό συμμετοχής ανά κατηγορία εξόδων στο σύνολο των δαπανών, σελ.54
- Πίνακας 9.3** Πίνακας Επενδύσεων ανά κατηγορία, σελ.56
- Πίνακας 9.4** Δείκτες Εξόδων, σελ.57
- Πίνακας 9.5** Κατά κεφαλή δείκτες Εξόδων, σελ.59

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- Διάγραμμα 2.1** Συμμετοχή Ιδίων Εσόδων και Μεταβιβάσεων στο Σύνολο των Εσόδων, σελ.10
- Διάγραμμα 2.2** Διάρθρωση Εσόδων παγκόσμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σελ.11
- Διάγραμμα 2.3** Συμμετοχή Λειτουργικών Εξόδων στα συνολικά έξοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σελ.15
- Διάγραμμα 2.4** Εξέλιξη εσόδων, εξόδων και πλεονάσματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης 2013-2017, σελ.17

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η χώρα βρίσκεται από το 2010 και μετά, σε μία παρατεταμένη οικονομική κρίση ως αποτέλεσμα της βίαιης δημοσιονομικής προσαρμογής προς αντιμετώπιση του διογκωμένου δημοσίου χρέους. Οδηγήθηκε σε πρωτοφανή επίπεδα ανεργίας, συρρίκνωση των εν γένει οικονομικών δραστηριοτήτων σε όλους τους παραγωγικούς τομείς, σε σημαντικούς περιορισμούς της χρηματοδότησης της οικονομίας και τελικά στη σοβαρή μείωση του ΑΕΠ τα τελευταία επτά χρόνια.

Οι εξελίξεις αυτές, επηρέασαν ιδιαίτερα και το χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με δεδομένο την ιδιαίτερα σημαντική οικονομική εξάρτηση από το Κεντρικό Κράτος, αφού οι ετήσιες κρατικές χρηματοδοτήσεις αποτελούν για το μεγαλύτερο αριθμό των ΟΤΑ το σημαντικότερο μέσο εξασφάλισης της λειτουργίας τους.

Θα έχει συνεπώς, ιδιαίτερο ενδιαφέρον να εξετάσει κανείς αν μέσα στην – από όλους αναγνωριζόμενη – γενική εικόνα «υποχώρησης» της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, υπάρχουν και περιπτώσεις τομέων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, που λόγω της οικονομικής και οργανωτικής διάρθρωσής τους «αντιστάθηκαν» ή «αντιστέκονται» σε αυτήν τη διαμορφωθείσα και διαμορφούμενη κατάσταση, αλλά και ποιες είναι οι προοπτικές για το μέλλον.

Σε αυτό το ερώτημα και περιορίζοντας το χώρο εξέτασης σε έναν καλλικρατικό Δήμο (ως μεμονωμένο κομμάτι του ευρύτερου δημόσιου τομέα) και συγκεκριμένα στο Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού, θα επιχειρηθεί με την εργασία αυτή να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα που ανακύπτουν:

- Αν η μείωση των ετήσιων κρατικών επιχορηγήσεων επηρέασε και σε ποιο βαθμό την εν γένει λειτουργία του Δήμου,
- αν η οικονομική κρίση επηρέασε και πάλι σε ποιο βαθμό το σκέλος των ιδίων εσόδων,
- αν από τον περιορισμό του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων επηρεάστηκαν τυχόν αναπτυξιακά έργα και γενικότερα έργα κοινωνικής υποδομής και αντίστοιχες πρωτοβουλίες.

Επειδή οι απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα για το μεγαλύτερο αριθμό των ΟΤΑ της χώρας είναι αυτονόητες για την ιδιαίτερα αρνητική επίπτωση στην εν γένει λειτουργία τους, η επιλογή του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού, αποσκοπεί στην εξέταση των επιπτώσεων της

οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, στη συμπεριφορά ενός Δήμου του αστικού πολεοδομικού συγκροτήματος του νομού Αττικής, ο οποίος παρουσιάζει σημαντικές διαφορές τόσο κοινωνικά – οικονομικά, όσο και περιβαλλοντικά, σε σύγκριση με το μεγαλύτερο αριθμό των ΟΤΑ της χώρας. Προκειμένου δε, να αναδειχθούν τυχόν ενδιαφέρουσες διαφοροποιήσεις των επιπτώσεων της κρίσης, επιχειρείται στην παρούσα εργασία και μία περιορισμένη αναφορά σε τρεις όμορους Δήμους, τους Δήμους Χαλανδρίου, Γαλασίου και Παπάγου – Χολαργού. Για το λόγο αυτό εξετάζονται οι «αντοχές» της οικονομικής τους διαχείρισης που δοκιμάζονται από τις συνεχείς περικοπές ή καθυστερήσεις των θεσμοθετημένων από το κεντρικό κράτος πόρων, αλλά και από την αποδυνάμωση της φοροδοτικής ικανότητας των πολιτών των Δήμων, λόγω της σημαντικής μείωσης των εισοδημάτων τους, που επηρεάζουν άμεσα τη σημαντικότερη πηγή των ιδίων εσόδων.

Σχετικά με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, αρχικά έγινε αναφορά στο θεσμικό και δημοσιονομικό πλαίσιο της οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ καθώς επιδρά στη διαμόρφωση και τον προγραμματισμό της οικονομικής πολιτικής τους. Στη συνέχεια, εξετάστηκαν τα οικονομικά στοιχεία του συνόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού και των τριών όμορων Δήμων. Από την ανάλυση αυτή, δημιουργήθηκαν χρηματοοικονομικοί δείκτες, η σύγκριση των οποίων οδήγησε σε συμπεράσματα σχετικά με το βαθμό της οικονομικής αυτοδυναμίας τους.

Η εργασία είναι δομημένη σε τέσσερα μέρη:

- Στο πρώτο μέρος εξετάζονται τα οικονομικά στοιχεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης βάσει των ενοποιημένων προϋπολογισμών των εισηγητικών εκθέσεων του κρατικού προϋπολογισμού.
- Στο δεύτερο μέρος αναλύεται το προφίλ του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού και εξετάζονται τα οικονομικά χαρακτηριστικά του.
- Στο τρίτο μέρος παρουσιάζονται και συγκρίνονται τα στατιστικά στοιχεία βασικών χαρακτηριστικών των γειτονικών Δήμων.
- Στο τέταρτο μέρος επιχειρείται η σύγκριση μέσω χρηματοοικονομικών δεικτών, της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού με το σύνολο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους τρεις Δήμους, για την εξαγωγή συμπερασμάτων, προκειμένου να αποδειχθεί ή όχι η οικονομική τους αυτοδυναμία, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη βιωσιμότητά τους.

Η παρούσα εργασία κλείνει με τα σχετικά συμπεράσματα.

Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1.1 Θεσμικό πλαίσιο

Η θεσμική μεταβολή που συντελέστηκε στην περιφερειακή και τοπική οργάνωση της Αυτοδιοίκησης από το πρόγραμμα ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ ¹, αποτέλεσε την εξέλιξη του προγράμματος Ι.ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ², που είχε καθιερώσει την πρώτη συνένωση Δήμων και Κοινοτήτων σε μεγαλύτερους Δήμους, με σκοπό την αποτελεσματικότερη εκπροσώπηση και αντιμετώπιση των τοπικών αναγκών των πολιτών.

Το βασικό χαρακτηριστικό του προγράμματος ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ είναι η αναδιάρθρωση του συστήματος αυτοδιοίκησης (συνένωση Δήμων, κατάργηση νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, σύσταση αιρετών περιφερειών και αποκεντρωμένων Διοικήσεων) και η μεταβίβαση κι εκχώρηση αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση προς τους Δήμους και τις Περιφέρειες (πολεοδομία, λειτουργική υποστήριξη σχολείων, περιβάλλον, κοινωνική προστασία). Ενίσχυση της αποκεντρωμένης Διοίκησης με τη συγκρότηση λιγότερων αλλά ισχυρότερων Δήμων οι οποίοι θα είναι πολιτικά αυτόνομοι ως προς την ανάληψη πρωτοβουλιών και αποφάσεων που θα οδηγήσουν στην «ενεργοποίηση των ενδογενών τους παραγωγικών δυνάμεων και στη μεγέθυνση του αναπτυξιακού τους δυναμικού»³. Παράλληλα, θα διαθέτουν οικονομική και λειτουργική αυτοτέλεια μέσω ενός από τα κάτω προς τα πάνω (bottom up) σχεδιασμού, με αυξανόμενη ανάθεση αρμοδιοτήτων και μεταβίβαση ευθυνών σε τοπικό επίπεδο.

---

¹ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ -Νόμος 3852-ΦΕΚ Α 87/07.06.2010

² ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ - Νόμος 2539-ΦΕΚ Α 244/04.12.1997)

³ Μ. Χριστοφάκης, *Τοπική Ανάπτυξη και Περιφερειακή Πολιτική* εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2001, σελ.66

Επιπλέον, το άρθρο 102, παρ.1 του Συντάγματος ορίζει: «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων». Επομένως η εκτέλεση και διεκπεραίωση των τοπικών υποθέσεων έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα καθώς επιβάλλεται συνταγματικά.⁴ Καθήκον των τοπικών αρχών, αποτελεί η κάλυψη βασικών αναγκών των τοπικών κοινωνιών και η ικανοποίηση επομένως των ατομικών συμφερόντων των κατοίκων, προασπίζοντας τη λαϊκή κυριαρχία⁵.

Η οικονομική αυτοτέλεια είναι θεσμικά κατοχυρωμένη, αφού σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας, άρθρο 102, παρ.2 «οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια ». Όμως η διοικητική αυτοτέλεια των ΟΤΑ δεν υποδηλώνει την πλήρη αυτονομία τους καθώς η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους συνδέεται με τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και όχι με την «εξ υπαρχής και πρωτογενή» ρύθμισή τους ⁶.

Στο ίδιο άρθρο, παρ.5, αναφέρεται πως το κράτος διασφαλίζει την οικονομική αυτοτέλεια και τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ, με τη λήψη των απαραίτητων νομοθετικών, κανονιστικών και δημοσιονομικών μέτρων.

Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η Κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας ⁷, όπου στο άρθρο 9, παρ.1 και 2 αναφέρεται ότι « Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν δικαίωμα, στα πλαίσια της εθνικής οικονομικής πολιτικής, σε επαρκείς ίδιους πόρους τους οποίους μπορούν να διαθέτουν ελεύθερα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους » και «Οι οικονομικοί πόροι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να είναι ανάλογοι με τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμα ή τον νόμο.».

1.2 Δημοσιονομικό πλαίσιο – Τα έσοδα των Δήμων

Η οικονομική αυτοτέλεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διασφαλίζεται από την είσπραξη τοπικών εσόδων από τους ΟΤΑ , άρθρο 102, παρ.5: «Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον

---

⁴ Ν.- Κ. Χλέπας, *Η Τοπική Διοίκηση στην Ελλάδα – Ο Διαλεκτικός Ανταγωνισμός της Αποκέντρωσης με την Αυτοδιοίκηση*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή, 1999, σελ.225

⁵ Στο ίδιο, σελ. 219

⁶ Α. Μακρυδημήτρης, *Η Μεταρρύθμιση της Αυτοδιοίκησης*, στο *Αυτοδιοίκηση και Κράτος στο Πλαίσιο της Παγκοσμιοποίησης*, εκδ., Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή, 2003, σελ.93

⁷ Νόμος 1850-ΦΕΚ Α 114/10.05.1989

καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.» Εντούτοις, η διάταξη αυτή δεν νομιμοποιεί την «αυτοδιοικητική φορολογία»⁸, εφόσον οι ΟΤΑ σύμφωνα με την παρ.4, του άρθρου 78 του Συντάγματος, δεν κατοχυρώνονται νομοθετικά με απεριόριστη φορολογική εξουσία⁹.

Η οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ, συνίσταται στη δυνατότητα της ίδιας διαχείρισης των εσόδων και της περιουσίας τους, στον καθορισμό των εξόδων τους και στην επιβολή φόρων ή άλλων δημόσιων βαρών¹⁰ με στόχο την επάρκεια των εσόδων και την ενίσχυση της οικονομικής τους κατάστασης. Επιπλέον, η οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ προϋποθέτει και τη μεταφορά των αναγκαίων πόρων από την Κεντρική Διοίκηση για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Όσον αφορά τη μεταφορά κρατικών πόρων, αυτή γίνεται με τη μορφή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων και «έχει το χαρακτήρα της «σφαιρικής επιχορήγησης» (global grants), δηλαδή δεν έχει προγραμματική δέσμευση, εκτός από τη διάκρισή της σε χρηματοδότηση για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών και σε χρηματοδότηση για την πραγματοποίηση επενδύσεων (ΣΑΤΑ)»¹¹. Στόχος είναι η δυνατότητα δημιουργίας εσόδων που θα τους καθιστά βιώσιμους στο μέλλον.

Τα έσοδα των ΟΤΑ διακρίνονται σε τακτικά και έκτακτα (Ν.1828/1989, άρθρο 25, Ν.3463/2006, άρθρο 157)¹².

Τα τακτικά έσοδα προέρχονται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους οι οποίοι επιβλήθηκαν αρχικά με το Ν.1828/1989, άρθρο 25 και εξακολουθούν να ισχύουν με το πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν.3852/2010, άρθρο 259 και από τα ίδια έσοδα (τοπικές πηγές εσόδων)

Αναλυτικότερα, τα τακτικά έσοδα περιλαμβάνουν¹³ :

---

⁸ Γ. Σωτηρέλης, *Η Μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – προκλήσεις και προοπτικές*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2006, σελ.46

⁹ Ε. Μπεσίλα-Βήκα, *Τοπική Αυτοδιοίκηση*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2004, σελ.333

¹⁰ Στο ίδιο, σελ. 322

¹¹ Π. Μαΐστρος, *Μεταρρυθμίσεις ή Επικοινωνιακές Φωτοβολίδες; Η Δημόσια Διοίκηση στην τριετία 2016-2018*, εκδ. Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα, 2016, σελ.104

¹² Νόμος 1828-ΦΕΚ Α 2/03.01.1989, Νόμος 3463-ΦΕΚ Α 114/08.06.2006

¹³ Κ.Υ.Α 7028/2004 (ΦΕΚ 253 Β'9-2-04) : Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων.

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ :

- Έσοδα από θεσμοθετημένους πόρους (Κεντρικοί αυτοτελείς πόροι)
- Έσοδα από κινητή και ακίνητη περιουσία (τόκοι και μισθώματα)
- Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα (τέλη καθαριότητας & ηλεκτροφωτισμού, τέλη ύδρευσης άρδευσης και αποχέτευσης)
- Έσοδα από λοιπά τέλη και δικαιώματα (τέλος ακίνητης περιουσίας, τέλος ακαθάριστων εσόδων επιτηδευματιών, τέλος κοινοχρήστων χώρων, τέλος διαφήμισης, έσοδα από νεκροταφεία, σφαγεία, ειδικούς χώρους στάθμευσης, εισιτήρια θεάτρων ,μουσείων)
- Έσοδα από φόρους και εισφορές (Φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων, φόρος ζύθου¹⁴, λοιποί φόροι και εισφορές)
- Λοιπά τακτικά έσοδα (μισθώματα δημοσίων λατομείων, θαλασσίων εκτάσεων, παράβολα έκδοσης αδειών ίδρυσης επιχειρήσεων και καταστημάτων, αδειών παραμονής αλλοδαπών)

ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ :

- Έσοδα από εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας (ακινήτων, οικοπέδων και οχημάτων)
- Έκτακτες επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών
- Επιχορηγήσεις από θεσμοθετημένους πόρους για επενδυτικές δαπάνες, επιχορηγήσεις για επισκευές και συντηρήσεις σχολικών κτιρίων
- Έσοδα από Δωρεές-Κληρονομίες-Κληροδοσίες
- Προσανυξήσεις πρόστιμα παράβολα (προσανυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής χρεών, πρόστιμα Κ.Ο.Κ και φορολογικών παραβάσεων, πρόστιμα αυθαιρέτων, παράβολα πλειστηριασμών)
- Λοιπά έκτακτα έσοδα (έσοδα από δαπάνες που πραγματοποιούνται για λογαριασμό τρίτων)

---

¹⁴ Ο φόρος ζύθου ο οποίος προβλεπόταν με το άρθρο 39 του ΒΔ 24/09-20/10/1958,καταργήθηκε με το Νόμο 4389/16 και αποτελεί πλέον έσοδο του Δημοσίου.

Από το σύνολο των ιδίων εσόδων, τα φορολογικά έσοδα, κρίνουν σε μεγάλο βαθμό τη δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης και αυτόνομης τοπικής δημοσιονομικής πολιτικής. Παρόλα αυτά τα φορολογικά έσοδα δεν συνεπάγονται και αντίστοιχη φορολογική εξουσία για τους ΟΤΑ, «καθώς η εκχώρηση προς την τοπική αυτοδιοίκηση των εσόδων από φόρους που επιβάλλει η κεντρική διοίκηση αποτελεί απλή εκχώρηση φορολογικών εσόδων και όχι εκχώρηση φορολογικής εξουσίας»¹⁵. Δυστυχώς, το ελληνικό τοπικό φορολογικό σύστημα αποτελεί «ένα υποσύνολο του εθνικού φορολογικού συστήματος»¹⁶, με αποτέλεσμα η φορολογική ελευθερία να είναι περιορισμένη έως και ανύπαρκτη. Ο συγκεντρωτικός χαρακτήρας του κεντρικού κράτους δεν επιτρέπει την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που προσφέρει ο σωστός σχεδιασμός ενός τοπικού φορολογικού συστήματος όπως είναι¹⁷ :

- Φορολογική δικαιοσύνη για αποφυγή φορολογικού ανταγωνισμού: α) ίση φορολογική επιβάρυνση σε όσους αντιμετωπίζουν παρόμοιες οικονομικές και προσωπικές συνθήκες β) προοδευτικότητα φόρου, να αυξάνει δηλαδή καθώς αυξάνει το εισόδημα γ) δίκαιη κατανομή φορολογικών βαρών μεταξύ των διαφορετικών γεωγραφικών περιοχών.
- Επάρκεια εσόδων: τα έσοδα να διαθέτουν δυναμική για να καλύπτουν ένα σημαντικό μέρος των δαπανών.
- Μικρό κόστος διαχείρισης: τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης να αποτελούν μικρό ποσοστό, ώστε μεγαλύτερο μέρος των εσόδων να κατευθύνεται στην ικανοποίηση των τοπικών αναγκών.
- Μικρό κόστος συμμόρφωσης : ένα απλό τοπικό φορολογικό σύστημα έχει λιγότερες αρνητικές επιπτώσεις στη συμπεριφορά των φορολογουμένων, αφού θα γνωρίζουν σε μεγάλο βαθμό πού κατευθύνονται οι φόροι που πληρώνουν και ποιες μεταβολές συντελέστηκαν.

---

¹⁵ Κ. Σαββαΐδου, *Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2009, σελ.444

¹⁶ Ρ. Γκέκας, *Τα Οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Πανεπιστημιακές Σημειώσεις*, Αθήνα, 2016, σελ.49

¹⁷ ό. π. σελ.44 και Ν. Τάτσος, *Δημοσιονομική Αποκέντρωση*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα, 2004, σελ.90-109

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΑΘΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ο βαθμός οικονομικής αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορεί να μετρηθεί με δείκτες αξιολόγησης που σχετίζονται με τον προϋπολογισμό, απολογισμό ή ισολογισμό τους. Με αυτόν τον τρόπο είναι δυνατό να εξαχθούν χρήσιμα και ασφαλή συμπεράσματα, ως προς τη δυνατότητα να προγραμματίζουν και να χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους¹⁸.

Συγκεκριμένα, γίνεται συγκριτική αξιολόγηση των οικονομικών δεδομένων ορισμένων κατηγοριών εσόδων ή εξόδων, δίνοντας σημαντικές πληροφορίες για τη δομή κι εκτέλεση του προϋπολογισμού, τη διάρθρωση των εσόδων και τη σύνδεσή τους με τα έξοδα, την κάλυψη των λειτουργικών κι ανελαστικών δαπανών, τη χρηματοοικονομική ρευστότητα αλλά και τη δυνατότητα λήψης επενδυτικών αποφάσεων. Παρέχουν δηλαδή, πληροφορίες για τη συνολική εικόνα και τη βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη συμπεριφορά των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσα από την αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων τους.

Στους επόμενους πίνακες, βλέπουμε πώς διαμορφώθηκαν συγκεκριμένες κατηγορίες εσόδων και εξόδων των ενοποιημένων προϋπολογισμών¹⁹ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως αναφέρονται στις εισηγητικές εκθέσεις του κρατικού προϋπολογισμού για τα έτη 2013-2017.

---

¹⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 165, §2 του Ν.3463/06, άρθρο 267 §7 του Ν.3852/10, και άρθρο 77 § 6 του Ν.4172/13, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποχρεούνται να υποβάλλουν στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, μεταξύ άλλων και στοιχεία για την οικονομική τους κατάσταση και διαχείριση, τα οποία αξιολογούνται με δείκτες, οι οποίοι καθορίζονται με την υπ'αρ.74712/10 Κοινή Υπουργική Απόφαση (άρθρο 6) ως προς τον τύπο και το περιεχόμενό τους. Με βάση τα στοιχεία που παρέχονται από τους ενοποιημένους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των εισηγητικών εκθέσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού, ενδεικτικά τέτοιοι δείκτες μπορούν να αφορούν : α) στο ποσοστό συμμετοχής των ιδίων εσόδων στο σύνολο των εσόδων β) στο ποσοστό συμμετοχής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) στο σύνολο των εσόδων γ) στην αναλογία τακτικών εσόδων προς έκτακτα έσοδα δ) στο ποσοστό συμμετοχής των λειτουργικών δαπανών στο σύνολο των εξόδων.

¹⁹ Ο ενοποιημένος προϋπολογισμός των ΟΤΑ δεν προέρχεται από την ενοποίηση των δημοτικών προϋπολογισμών των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων τους. Συγκροτείται από το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και ουσιαστικά διατυπώνει τις κατευθυντήριες γραμμές ως προς τις εκτιμήσεις και προβλέψεις των βασικών οικονομικών μεγεθών τους.

<http://www.minfin.gr/web/guest/proupologismos>

Τα στοιχεία αυτά αφορούν σε απολογιστικά στοιχεία των ετών 2013-2015, εκτιμήσεις έτους 2016 και προβλέψεις έτους 2017.

2.1 Έσοδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1 Ενοποιημένος προϋπολογισμός Εσόδων ΟΤΑ (σε εκατ. ευρώ)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015	2016	2017	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ
						ΕΤΗΣΙΑ	ΕΤΗΣΙΑ	ΕΤΗΣΙΑ	ΕΤΗΣΙΑ
						ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
						2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
ΕΣΟΔΑ (1+2+3+4+5+6+7)	7.804,00	7.589,00	6.515,00	7.552,00	7.562,00	-2,75%	-14,15%	15,92%	0,13%
1)Μεταβιβάσεις από Τακτικό Προϋπολογισμό	3.080,00	2.958,00	2.945,00	3.229,00	3.037,00	-3,96%	-0,44%	9,64%	-5,95%
2)Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ & ΕΣΠΑ	834,00	1.506,00	870,00	1.276,00	1.404,00	80,58%	-42,23%	46,67%	10,03%
- ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ, ΠΔΕ, ΕΣΠΑ & ΕΕ	3.921,00	4.470,00	3.816,00	4.522,00	4.458,00	14,00%	-14,63%	18,50%	-1,42%
ΣΥΜΜ/ΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ και ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΠΔΕ,ΕΣΠΑ,Ε									
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (%)	50,24%	58,90%	58,57%	59,88%	58,95%	17,23%	-0,56%	2,23%	-1,55%
3)Τόκοι	48,00	37,00	34,00	44,00	44,00	-22,92%	-8,11%	29,41%	0,00%
4)Έσοδα από προγράμματα της ΕΕ	7,00	6,00	1,00	17,00	17,00	-14,29%	-83,33%	1600,00%	0,00%
5)Λοιπά έσοδα (α+β+γ+δ)	2.253,00	2.237,00	2.060,00	2.275,00	2.317,00	-0,71%	-7,91%	10,44%	1,85%
α) Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	1.075,00	1.023,00	975,00	1.105,00	1.122,00	-4,84%	-4,69%	13,33%	1,54%
β) Έσοδα από φόρους, λοιπά τέλη, δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	453,00	459,00	432,00	461,00	472,00	1,32%	-5,88%	6,71%	2,39%
γ) Λοιπα ίδια έσοδα	257,00	291,00	221,00	289,00	292,00	13,23%	-24,05%	30,77%	1,04%
δ) Έσοδα ΠΟΕ	468,00	464,00	432,00	420,00	431,00	-0,85%	-6,90%	-2,78%	2,62%
- ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (α+β+γ)	1.785,00	1.773,00	1.628,00	1.855,00	1.886,00	-0,67%	-8,18%	13,94%	1,67%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (%)	22,87%	23,36%	24,99%	24,56%	24,94%	2,14%	6,96%	-1,70%	1,54%
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ ΟΤΑ (1+3+5)*	5.381,00	5.232,00	5.039,00	5.548,00	5.398,00	-2,77%	-3,69%	10,10%	-2,70%
6)Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και Ξένων και επιστροφές χρημάτων	742,00	683,00	611,00	711,00	743,00				
7)Επιχορήγηση για πληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων	840,00	162,00	-6,00						

* Δεν περιλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις ΠΔΕ,ΕΣΠΑ,ΕΕ και Αποδόσεις υπέρ Δημοσίου γιατί δεν προορίζονται για λειτουργικές δαπάνες, όπως και οι επιχορηγήσεις για πληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, επεξεργασμένα στοιχεία εισηγητικών εκθέσεων κρατικού προϋπολογισμού, ετών 2013-2017

Παρατηρούμε καταρχήν ότι τα ενοποιημένα έσοδα των ΟΤΑ, μειώθηκαν κατά την τελευταία πενταετία από 7.804,00 εκατ. ευρώ το 2013, σε 7.562,00 εκατ. ευρώ το 2017 (κατά 3,1%) λόγω της μείωσης που επήλθε από τις μεταβιβάσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού. Η μείωση αυτή συμψηφίστηκε εν μέρει, από την αύξηση των επιχορηγήσεων των ΠΔΕ, ΕΣΠΑ και ΕΕ αλλά και από την αύξηση των εσόδων από ανταποδοτικά τέλη και φόρους, γεγονός που φανερώνει έμμεσα την πολιτική αύξησης τελών που αναγκαστικά υιοθέτησαν πολλοί Δήμοι για να ενισχύσουν τα ίδια έσοδά τους.

Παρά τη μικρή αύξηση των Ιδίων εσόδων ως απόλυτα μεγέθη, παρατηρούμε ότι παραμένουν σχετικά σταθερά κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου, μεταξύ 23% και 25% των συνολικών εσόδων, ποσοστό αρκετά χαμηλό, που καταδεικνύει τη μειωμένη οικονομική αυτοδυναμία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνολικά.

Από την άλλη πλευρά, οι Μεταβιβάσεις από τον Τακτικό Προϋπολογισμό και οι επιχορηγήσεις από ΠΔΕ, ΕΣΠΑ και ΕΕ αποτελούν από το 2014 και μετά, ένα σταθερό ποσοστό μεταξύ 58%-60% που δείχνει την εξάρτηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τις κρατικές χρηματοδοτήσεις και τον παρεμβατικό και συγκεντρωτικό ρόλο της Κεντρικής Διοίκησης ²⁰. Οι τοπικοί φορείς δεν μπορούν να βασιστούν στα ίδια έσοδα τα οποία είναι σταθερά και προβλέψιμα και αποτελούν βασική πηγή προγραμματισμού, αφού αντιστοιχούν μόλις στο ¼ των συνολικών εσόδων τους, με αποτέλεσμα οι κρατικές επιχορηγήσεις να καθορίζουν τον τρόπο άσκησης της οικονομικής πολιτικής τους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1 Συμμετοχή Ιδίων Εσόδων και Μεταβιβάσεων στο Σύνολο των Εσόδων

Ο μεγάλος βαθμός εξάρτησης της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τις κρατικές χρηματοδοτήσεις, φαίνεται και από την έρευνα που δημοσιοποίησε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και η Ένωση Πόλεων και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με την υποστήριξη της Γαλλικής Αναπτυξιακής Εταιρείας τον Οκτώβριο 2016, με θέμα τη διάρθρωση, τις αρμοδιότητες και τα οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε παγκόσμιο επίπεδο.²¹ Η αναλυτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων της μελέτης αυτής ²², σε σχέση με

²⁰ σε ανάλογα επίπεδα κυμαίνονται τα ποσοστά των Μεταβιβάσεων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό (Επιχορηγήσεις ΟΤΑ) προς τα ΕΣΟΔΑ των κατηγοριών 1,3,5 (εκτός ΠΔΕ,ΕΣΠΑ και ΕΕ)

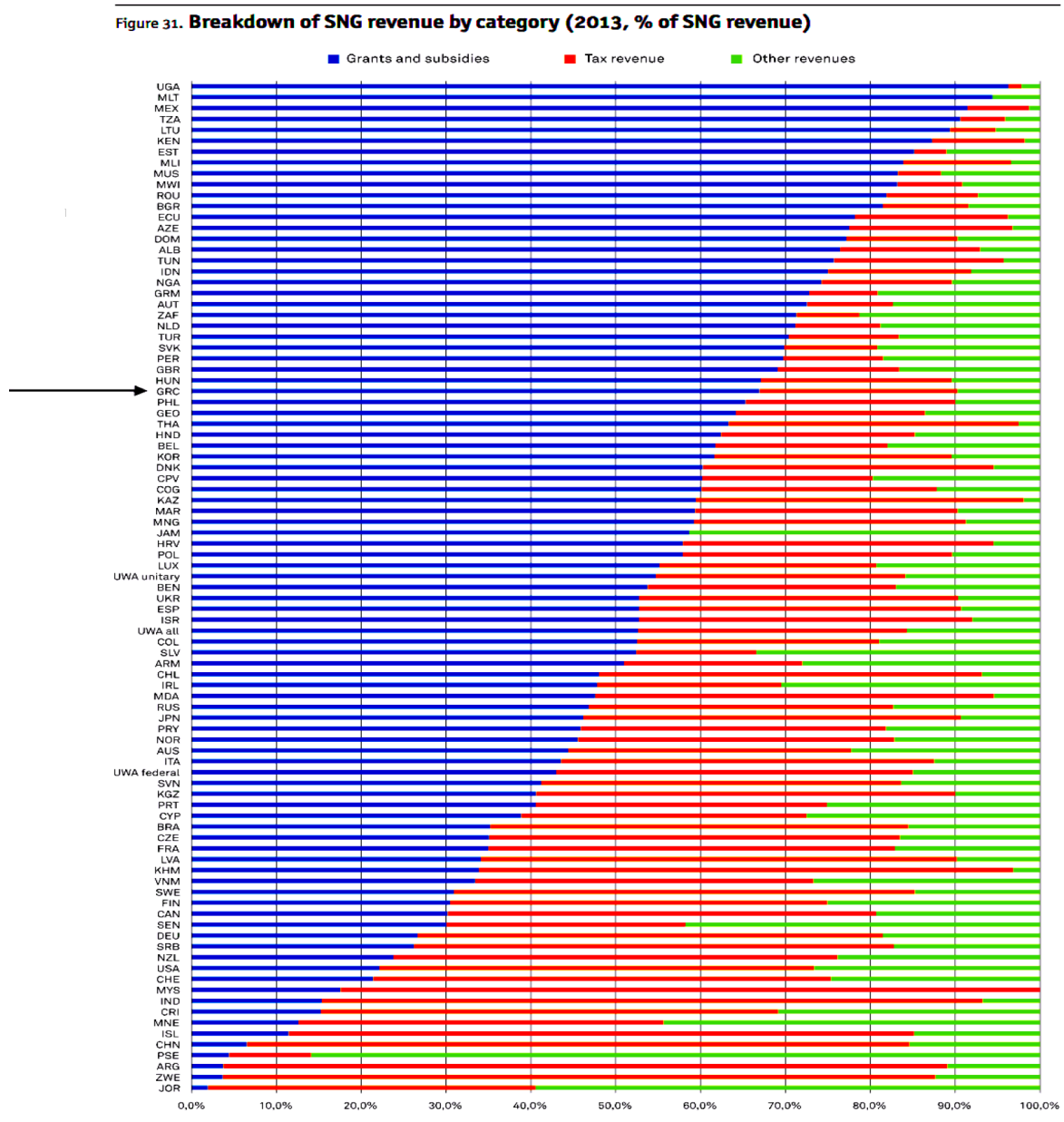
²¹ OECD/UCLG (2016), Subnational Governments around the world: Structure and finance http://www.uclg-localfinance.org/sites/default/files/Observatory_web_0.pdf

²² Ράλλης Γκέκας (2016) «Η υποβάθμιση της χώρας, η εσωτερική υποτίμηση και η αποκέντρωση», αναρτήθηκε 04.01.2017, στο Localit, ηλεκτρονικό περιοδικό της ΚΕΔΕ <http://www.localit.gr/archives/124435>

την ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση, φανερώνει το συγκεντρωτικό χαρακτήρα του ελληνικού κράτους και την περιορισμένη οικονομική και πολιτική αυτονομία της.

Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται η διάρθρωση των εσόδων ως προς τις επιχορηγήσεις, τα φορολογικά και λοιπά έσοδα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.2. Διάρθρωση Εσόδων παγκόσμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η συμμετοχή των επιχορηγήσεων στα συνολικά έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της χώρας μας, βρίσκεται πολύ πιο πάνω από το μέσο όρο των υπολοίπων χωρών. Αντίθετα, το χαμηλό ποσοστό των ιδίων εσόδων, (φορολογικών και λοιπών εσόδων) όπως αποτυπώνεται σε αυτή τη διεθνή μελέτη, δείχνει για άλλη μια φορά την οικονομική εξάρτηση των τοπικών κυβερνήσεων από την κεντρική διοίκηση και το χαμηλό βαθμό αποκέντρωσης που περιορίζει την άσκηση αποτελεσματικής οικονομικής πολιτικής.

Σε ό,τι αφορά τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, έχει επέλθει πολύ μεγάλη μείωση η οποία οφείλεται στην άσκηση της μνημονιακής πολιτικής των τελευταίων χρόνων. Συγκεκριμένα, οι υποχρεώσεις και δεσμεύσεις της Ελλάδας που απορρέουν από την εφαρμογή των μνημονίων ²³ και των νόμων που ακολούθησαν, είχαν σαν αποτέλεσμα την επιβολή αυστηρών δημοσιονομικών μέτρων και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Εκτός από τις μεγάλες μειώσεις στην απασχόληση (εργασιακή εφεδρεία, αύξηση των συνταξιοδοτήσεων, αναστολή προσλήψεων) και στις αμοιβές του προσωπικού, ακόμα μεγαλύτερες ήταν οι περικοπές των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, οι οποίοι καλύπτουν τις βασικές λειτουργικές δαπάνες της Τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα τελευταία χρόνια συντελέστηκε μεγάλη μείωση στα ποσά που αποδόθηκαν στους ΟΤΑ ανά κατηγορία φορολογικών εσόδων, αφού δεν εφαρμόστηκαν σωστά τα κριτήρια υπολογισμού των ΚΑΠ όπως ορίζει ο Νόμος 3852/2010, αφαιρώντας ουσιαστικά τα φορολογικά έσοδα που ανήκουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Συγκεκριμένα οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι προέρχονται από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων σε ποσοστό 21,3%, το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας σε ποσοστό 12% και από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων σε ποσοστό 11,3%. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια αποδίδονται μειωμένοι στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σε αντίθεση με τα ποσοστά που ορίζει ο Νόμος 3852 και δεν ακολουθούν τις αυξήσεις των φορολογικών εσόδων από τα οποία

---

²³ **1ο ΜΝΗΜΟΝΙΟ:** Νόμος 3845,ΦΕΚ Α 65/06.05.2010 « Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη – μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο »

2ο ΜΝΗΜΟΝΙΟ: Νόμος 4046,ΦΕΚ Α 28/14.02.2012 «Εγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας »

3ο ΜΝΗΜΟΝΙΟ: Νόμος 4336,ΦΕΚ Α 94/14.08.2015 « Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης »

προέρχονται. Σύμφωνα με την έκθεση της Γενικής Γραμματείας Εσόδων²⁴, τα έσοδα από άμεσους φόρους εννιαμήνου 2015-2016 παρουσίασαν αύξηση 11,59 %. Προς την ίδια κατεύθυνση κινούνται και τα επιμέρους φορολογικά έσοδα σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2017, όπου ο Φόρος Εισοδήματος Φ.& Ν. Προσώπων παρουσιάζει αύξηση 7,8% , ο Φ.Π.Α 5,2% ενώ ο Ε.Ν.Φ.Ι.Α μικρή μείωση 2% (σύγκριση έτους 2016).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 Ετήσια Μεταβολή Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων

	2011*	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2011/2012	2012	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2012/2013	2013	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2013/2014	2014	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2014/2015	2015	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2015/2016	2016	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2016/2017	2017	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2011/2017
ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ ΔΗΜΩΝ (σε εκατ. ευρώ)	3.526,00	-31,93%	2.400,00	-1,88%	2.355,00	-0,92%	2.333,30	-5,41%	2.207,00	5,66%	2.332,00	-0,90%	2.311,00	-34,46%
Απόδοση ποσοστού επί του ΦΠΑ	1.370,80	-7,21%	1.272,00	-23,58%	972,00	-6,48%	909,00	0,11%	910,00	6,26%	967,00	-6,93%	900,00	-34,34%
Απόδοση ποσοστού επί του Φόρου εισοδήματος Φ. & Ν. Προσώπων	1.817,70	-47,19%	960,00	18,75%	1.140,00	9,46%	1.247,80	-9,20%	1.133,00	6,18%	1.203,00	4,07%	1.252,00	-31,12%
Απόδοση ποσοστού επί του ΕΝΦΙΑ (το 2013 αντιστοιχούσε στο 50% επί του φόρου ακίνητης περιουσίας)	337,50	-50,22%	168,00	44,64%	243,00	-27,37%	176,50	-7,08%	164,00	-1,22%	162,00	-1,85%	159,00	-52,89%
Ειδική επιχορήγηση	0,00	0,00%	0,00	0,00%	312,90	0,00%	235,80	0,00%	153,00	0,00%	21,00	0,00%	37,00	0,00%
Απόδοση ποσού από τη ρύθμιση των οφειλομένων δόσεων ΚΑΠ	213,90	0,00%	213,90	0,00%	213,90	0,00%	213,90	0,05%	214,00	0,00%	214,00	-100,00%		-100,00%
ΣΥΝΟΛΟ	3.739,90	-30,11%	2.613,90	10,25%	2.881,80	-3,43%	2.783,00	-7,51%	2.574,00	-0,27%	2.567,00	-8,53%	2.348,00	-37,22%

Το 2011 αποδίδονται τα 2/3 του 20,5% από τις καθορές συνολικές ετήσιες εισπράξεις του Φόρου Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών και το 50% επί του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται η ετήσια μεταβολή των φόρων που συνθέτουν τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η μείωση των εσόδων από το φόρο ακίνητης περιουσίας, ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον ΕΝΦΙΑ. Από το 2011, έτος εφαρμογής του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ, μέχρι σήμερα, η απώλεια εσόδων από το συγκεκριμένο φόρο ανέρχεται στο 52,89%. Εξαίρεση αποτελεί το έτος 2013, όπου παρουσιάζεται αύξηση 44,64%, λόγω των αυξημένων εσόδων από την εισπράξη του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας αλλά και του Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (ΕΕΤΗΔΕ). Το 2012 πολλοί φορολογούμενοι επέλεξαν να μην πληρώσουν το τέλος αυτό, το οποίο συμπεριλαμβανόταν στους λογαριασμούς της ΔΕΗ, αλλά τελικά το κατέβαλαν το 2013 λόγω του φόβου κατάσχεσης των ακινήτων τους από την εφορία. Επιπλέον, οι δύο τελευταίοι μήνες ως υποχρέωση καταβολής για το έτος 2012 συμπεριλήφθηκαν στους λογαριασμούς της ΔΕΗ

²⁴ Πηγή: Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), πρώην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων : έκθεση για την εξέλιξη & διακύμανση των φορολογικών εσόδων http://www.publicrevenue.gr/kpi/public/blog/attach/files/rss/TaxIncRep_2016_09.pdf

που εκδόθηκαν το Φεβρουάριο του 2013. Σε ό,τι αφορά το ποσοστό του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, επήλθε μεγάλη μείωση, λόγω της μείωσης του φορολογητέου εισοδήματος, μεταξύ των ετών 2011 και 2012, η οποία οφείλεται στις περικοπές των αποδοχών, των επιδομάτων, στην κατάργηση του 13ου και 14ου μισθού και στην εισαγωγή του ενιαίου μισθολογίου. Κατά τα επόμενα έτη παρουσιάζεται αύξηση, λόγω της καθιέρωσης διαφορετικών φορολογικών κλιμάκων, του περιορισμού των φορολογικών απαλλαγών και του αφορολόγητου ²⁵, την αύξηση της προκαταβολής φόρου για τις επιχειρήσεις, την αύξηση της εισφοράς αλληλεγγύης, την αύξηση των ασφαλιστρών κλπ. ²⁶ Τέλος, το ποσοστό του φόρου προστιθέμενης αξίας που αποδόθηκε μέσω των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, μειώθηκε λόγω των περικοπών στις δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης και της περιορισμένης αγοραστικής δύναμης (μείωση πραγματικού εισοδήματος).

2.2 Έξοδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Αναφορικά με τις δαπάνες, (Πίνακας 2.3) παρατηρούμε ότι τα συνολικά έξοδα διαμορφώνονται από 7.050,00 εκατ. ευρώ το 2013 στα 7.466,00 εκατ. ευρώ το 2017, δηλαδή έχουν αυξηθεί κατά 5,9%, κυρίως λόγω των επενδυτικών δαπανών ως απορρόφηση των κονδυλίων ΠΔΕ,ΕΣΠΑ και ΕΕ. Το κόστος μισθοδοσίας μειώθηκε το έτος 2015 κατά 3,09% λόγω της μεταφοράς του προσωπικού των ΟΤΑ ως αποτέλεσμα του μέτρου διαθεσιμότητας – κινητικότητας και αυξήθηκε το 2016 κατά 19,83% λόγω της ανάληψης της μισθοδοσίας του προσωπικού των Περιφερειών η οποία καταβαλλόταν από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Η συμμετοχή των λειτουργικών εξόδων στα συνολικά έξοδα ανέρχεται σε υψηλά επίπεδα, 65,31% το 2017, που σημαίνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατευθύνεται σε ανελαστικές δαπάνες, οι οποίες είναι υποχρεωτικές για τη λειτουργία και βιωσιμότητά της, καθιστώντας ανέφικτη οποιαδήποτε προσπάθεια αντίδρασης. Το κόστος μισθοδοσίας αποτελεί το 37,74% των λειτουργικών δαπανών, ποσοστό ιδιαίτερα

---

²⁵ Νόμος 4110/2013,ΦΕΚ Α 17/23.01.2013 «Ρυθμίσεις στη φορολογία εισοδήματος, ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών και λοιπές διατάξεις.»

²⁶ Νόμος 4334/2015,ΦΕΚ Α 80/16.07.2015 «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.)»

υψηλό, αφού καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του λειτουργικού κόστους που είναι αναγκαίο για την καθημερινή λειτουργία των ΟΤΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3 Ενοποιημένος προϋπολογισμός Εξόδων ΟΤΑ (σε εκατ. ευρώ)

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ ΟΤΑ (σε εκατ. ευρώ) ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	2013	2014	2015	2016	2017	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ
						ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2013/2014	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2014/2015	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2015/2016	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2016/2017
ΕΞΟΔΑ (1+2+3+4+5+6+7)	7.050,00	7.297,00	6.228,00	7.203,00	7.466,00	3,50%	-14,65%	15,66%	3,65%
1) Αμοιβές προσωπικού	1.554,00	1.551,00	1.503,00	1.801,00	1.840,00	-0,19%	-3,09%	19,83%	2,17%
2) Προνοιακά επιδόματα	774,00	755,00	737,00	737,00	737,00	-2,45%	-2,38%	0,00%	0,00%
3) Τόκοι	69,00	75,00	60,00	74,00	74,00	8,70%	-20,00%	23,33%	0,00%
4) Δαπάνες για επενδύσεις προ αποσβέσεων	947,00	1.648,00	1.181,00	1.643,00	1.820,00	74,02%	-28,34%	39,12%	10,77%
5) Λοιπές Δαπάνες (α+β+γ)	2.218,00	2.296,00	2.118,00	2.211,00	2.225,00	3,52%	-7,75%	4,39%	0,63%
α) Πληρωμές ΠΟΕ	320,00	524,00	423,00	378,00	422,00	63,75%	-19,27%	-10,64%	11,64%
β) Μεταβιβάσεις προς τρίτους	686,00	613,00	540,00	599,00	600,00	-10,64%	-11,91%	10,93%	0,17%
γ) Λοιπές λειτουργικές δαπάνες	1.212,00	1.159,00	1.155,00	1.234,00	1.204,00	-4,37%	-0,35%	6,84%	-2,43%
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΟΤΑ (1+2+3+5)*	4.615,00	4.677,00	4.418,00	4.823,00	4.876,00	1,34%	-5,54%	9,17%	1,10%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ στο ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	22,04%	21,26%	24,13%	25,00%	24,65%	-3,57%	13,54%	3,61%	-1,43%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ στο ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	33,67%	33,16%	34,02%	37,34%	37,74%	-1,52%	2,59%	9,76%	1,05%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΗΣ στο ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	0,98%	1,03%	0,96%	1,03%	0,99%	5,02%	-6,27%	6,64%	-3,52%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ στο ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	13,43%	22,58%	18,96%	22,81%	24,38%	68,13%	-16,04%	20,29%	6,87%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ στο ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	65,46%	64,09%	70,94%	66,96%	65,31%	-2,09%	10,68%	-5,61%	-2,46%
6) Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων	688,00	706,00	629,00	738,00	770,00				
7) Εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από την ειδική επιχορήγηση	800,00	266,00							

* Επενδύσεις και Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου δεν αποτελούν λειτουργικές δαπάνες. Επίσης δεν συμπεριλήφθησαν οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, όπως και στα έσοδα

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, επεξεργασμένα στοιχεία εισηγητικών εκθέσεων κρατικού προϋπολογισμού, ετών 2013-2017

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.3. Συμμετοχή Λειτουργικών Εξόδων στα συνολικά έξοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες για επενδύσεις, το 2013 κυμαίνονταν στο 13,43% των συνολικών εξόδων, ενώ στη συνέχεια αυξήθηκαν, φτάνοντας στο 24,38% το 2017. Παρόλα αυτά, το ποσοστό παραμένει ιδιαίτερα χαμηλό και η δυνατότητα χρηματοδότησης επενδυτικών έργων τα οποία θα αποφέρουν πολλαπλασιαστικά οφέλη περιορισμένη. Η χρηματοδότηση των περισσότερων έργων των Δήμων, μπορεί πλέον και μετά το σοβαρό περιορισμό του ΠΔΕ (ΣΑΤΑ) να πραγματοποιηθεί μόνο στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, πράγμα που οδηγεί σε φαλκίδευση της αυτοτέλειάς τους. Αυτή η εξέλιξη «έχει στερήσει από τους Δήμους την αναγκαία πολιτική και οικονομική αυτοτέλεια στην επιλογή των έργων και των δράσεων τοπικής κλίμακας και σημασίας»²⁷ καθώς πρέπει να εναρμονίζονται προς τους διαχειριστικούς κανόνες της Ε.Ε και να υπόκεινται σε ανάλογους ελέγχους, προκειμένου να ικανοποιούνται τα κριτήρια ένταξης των έργων αυτών.

Συγκρίνοντας τον Πίνακα 2.1 των συνολικών εσόδων και τον Πίνακα 2.3 των συνολικών εξόδων, παρατηρούμε ότι το ισοζύγιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης την τελευταία πενταετία, (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4 & ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.4) είναι πάντα θετικό και ο ενοποιημένος προϋπολογισμός της παρουσιάζει πλεόνασμα :

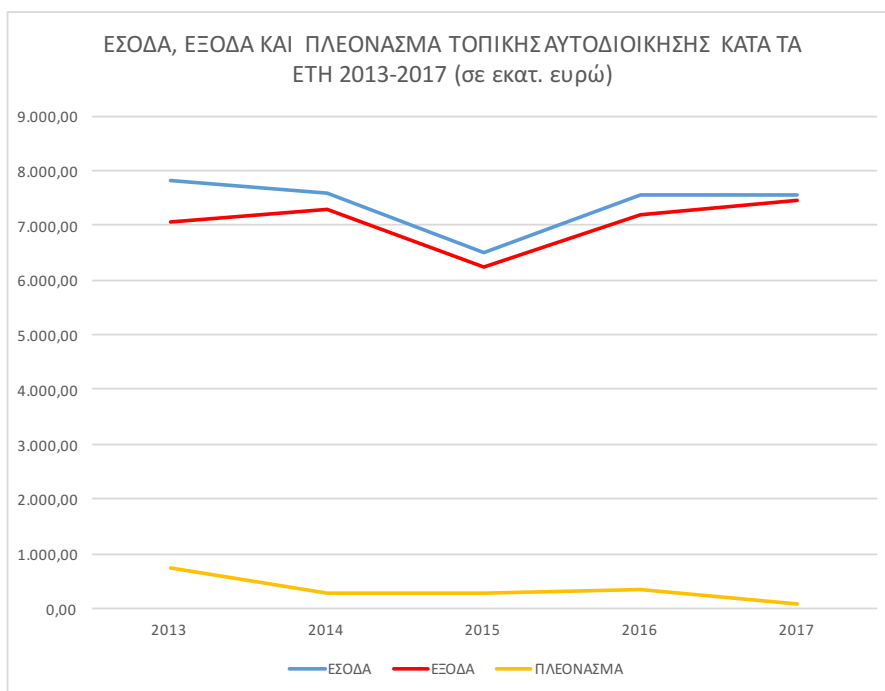
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4 Ενοποιημένος προϋπολογισμός Εσόδων – Εξόδων ΟΤΑ

ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΤΑ ΕΣΟΔΑ-ΕΞΟΔΑ (εκατ. ευρώ)	2013	2014	2015	2016	2017	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2013/2014	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2014/2015	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2015/2016	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2016/2017
ΕΣΟΔΑ (1+2+3+4+5+6+7) (Α)	7.804,00	7.589,00	6.515,00	7.552,00	7.562,00	-2,75%	-14,15%	15,92%	0,13%
ΕΞΟΔΑ (1+2+3+4+5+6+7) (Β)	7.050,00	7.297,00	6.228,00	7.203,00	7.466,00	3,50%	-14,65%	15,66%	3,65%
ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ : (Α) - (Β)	754,00	292,00	287,00	349,00	96,00	-61,27%	-1,71%	21,60%	-72,49%

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, επεξεργασμένα στοιχεία εισηγητικών εκθέσεων κρατικού προϋπολογισμού, ετών 2013-2017

²⁷ Π. Μαΐστρος, *Μεταρρυθμίσεις ή Επικοινωνιακές Φωτοβολίδες; Η Δημόσια Διοίκηση στην τριετία 2016-2018*, εκδ. Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα, 2016, σελ.105

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.4 Εξέλιξη εσόδων, εξόδων και πλεονάσματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης 2013-2017

Στο παραπάνω διάγραμμα και από τα στοιχεία του Πίνακα 2.4, για τα έτη 2013-2014, η ποσοστιαία μείωση των εσόδων και η ακόμα μεγαλύτερη αύξηση των εξόδων, οδήγησαν στη μεγάλη πτώση του πλεονάσματος κατά 61,27%. Από το 2014 μέχρι το 2016, τα συνολικά έσοδα και έξοδα ακολουθούν την ίδια πορεία, καθώς οι Δήμοι πλέον υποχρεούνται να καταρτίζουν ρεαλιστικούς και ισοσκελισμένους ή πλεονασματικούς προϋπολογισμούς και να συγκρατούν στα «χαμηλότερα δυνατά επίπεδα τις δαπάνες τους».²⁸ Το πλεόνασμα σταθεροποιείται σχετικά. Από το 2016 όμως και μετά, τα ποσά των εσόδων και εξόδων τείνουν να συγκλίνουν και το πλεόνασμα διαμορφώνεται σε οριακό σημείο. Το έτος 2017, το ταμειακό ισοζύγιο προβλέπεται να ανέλθει στα 96 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας πτώση 72,49%, σε σχέση με το 2016, λόγω των περικοπών των χρηματοδοτήσεων από τους ΚΑΠ και της λήξης του προγράμματος ρύθμισης των οφειλών του Δημοσίου προς τους ΟΤΑ.

²⁸ Νόμος 4270/2014 - ΦΕΚ Α 143/28.06.2014, άρθρο 35, παρ.1

Κ.Υ.Α 26945/2015 (ΦΕΚ Β 253/9-2-04) : Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2016 – τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7028/2004 (Β' 253) απόφασης, άρθρο 1, παρ.1 και 8.

Κ.Υ.Α 23976/2016 (ΦΕΚ Β 2311/26-7-16) : Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Δήμων, οικονομικού έτους 2017 -τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7028/2004 (Β' 253) απόφασης, άρθρο 1, παρ.1 και 8

Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΟΘΕΗΣ – ΨΥΧΙΚΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΟΘΕΗΣ-ΨΥΧΙΚΟΥ

3.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού²⁹ αποτελεί ένα από τα πιο παλιά οργανωμένα προάστια της Αθήνας και η ιστορία του ξεκινά από τις αρχές του 20ού αιώνα. Περιλαμβάνει την πόλη του Ψυχικού, της Φιλοθέης και του Νέου Ψυχικού.

Ο οικισμός του Ψυχικού σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα – πολεοδόμο Αλέξανδρο Νικολούδη, σε μία περιοχή η οποία εκτεινόταν μεταξύ της Λεωφόρου Κηφισίας και των Τουρκοβουνίων και το μεγαλύτερο μέρος της κατείχε η κατασκευαστική εταιρεία ΚΕΚΡΟΨ Α.Ε. Το Ψυχικό ήταν από τις πρώτες περιοχές που κατοικήθηκαν λόγω της μικρής απόστασης από το κέντρο της Αθήνας.

Η Φιλοθέη, από το τέλος της δεκαετίας του 1920, αποτέλεσε περιοχή για τη δημιουργία οικισμού των υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας. Συστήθηκε οικοδομικός συνεταιρισμός με κύρια προτεραιότητα το πράσινο, αλλά και την κατασκευή πλατειών και πάρκων. Περιελάμβανε το τμήμα μεταξύ της Λεωφόρου Κηφισίας, Τουρκοβουνίων και Ν. Ιωνίας.

Το Νέο Ψυχικό, εμφανίζεται για πρώτη φορά στην απογραφή του 1929, με την εγκατάσταση των πρώτων προσφυγικών οικογενειών. Στην ανάπτυξη του οικισμού συνέβαλαν το Υπουργείο Πρόνοιας, η κοινότητα Χαλανδρίου και η εταιρεία ΚΕΚΡΟΨ Α.Ε, προκειμένου να διανοιχθούν δρόμοι και να κατασκευαστούν έργα υποδομής και ύδρευσης. Περιελάμβανε το τμήμα μεταξύ της Λεωφόρου Κηφισίας και Χαλανδρίου.

---

²⁹ ΠΗΓΗ :Επίσημο site του Δήμου Φιλοθέης - Ψυχικού:
<http://www.psychiko.gov.gr/index.php/city/townshistory>

3.2 Γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά ³⁰

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού είναι ένας από τους δώδεκα Δήμους που περιλαμβάνονται στην Περιφερειακή Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών. Δημιουργήθηκε το 2011 με την εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης από τη συνένωση τριών Δήμων : Φιλοθέης, Ψυχικού και Νέου Ψυχικού. Συνορεύει με τους Δήμους Χαλανδρίου, Αμαρουσίου, Γαλατσίου , Νέας Ιωνίας, Παπάγου-Χολαργού (με όριο τη Λεωφόρο Μεσογείων) και Αθηναίων και είναι ένας από τους μικρότερους Δήμους σε έκταση και πληθυσμό της Αττικής. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011, ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 26.968 κατοίκους. Η έδρα του είναι το Ψυχικό κι η συνολική του έκταση του είναι 6,08 τετρ. χλμ.

3.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά ³¹

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού κατοικείται από άτομα υψηλού εισοδηματικού επιπέδου, ιδιαίτερα στις περιοχές της Φιλοθέης και του Παλαιού Ψυχικού. Αυτό επιβεβαιώνεται από τις αντικειμενικές αξίες που κυμαίνονται σε πολύ υψηλά επίπεδα και συνεπάγονται αυξημένη φοροδοτική ικανότητα από τους ιδιοκτήτες τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων ³², που αφορούν στο μέσο όρο Οικογενειακού Εισοδήματος Οικονομικού Έτους 2011, ανά Ταχυδρομικό κώδικα, στις περιοχές της Φιλοθέης, του Ψυχικού και του Νέου Ψυχικού καταγράφηκαν πολύ υψηλά εισοδήματα.

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, οι περισσότεροι από τους κατοίκους είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ποσοστό 47,61% ³³ ενώ το 33,28% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (κολλέγια, ΙΕΚ κλπ.). Από τον **οικονομικά ενεργό** πληθυσμό το 71,57 % ³⁴ είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

---

³⁰ βλ. παραπομπή 29

³¹ ό.π.

³² Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Πίνακες αντικειμενικών αξιών:

http://www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/News/news_00030.html

³³ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Δημογραφικά χαρακτηριστικά/2011

<http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM03/2011> (Πίνακας B06)

³⁴ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Οικονομικά χαρακτηριστικά/2011

<http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM04/2011> (Πίνακας B15)

(κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών), ενώ οι άνεργοι αποτελούν το 8,82 % ³⁵ (ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1 Επίπεδο Εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό Δήμος Φιλοθέης-Ψυχικού

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο μόνιμου πληθυσμού	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός					Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός					Ποσοστό 3βάθμιας εκπαίδευσης στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό 2βάθμιας μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης + επαγγελματικές σχολές στο σύνολο	Ποσοστό 3βάθμιας εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό
		Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού / μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) / Απφοροίτοι Λυκείου (Γενικού, Γυμνασίου και Πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού / μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών / μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) / Απφοροίτοι Λυκείου (Γενικού, Γυμνασίου και Πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾						
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	26.968	12.357	8.844	3.035	285	193	14.611	3.996	4.237	1.420	4.958	47,61%	33,29%	71,57%

(1) Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός που: α) Αποφοίτησε από το Δημοτικό β) εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005

Πίνακας Β02. Απογραφή Πληθυσμού 2011. Μόνιμος Πληθυσμός, κατά φύλο και κατάσταση ασχολίας

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής/ φύλο	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί				Ποσοστό ανέργων στον οικονομικά ενεργό	
		Σύνολο	Σύνολο Απασχολούμενων	Σύνολο ανέργων	Άνεργοι Πρώην απασχ. "Νέοι"		
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	26.968	12.357	11.267	1.090	775	315	8,82%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

3.4 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά ³⁶

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού παρουσιάζει διαφορετικά μορφολογικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά μεταξύ των κοινοτήτων του. Οι δημοτικές κοινότητες Φιλοθέης και Ψυχικού αποτελούν δύο συνεχόμενες κηπουπόλεις, βασισμένες στα αγγλικά πρότυπα ρυμοτομίας, με αραιή δόμηση και περιοχές αμιγούς κατοικίας και όπως αναφέρθηκε παραπάνω με κατοίκους υψηλού εισοδηματικού επιπέδου. Στο φυσικό τους περιβάλλον περιλαμβάνονται ο υγροβιότοπος της περιοχής, το ρέμα του Ποδονύφη και 500 περίπου στρέμματα πρασίνου των Τουρκοβουνίων. Οι δύο κοινότητες χαρακτηρίζονται από εντυπωσιακές κατοικίες, φαρδείς και δενδροφυτεμένους δρόμους, καθώς και πολλά πάρκα, άλση και πλατείες. Η δημοτική κοινότητα Νέου Ψυχικού αποτελεί μία περιοχή με κατοίκους μεσαίων και ανώτερων εισοδημάτων αλλά ταυτόχρονα περιλαμβάνει και περιοχές επαγγελματικής και εμπορικής χρήσης, με πολλά μαγαζιά, γραφεία και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.

³⁵ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Οικονομικά χαρακτηριστικά/2011

<http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM04/2011> (Πίνακας Β23)

³⁶ βλ. παραπομπή 29

Εν κατακλείδι, οι συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα, τόσο από οικονομικής άποψης (διαθέτουν υψηλά εισοδήματα και είναι κάτοχοι άνετων ακόμα και πολυτελών κατοικιών) όσο και από περιβαλλοντικής (άφθονοι ιδιωτικοί αλλά και δημόσιοι χώροι πρασίνου, συγκεκριμένοι οικοδομικοί κανονισμοί και χρήσεις γης που επιβάλλουν περιορισμένη/ελεγχόμενη δόμηση). Παρά τα προβλήματα στη σημερινή κατάσταση της χώρας λόγω της κρίσης, οι δημότες-στην πλειοψηφία τους- αντιμετωπίζουν σε μικρότερο βαθμό θέματα ανεργίας, φτώχειας και ευπαθών ομάδων, αφού το υψηλό εισοδηματικό τους επίπεδο και η οικονομική αντάρχεια του Δήμου, επιτρέπουν τη διασφάλιση ενός καλού επιπέδου κοινωνικής ευημερίας. Συνεπώς, το βιοτικό επίπεδο των δημοτών και η ποιότητα ζωής με το αναβαθμισμένο οικιστικό περιβάλλον, διαφοροποιούνται σε μεγάλο βαθμό από τον υπόλοιπο μέσο όρο των κατοίκων των όμορων Δήμων και ίσως και από τον μέσο όρο των άλλων αστικών Δήμων της Επικράτειας. Τα κοινωνικά χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν νωρίτερα (υψηλό εισοδηματικό και εκπαιδευτικό επίπεδο, χαμηλό ποσοστό ανεργίας) καθιστούν το Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού ως έναν από τους πιο εύπορους Δήμους όχι μόνο ως προς τη σύνθεση των κατοίκων του αλλά και ως προς την εύρωστη οικονομική του κατάσταση.

3.5 Οικονομικά χαρακτηριστικά-Οικονομική κατάσταση Δήμου βάσει δεικτών αξιολόγησης

Στη συνέχεια θα αναλυθούν τα αντίστοιχα μεγέθη στον καλλικρατικό Δήμο Φιλοθέης Ψυχικού κατά την πενταετία 2011-2015 και θα εξεταστεί εάν και σε ποιο βαθμό επηρεάστηκε η οικονομική λειτουργία του Δήμου από την επιβολή περιορισμών στις δαπάνες και τις κρατικές επιχορηγήσεις, λόγω της οικονομικής κρίσης. Θέτοντας ως βάση σύγκρισης το έτος 2011, θα εξεταστούν οι παρακάτω δείκτες για το έτος 2015:

- ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ: $\frac{\text{ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ}}$
- ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ : $\frac{\text{ΙΔΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ}}$

Οι δείκτες αυτοί εκφράζουν το ποσοστό συμμετοχής της κάθε μία κατηγορίας ως προς το σύνολο των εσόδων. Όσο μεγαλύτερη η τιμή τους τόσο πιο αυτόνομος και ανεξάρτητος είναι

ο Δήμος στην άσκηση της οικονομικής πολιτικής του. Βασίζεται σε προβλέψιμες και σταθερές πηγές εσόδων, άρα μεγαλύτερη ικανότητα οικονομικού προγραμματισμού.

- ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ: $\frac{\text{ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ}}$

Αντίθετα, όσο μεγαλύτερη είναι η συμμετοχή των επιχορηγήσεων από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, τόσο μικρότερη η αυτοδυναμία του Δήμου ως προς τη διαχείριση των υποχρεώσεών του και την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του.

- ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ: $\frac{\text{ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ}}$

- ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ: $\frac{\text{ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ}}$

- ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ: $\frac{\text{ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ}}$

Σε ό,τι αφορά τους δείκτες κόστους μισθοδοσίας και λειτουργικών δαπανών, όσο υψηλότερες είναι οι τιμές τους τόσο μεγαλύτερο μέρος των εξόδων διατίθεται για την εξυπηρέτηση των βασικών λειτουργιών του Δήμου, δηλαδή σε έξοδα χρήσης και πιθανόν μικρότερο τμήμα για υλοποίηση επενδύσεων ή άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Ο δείκτης κάλυψης κόστους μισθοδοσίας φανερώνει το ποσοστό των τακτικών εσόδων που προορίζονται για την κάλυψη του μισθολογικού κόστους.

Σε ό,τι αφορά τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων και τους αντίστοιχους δείκτες για τα έτη 2011-2015, οι πίνακες 3.2 και 3.3 παρουσιάζουν την εξέλιξη των αντίστοιχων μεγεθών λαμβανομένου υπόψη ως έτος σύγκρισης το έτος 2011:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2 Έσοδα Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού

	ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	2011	2012	2013	2014	2015	Ποσοστιαία μεταβολή με έτος βάσης το 2011
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	18.714.329,00	16.857.532,00	15.810.196,00	15.403.803,00	15.450.895,00	-17,44%
01	ΠΡΟΣΩΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	801.203,00	740.642,00	578.289,00	630.662,00	876.980,00	9,46%
02	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	99.921,00	338.693,00	251.977,00	160.919,00	130.867,00	30,97%
021	Τόκοι κεφαλαίων	99.921,00	338.693,00	251.977,00	160.919,00	130.867,00	30,97%
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	8.191.565,00	7.965.487,00	7.660.046,00	7.451.525,00	7.115.357,00	-13,14%
031	ηλεκτροφωτισμού	8.191.565,00	7.922.605,00	7.660.046,00	7.451.525,00	7.115.357,00	-13,14%
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2.347.923,00	2.051.140,00	1.929.384,00	1.919.123,00	1.891.420,00	-19,44%
044	Έσοδα από τέλος Ακίνητης περιουσίας	2.010.048,00	1.786.483,00	1.713.153,00	1.677.178,00	1.679.459,00	-16,45%
045	επιτηδευματιών	94.806,00	67.511,00	40.649,00	56.297,00	55.991,00	-40,94%
046	Λοιπά τέλη και δικαιώματα	243.069,00	197.146,00	175.583,00	185.649,00	155.970,00	-35,83%
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ (φόρος ηλεκτροδοτούμενων)	1.149.171,00	1.131.210,00	1.074.926,00	1.225.592,00	1.385.280,00	20,55%
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΚΑΠ)	5.955.099,00	4.513.974,00	4.203.408,00	3.945.501,00	3.992.946,00	-32,95%
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	169.447,00	116.386,00	112.166,00	70.481,00	58.045,00	-65,74%
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	2.024.688,00	2.067.897,93	4.578.722,24	2.466.974,48	1.214.010,34	-40,04%
2	ΕΤΩΝ	86.189,08	129.660,49	129.920,53	132.230,17	145.463,06	68,77%
21	Τακτικά έσοδα	80.880,36	129.660,49	118.800,13	111.807,54	113.433,38	40,25%
22	Έκτακτα έσοδα	5.308,72	0,00	11.120,40	20.422,63	32.029,68	503,34%
3	ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	52.180,77	14.009,30	104.738,72	75.124,74	180.683,73	246,26%
4	ΤΡΙΤΩΝ	2.980.084,87	2.876.331,32	2.758.419,07	2.903.061,78	2.527.927,72	-15,17%
5	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	3.754.389,93	7.273.866,87	8.866.253,43	9.268.482,48	7.619.196,00	102,94%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	12.892.291,13	12.487.227,79	11.830.326,85	11.645.234,28	11.752.066,11	-8,84%
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	18.847.390,13	17.001.201,79	16.033.734,85	15.590.735,28	15.745.012,11	-16,46%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	27.611.861,65	29.219.297,91	32.248.249,99	30.249.676,65	27.138.175,85	-1,72%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3. Δείκτες Εσόδων

ΔΕΙΚΤΕΣ	2011	2012	2013	2014	2015
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ					
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ως προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	68,26%	58,18%	49,72%	51,54%	58,02%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ					
ΙΔΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ως προς ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	68,40%	73,45%	73,78%	74,69%	74,64%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ					
ΚΑΠ ως προς ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	31,60%	26,55%	26,22%	25,31%	25,36%

Από τον ΠΙΝΑΚΑ 3.2 φαίνεται ότι τα τακτικά έσοδα του Δήμου (ΚΩΔ 0), συνολικά υπέστησαν μείωση 17,44% αλλά η συμμετοχή τους στο σύνολο των εσόδων βρίσκεται σε σχετικά υψηλό επίπεδο 58,02% το οποίο δείχνει την οικονομική αυτονομία του Δήμου και τη δυνατότητα να προγραμματίζει δαπάνες καθώς διαθέτει δικές του πηγές εσόδων.

Από το 2011 και μετά, τα έσοδα από ακίνητη περιουσία (ΚΩΔ 01) παρουσίασαν αύξηση 9,5% περίπου, παρά το γεγονός ότι ο Δήμος προχώρησε σε μείωση των μισθωμάτων έως και 20%. Ειδικότερα, το 2015 τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 246.318,00€, (39%) σε σχέση με το

2014, το οποίο οφείλεται στην αποτελεσματική είσπραξη των βεβαιωθέντων εσόδων αλλά και την αξιοποίηση νέων περιουσιακών στοιχείων του Δήμου (π.χ. νέες μισθώσεις αστικών ακινήτων, αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος στα περίπτερα ³⁷).

Επίσης, τα έσοδα από τόκους χρηματικών καταθέσεων (ΚΩΔ 02) εμφανίζουν συνολικά μεγάλη αύξηση 31% η οποία αντικατοπτρίζει έμμεσα το ύψος των χρηματικών διαθεσίμων του Δήμου. Ιδιαίτερα κατά τα έτη 2012-2013 εμφανίζονται υψηλά ποσά τόκων λόγω της αύξησης των χρηματικών διαθεσίμων και της παράλληλης τοποθέτησης μέρους αυτών σε προθεσμιακές καταθέσεις με υψηλά επιτόκια. Η σχετική μείωση που επήλθε από το 2014 μέχρι σήμερα οφείλεται στην πτώση των επιτοκίων επί των καταθέσεων.

Σε ό,τι αφορά τα έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα ³⁸ (ΚΩΔ 03), εμφανίζεται μείωση 13,14%. Ο Δήμος στα πλαίσια της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας και λαμβάνοντας υπόψη τη μείωση του εισοδήματος των πολιτών του, προβαίνει σε ετήσια σχεδόν βάση, σε μειώσεις των συντελεστών δημοτικών τελών και φωτισμού σε ποσοστό 6% στη Φιλοθέη και 3% στο Ψυχικό και Νέο Ψυχικό.

Τα έσοδα από το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (ΚΩΔ 044) παρουσίασαν μείωση 16,45% από το 2012 και μετά λόγω μείωσης των συντελεστών από 0,35 τοις χιλίοις σε 0,30 τοις χιλίοις, αλλά και της αύξησης των οφειλών των ανείσπρακτων λογαριασμών της ΔΕΗ (οικονομική αδυναμία των καταναλωτών για συνολική εξόφληση ή μειωμένη εξόφληση λόγω ρύθμισης οφειλών).

---

³⁷ Με το άρθρο 76 του Νόμου 4257/2014 ΦΕΚ Α 93/14.04.2014, προβλέπεται η παραχώρηση του 30% των θέσεων με κλήρωση, βάσει του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος σε άτομα με αναπηρία, πολύτεκνους και σε ειδικές κατηγορίες αξιωματικών. Το υπόλοιπο 70% διατίθεται με δημοπρασία αποκλείοντας την απευθείας παραχώρηση. Δεν επιτρέπεται η εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης σε τρίτους παρά μόνο για λόγους γήρατος, ή αναπηρίας του δικαιούχου σε ποσοστό 67% και άνω. Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου, δίνεται η δυνατότητα μεταβίβασης για μια μόνο φορά και για διάρκεια 10 ετών στη σύζυγο του αποθανόντος ή στα ενήλικα τέκνα εφόσον είναι άτομα με αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω. Επίσης από 01/01/2014 οι δικαιούχοι υπόκεινται στην υποχρέωση καταβολής τέλους χρήσης για το χώρο που καταλαμβάνει το κουβούκλιο των περιπτέρων. Υπό αυτές τις συνθήκες, κυρίως λόγω της μη αποδοχής της μεταβίβασης του δικαιώματος από τους συζύγους των αποθανόντων δικαιούχων (αφού ουσιαστικά δεν έχουν δικαίωμα εκμίσθωσης για λόγους γήρατος ή αναπηρίας) τα κενωθέντα περίπτερα μπορούν να περιέλθουν στην ιδιοκτησία των Δήμων και να τα διαθέσουν είτε με κλήρωση είτε με δημοπρασία.

³⁸ Σχετικές αποφάσεις καθορισμού τελών καθαριότητας και φωτισμού, φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων και συντελεστή Τ.Α.Π :

Απόφαση Δ.Σ 335/2011 ΑΔΑ 45Ψ0ΩΗ8-ΝΔΦ
Απόφαση Δ.Σ 274/2012 ΑΔΑ ΒΕΦΘΩΗ8-ΚΝΙ
Απόφαση Ο.Ε 299/2013 ΑΔΑ ΒΛ1ΦΩΗ8-ΨΛΣ
Απόφαση Ο.Ε 280/2014 ΑΔΑ ΒΔ5ΜΩΗ8-ΥΧΦ
Απόφαση Ο.Ε 234/2015 ΑΔΑ 7ΛΠΣΩΗ8-ΨΨΓ

Αντίθετα ο φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων (ΚΩΔ 05) αυξήθηκε κατά 20,55 % . Ο Δήμος αύξησε το συντελεστή του φόρου από 0,45€/τ.μ σε 0,55€/τ.μ (στεγασμένες επιφάνειες) και από 0,20€/τ.μ σε 0,30€/τ.μ (μη στεγασμένες επιφάνειες). Το επιπλέον ποσό που εισπράττει, το διαθέτει στα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της περιοχής του. Στις σχολικές μονάδες της Α΄ βάθμιας εκπαίδευσης λειτουργούν 6 Νηπιαγωγεία και 6 Δημοτικά και της Β΄ βάθμιας εκπαίδευσης 5 Γυμνάσια και 4 Λύκεια. Οι αντίστοιχες σχολικές επιτροπές είναι επιφορτισμένες με την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των σχολείων (θέρμανση, φωτισμός, ύδρευση κλπ.), την εκτέλεση μικρών έργων επισκευής και συντήρησης καθώς και την αποκατάσταση φθορών, ζημιών και εξοπλισμού. Οι πόροι προέρχονται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (συντήρηση σχολικών κτιρίων) και προαιρετικά από επιχορηγήσεις του Δήμου. Κάθε χρόνο και παρά τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, ο Δήμος Φιλοθέης Ψυχικού εντάσσει στον προϋπολογισμό του ένα σημαντικό ποσό επιχορήγησης, της τάξης των 400.000,00 € για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των δύο επιτροπών, γεγονός που φανερώνει την ευαισθητοποίηση του Δήμου στον τομέα της εκπαίδευσης. Άμεση προτεραιότητα της Δημοτικής Αρχής είναι η διασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών για την εύρυθμη λειτουργία των τοπικών δημοσίων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ο εκσυγχρονισμός και η συντήρηση των σχολικών υποδομών, η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού υλικού καθώς και η βελτίωση του περιβάλλοντος χώρου για την ασφάλεια των μαθητών.

Τέλος, η επιχορήγηση από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΩΔ 06) μειώθηκε κατά 33% ως επακόλουθο των συνεχών περικοπών της Κεντρικής Διοίκησης. Η μείωση αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη χρηματοδότηση ενός μεγάλου μέρους των ανελαστικών δαπανών του Δήμου από τα ίδια έσοδά του.

Οι επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες αποτελούν το 25,36% των συνολικών τακτικών εσόδων και δείχνουν τη μικρή εξάρτηση του Δήμου από τις τακτικές επιχορηγήσεις της Κεντρικής Διοίκησης, ενώ τα ίδια έσοδα αποτελούν το 74,64 % των συνολικών τακτικών εσόδων, γεγονός που συμβάλλει στην ανεξάρτητη δράση του.

Σε ό,τι αφορά τις συνολικές δαπάνες από το 2011 και μετά, μειώθηκαν κατά 3,67% (ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4). Οι δαπάνες μισθοδοσίας, μειώθηκαν κατά 24,40% γεγονός που οφείλεται στη σημαντική μείωση που έχει επέλθει στις αποδοχές αλλά και στον αριθμό του προσωπικού.

Συνολικά όμως, οι λειτουργικές δαπάνες παρουσιάζουν αύξηση 3,37%. Ο Δήμος δεν μείωσε τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους δημότες του (ΚΩΔ. 62), αντίθετα τις αύξησε κατά

132,16% λόγω των αυξημένων απαιτήσεων που προέκυψαν από τη συνένωση των 3 πρώην Δήμων Φιλοθέης, Ψυχικού και Ν. Ψυχικού. Αύξηση επίσης σημείωσαν και οι δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων ειδών για την κάλυψη των αναγκών και την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου (ΚΩΔ.66).

Προς την ίδια κατεύθυνση κινήθηκαν και οι επιχορηγήσεις προς το νομικό πρόσωπο του Δήμου, που αποτελεί το βασικό φορέα παροχής υπηρεσιών στους τομείς Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πολιτισμού και Αθλητισμού, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 30,65% (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 6715). Επιπλέον, ο Δήμος αύξησε τις επιχορηγήσεις του στους τοπικούς συλλόγους και σωματεία κατά 295,70%, (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 673) των οποίων ο ρόλος είναι η αναβάθμιση του βιοτικού και πνευματικού επιπέδου των κατοίκων μέσα από την πραγματοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων και προγραμμάτων αθλητισμού.

Επίσης η αύξηση που προκλήθηκε στην πληρωμή φόρων (932,50%) οφείλεται στην υποχρέωση για πρώτη φορά του Δήμου καταβολής φόρου ακίνητης περιουσίας (ΚΩΔ.63).

Τέλος, ο Δήμος μείωσε τα ποσά των δόσεων των τοκοχρεολυσίων με επιμήκυνση του δανείου που έχει λάβει με συνέπεια να μειωθούν οι δαπάνες αυτές κατά 45,39% (ΚΩΔ.65).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4. Έξοδα Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού

ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΟΔΩΝ	2011	2012	2013	2014	2015	Ποσοστιαία μεταβολή με έτος βάσης το 2011
6 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΣΗΣ	14.722.778,00	14.866.600,00	14.140.152,00	14.716.313,00	15.218.574,00	3,37%
60 Κόστος Μισθοδοσίας	8.049.970,00	6.498.554,00	6.378.952,00	6.669.103,00	6.085.808,00	-24,40%
61 Άμοιβές αιρετών και τρίτων	793.042,00	824.673,00	726.097,00	685.642,00	700.556,00	-11,66%
62 Παροχές τρίτων	1.107.145,00	1.468.848,00	2.139.997,00	2.481.292,00	2.570.391,00	132,16%
63 Φόροι - Τέλη	44.381,00	54.879,00	43.574,00	26.146,00	458.233,00	932,50%
64 Λοιπά γενικά έξοδα	197.800,00	206.975,00	144.179,00	203.206,00	181.068,00	-8,46%
65 Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης	947.689,00	841.047,00	599.690,00	540.483,00	517.503,00	-45,39%
66 Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	411.990,00	494.530,00	604.041,00	563.688,00	493.239,00	19,72%
67 Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους (Παραχωρήσεις - Παροχές - Επιχορηγήσεις - Επιδοτήσεις - Δωρεές)	3.170.399,00	4.458.788,00	3.501.970,00	3.535.075,00	4.205.658,00	32,65%
6711 Απόδοση σε σχολικές επιτροπές	210.167,00	126.312,00	258.595,00	332.396,00	371.500,00	76,76%
6712 Απόδοση σε Παιδικούς και βρεφονηπιακούς Σταθμούς	78.526,00	13.002,00	0,00	18.857,00	0,00	-100,00%
6715 Επιχορήγηση δημοτικών ή κοινοτικών ΝΠΔΔ	1.530.840,00	2.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	2.000.000,00	30,65%
6718 Λοιπές υποχρεωτικές πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους	267.331,00	246.085,00	237.803,00	235.569,00	237.280,00	-11,24%
672 Υποχρεωτικές εισφορές	922.468,00	821.050,00	819.807,00	720.570,00	959.539,00	4,02%
673 Προαιρετικές εισφορές, παροχές και επιχορηγήσεις	161.066,00	752.338,00	685.765,00	727.683,00	637.340,00	295,70%
68 Λοιπά έξοδα	362,00	18.306,00	1.652,00	11.678,00	6.118,00	1590,06%
7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	576.667,00	516.405,00	4.671.356,00	4.001.838,00	896.690,00	55,50%
8 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	5.038.548,00	4.970.039,00	4.168.259,00	3.912.328,00	3.476.782,00	-31,00%
81 Πληρωμές υποχρεώσεων (Π.Ο.Ε.)	2.102.490,00	2.109.076,00	1.456.139,00	1.071.617,00	991.662,00	-52,83%
82 Λοιπές αποδόσεις	2.936.058,00	2.860.963,00	2.712.120,00	2.840.711,00	2.485.120,00	-15,36%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	20.337.993,00	20.353.044,00	22.979.767,00	22.630.479,00	19.592.046,00	-3,67%

Σε ό,τι αφορά τους δείκτες Εξόδων, στον παρακάτω πίνακα παρατηρούμε τα ακόλουθα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5. Δείκτες Εξόδων

ΔΕΙΚΤΕΣ	2011	2012	2013	2014	2015
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ					
ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ως προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	39,58%	31,93%	27,76%	29,47%	31,06%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ					
ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ως προς ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	42,71%	38,22%	39,78%	42,78%	38,65%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ					
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ως προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	72,39%	73,04%	61,53%	65,03%	77,68%

Ο δείκτης κόστους μισθοδοσίας κυμαίνεται σε χαμηλό ποσοστό 31,06%. Ανάλογος είναι και ο δείκτης κάλυψης του κόστους μισθοδοσίας σε σχέση με τα τακτικά έσοδα, ο οποίος ανέρχεται σε 38,65%. Ο Δήμος καλύπτει πλήρως το κόστος μισθοδοσίας και του δίνεται η δυνατότητα να διαθέτει περισσότερα χρήματα σε άλλες δαπάνες (επενδύσεις, κοινωνική πολιτική). Συνολικά, ο δείκτης λειτουργικών δαπανών ανέρχεται στο 77,68%. Ο Δήμος πέραν των δαπανών μισθοδοσίας κατευθύνει ένα μεγάλο μέρος των εσόδων του σε δαπάνες παροχής υπηρεσιών (κοινωνικές υπηρεσίες, συντήρηση κοινοχρήστων χώρων, επισκευή κτιρίων κλπ.) και σε μεταβιβάσεις – επιχορηγήσεις νομικών του προσώπων, οι οποίες όμως καλύπτονται πλήρως παρά την αύξησή τους όπως αναφέρθηκε προηγουμένως.

Γ' ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ 3 ΟΜΟΡΩΝ ΔΗΜΩΝ ΒΑΣΕΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν συνοπτικά κάποια βασικά χαρακτηριστικά τριών Δήμων που συνορεύουν με το Δήμο Φιλοθέης - Ψυχικού, τα οποία συνδέονται με την οικονομική κατάσταση των δημοτών και επηρεάζουν τη γενικότερη εικόνα των περιοχών τους. Παρά το γεγονός ότι οι όμοροι αυτοί Δήμοι εκτείνονται σε σχετικά μικρή επιφάνεια γύρω από το Δήμο Φιλοθέης - Ψυχικού (συνολικά 24,45 τετρ. χλμ.) και τα μορφολογικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά τους παρουσιάζουν αρκετές ομοιότητες, εντούτοις τα κοινωνικά, δημογραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά διαφέρουν σημαντικά και για το λόγο αυτό, θα επιχειρηθεί η σύγκρισή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

4.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή

Ο Δήμος Χαλανδρίου³⁹, από τις αρχές του 20ού αιώνα αποτελούσε προάστιο της Αθήνας και κυκλοφοριακό κόμβο από και προς το κέντρο της. Το 1909, εφαρμόζεται για πρώτη φορά, το σχέδιο πόλης, ενώ παράλληλα διαμορφώνεται σε κεντρικό οδικό άξονα η Λεωφόρος Κηφισίας, προσδίδοντας στην περιοχή την ιδιότητα του εξοχικού θερέτρου για τους Αθηναίους. Από τη μικρασιατική καταστροφή κι έπειτα, στην περιοχή εγκαθίστανται πολλοί πρόσφυγες, οι οποίοι πέρα από την κουλτούρα τους, προσφέρουν μια νέα δυναμική στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου καθώς αφομοιώνονται πολύ γρήγορα στις νέες συνθήκες.

4.2 Γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά⁴⁰

Ο Δήμος Χαλανδρίου περιλαμβάνεται στην Περιφερειακή Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών. Η εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης δεν επηρέασε τα διοικητικά του όρια, αλλά παρέμεινε αυτούσιος καθώς δεν συνενώθηκε με άλλους δήμους. Συνορεύει με τους Δήμους Αμαρουσίου, Φιλοθέης-Ψυχικού, Παπάγου-Χολαργού, Αγίας Παρασκευής, Βριλησίων και Γέρακα και η συνολική του έκταση του είναι 10,08 τετρ. χλμ. Ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 74.192 κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011 και αποτελεί έναν από τους πιο μεγάλους δήμους της Αττικής.

4.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά⁴¹

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούν το 36,41% του συνολικού πληθυσμού και το 40% περίπου, είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (κολλέγια, ΙΕΚ κλπ.)⁴². Από τον **οικονομικά ενεργό** πληθυσμό το 57,13%⁴³ είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

---

³⁹ ΠΗΓΗ :Επίσημο site του Δήμου Χαλανδρίου:

<http://www.halandri.gr/Default.aspx?lang=el-GR&page=209>

⁴⁰ ό. π.

⁴¹ ό. π.

⁴² βλ. παραπομπή 33

⁴³ βλ. παραπομπή 34

(κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών) ενώ οι άνεργοι αποτελούν το 12,96% ⁴⁴ (ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. 1. Επίπεδο Εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό: Δήμος Χαλανδρίου

ΧΑΛΑΝΔΡΙ

Πίνακας Β15. Απογραφή Πληθυσμού 2011. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης														
Δήμοι														
Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο μόνιμου πληθυσμού	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός						Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός				Ποσοστό 3βάθμιας εκπαίδευσης στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης + επαγγελματικές σχολές στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό 3βάθμιας εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό
		Σύνολο Οικονομικά ενεργού πληθυσμού	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Πανμίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισοτήμων σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΠΕΚ, Κολέγια κ.λπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κ.λπ.)	Απόφοιτοι τριταρίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Πανμίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισοτήμων	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΠΕΚ, Κολέγια κ.λπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κ.λπ.)	Απόφοιτοι τριταρίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾			
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	74.192	34.846	19.908	12.089	1.709	1.140	39.346	7.103	10.986	4.323	16.934	36,41%	39,23%	57,13%

(1) Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός που: α) Αποφοίτησε από το Δημοτικό β) εγκατέλειπε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005

Πίνακας Β02. Απογραφή Πληθυσμού 2011. Μόνιμος Πληθυσμός, κατά φύλο και κατάσταση ασχολίας

Περιφερειακές Ενότητες, Δήμοι

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής/ φύλο	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί					Ποσοστό άνεργων στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό
		Σύνολο	Απασχολούμενων	Σύνολο άνεργων	Πρώην απασχολούμενοι	"Νέοι"	
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	74.192	34.846	30.329	4.517	3.252	1.265	12,96%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

4.4 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά⁴⁵

Ο Δήμος Χαλανδρίου διαθέτει έναν πολύτιμο πνεύμονα πρασίνου, τη Ρεματιά Χαλανδρίου, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου κάλλους. Περιλαμβάνει κάποιες περιοχές αποκλειστικής κατοικίας αλλά ταυτόχρονα ένα σημαντικό τμήμα του Δήμου χαρακτηρίζεται από εμπορικές χρήσεις γης με ανάλογη συγκέντρωση πολλών επιχειρήσεων και υπηρεσιών, που οδήγησαν στην αύξηση του πληθυσμού και τη δημιουργία κυκλοφοριακής συμφόρησης.

⁴⁴ βλ. παραπομπή 35

⁴⁵ βλ. παραπομπή 39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ

5.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή

Ο Δήμος Γαλατσίου ⁴⁶ ανέπτυξε τον πρώτο οργανωμένο οικισμό στις αρχές του 20ου αιώνα, με τη δημιουργία ασβεστοκαμίνου για την εκμετάλλευση των νταμαριών στην περιοχή των Τουρκοβουνίων. Η προσέλκυση των πρώτων εργατών οδήγησε στη σύσταση του οικισμού του Γαλατσίου, στη γρήγορη ανάπτυξή του και στη ραγδαία αύξηση του πληθυσμού. Μέχρι το 1925 αποτελούσε τόπο εκδρομών και εξοχής για τους Αθηναίους, στη συνέχεια όμως λόγω της εγκατάστασης πολλών κατοίκων από όλα τα μέρη της Ελλάδας, της άναρχης δόμησης και της καταστροφής της πυκνής βλάστησης για καυσόξυλα κατά τη διάρκεια της Κατοχής, η εικόνα αλλοιώθηκε.

5.2 Γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά ⁴⁷

Ο Δήμος Γαλατσίου βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του Λεκανοπεδίου Αττικής και είναι ένας από τους οκτώ Δήμους που περιλαμβάνονται στην Περιφερειακή Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών. Λειτούργησε ως Δήμος από το 1964 και η διοικητική μεταρρύθμιση του Προγράμματος Καλλικράτης, δεν επέφερε καμία αλλαγή στα διοικητικά του όρια. Συνορεύει με τους Δήμους Αθηναίων, Νέας Ιωνίας και Φιλοθέης-Ψυχικού. Αποτελεί έναν από τους μικρότερους σε έκταση Δήμους της Αττικής, με συνολική επιφάνεια 4,03 τετρ. χλμ. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011, ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 59.345 κατοίκους, καθιστώντας τον μια από τις πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές της πρωτεύουσας. Εκτείνεται από τη δυτική πλευρά των Τουρκοβουνίων, τη Λεωφόρο Βεΐκου και τη Λεωφόρο Γαλατσίου.

---

⁴⁶ ΠΗΓΗ :Επίσημο site του Δήμου Γαλατσίου:
<http://www.galatsi.gov.gr/web/guest/city>

⁴⁷ ό.π.

5.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά ⁴⁸

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούν το 21,88% του συνολικού πληθυσμού και το 47% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (κολλέγια, ΙΕΚ κλπ.)⁴⁹. Από τον **οικονομικά ενεργό** πληθυσμό το 35,71% ⁵⁰ είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών) ενώ οι άνεργοι αποτελούν το 17,26% ⁵¹ (ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1. Επίπεδο Εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό: Δήμος Γαλατσίου

ΓΑΛΑΤΣΙ

Πίνακας Β15. Απογραφή Πληθυσμού 2011. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης Δήμοι															
Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο μόνιμου πληθυσμού	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός						Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός					Ποσοστό βραβείας εκπαίδευσης στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης + επαγγελματικές σχολές στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό βραβείας εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό
		Σύνολο Οικονομικά ενεργού πληθυσμού	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κ.λπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κ.λπ.)	Απόφοιτοι τριταρίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κ.λπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κ.λπ.)	Απόφοιτοι τριταρίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾				
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	59.345	28.276	10.096	13.189	3.003	1.988	31.069	2.890	7.721	3.977	16.481	21,88%	47,00%	35,71%	

(1) Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός που: α) Αποφοίτησε από το Δημοτικό β) εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005

Πίνακας Β02. Απογραφή Πληθυσμού 2011. Μόνιμος Πληθυσμός, κατά φύλο και κατάσταση ασχολίας Περιφερειακές Ενότητες, Δήμοι							
Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής/ φύλο	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί					Ποσοστό ανέργων στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό
		Σύνολο	Σύνολο Απασχολούμενων	Σύνολο ανέργων	Πρώην απασχολούμενοι	"Νέοι"	
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	59.345	28.276	23.395	4.881	3.614	1.267	17,26%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

5.4 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά ⁵²

Ο Δήμος Γαλατσίου, λόγω της γρήγορης οικιστικής ανάπτυξης, δημιούργησε ένα αστικό περιβάλλον μη φιλικό προς τους δημότες με προβλήματα κυκλοφοριακής συμφόρησης και ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Επιπλέον, λόγω της κατασκευής των λατομείων και της γενικότερης

⁴⁸ ό.π.

⁴⁹ βλ. παραπομπή 33

⁵⁰ βλ. παραπομπή 34

⁵¹ βλ. παραπομπή 35

⁵² βλ. παραπομπή 46

εμπορικής ανάπτυξης της περιοχής, αλλοιώθηκε σε μεγάλο βαθμό και η περιβαλλοντική του κατάσταση. Παρόλα αυτά, διαθέτει 2 πολύ σημαντικούς πνεύμονες πρασίνου: το Άλσος Βεΐκου και το Αττικό Άλσος στα Τουρκοβούνια και αποτελεί μία περιοχή με το μεγαλύτερο ποσοστό πρασίνου εντός του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ

6.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή

Ο Δήμος Παπάγου – Χολαργού⁵³ προήλθε από τη συνένωση των δύο προαστίων κατά την εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης. Οι δύο αυτές περιοχές σχεδιάστηκαν με συγκεκριμένο πολεοδομικό χαρακτήρα με στόχο τη δημιουργία κηπουπόλεων αλλά και πολλών πλατειών και κοινοχρήστων χώρων.

Ο οικισμός Παπάγου δημιουργήθηκε το 1950 από τον «Αυτόνομο Οικοδομικό Οργανισμό Αξιωματικών» για τη στέγαση των Αξιωματικών των Ενόπλων δυνάμεων. Κύριο μέλημα του Οργανισμού ήταν αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που προσέφερε η περιοχή (καλό κλίμα, θέα, πράσινο) αλλά και η διασφάλιση του υψηλού επιπέδου οικοδομικών κατασκευών κυρίως μονοκατοικιών.

Ο Χολαργός δημιουργήθηκε στις αρχές τις δεκαετίας του 1920, ως εξοχικό προάστιο της Αθήνας, στα πρότυπα της κηπούπολης που είχαν υιοθετήσει και άλλοι οικισμοί όπως η Φιλοθέη, το Ψυχικό, η Εκάλη και η Κηφισιά. Μέχρι και την εποχή της Απελευθέρωσης η δόμηση και η εμπορική δραστηριότητα είναι περιορισμένη. Η πραγματική ανοικοδόμηση συντελείται από τη δεκαετία του 1960 και μετά, όπου δυστυχώς αυξήθηκε υπέρμετρα η δόμηση και επεκτάθηκε ο επιτρεπόμενος συντελεστή δόμησης με αποτέλεσμα την κατασκευή πολυόροφων οικοδομών. Παράλληλα, η αύξηση του πληθυσμού οδήγησε στη δημιουργία εμπορικών κέντρων, καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος αλλά και στην έντονη κυκλοφορία των οχημάτων αυξάνοντας τα προβλήματα ηχορύπανσης και στάθμευσης. Παρόλα αυτά, η περιοχή του Χολαργού εξακολουθεί να παραμένει ένα προάστιο με χαρακτήρα γειτονιάς και πολλούς δημόσιους χώρους πρασίνου.

---

⁵³ ΠΗΓΗ :Επίσημο site του Δήμου Παπάγου - Χολαργού:
<http://dpapxol.gov.gr/dimos/dhmotikh-arxh.html>

6.2 Γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά ⁵⁴

Ο Δήμος Παπάγου – Χολαργού είναι ένας από τους δώδεκα Δήμους που περιλαμβάνονται στην Περιφερειακή Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών. Δημιουργήθηκε το 2011 με την εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης από τη συνένωση του Δήμου Παπάγου και του Δήμου Χολαργού. Συνορεύει με τους Δήμους Αθηναίων, Ζωγράφου, Αγίας Παρασκευής και με όριο τη Λεωφόρο Μεσογείων με τους Δήμους Χαλανδρίου και Φιλοθέης – Ψυχικού. Ανατολικά εφάπτεται στους πρόποδες του βορειοδυτικού Υμηττού, νότια με το Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδή και εκτείνεται κατά μήκος της Λεωφόρου Μεσογείων η οποία συνδέει συγκοινωνιακά το το Δήμο με το κέντρο της Αθήνας.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011, ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 44.539 κατοίκους. Η έδρα του είναι ο Χολαργός κι η συνολική του έκταση του είναι 10,34 τετρ. χλμ

6.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά ⁵⁵

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούν το 42,59% του συνολικού πληθυσμού και το 37,80% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (κολλέγια, ΙΕΚ κλπ.)⁵⁶. Από τον **οικονομικά ενεργό** πληθυσμό το 65,12% ⁵⁷ είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών) ενώ οι άνεργοι αποτελούν το 11,54% ⁵⁸ (ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1).

---

⁵⁴ ό.π.

⁵⁵ ό.π.

⁵⁶ βλ. παραπομπή 33

⁵⁷ βλ. παραπομπή 34

⁵⁸ βλ. παραπομπή 35

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1 Επίπεδο Εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό: Δήμος Παπάγου-Χολαργού

ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ

Πίνακας Β15. Απογραφή Πληθυσμού 2011. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης														
Δήμοι														
Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο μόνιμου πληθυσμού	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός						Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός				Ποσοστό 3βάθμιας εκπαίδευσης στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης + επαγγελματικές σχολές στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό 3βάθμιας εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό
		Σύνολο Οικονομικά ενεργού πληθυσμού	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κ.λπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κ.λπ.)	Απόφοιτοι τριταρίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κ.λπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κ.λπ.)	Απόφοιτοι τριταρίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾			
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	44.539	19.773	12.876	5.844	715	338	24.766	6.093	7.943	2.333	8.397	42,59%	37,80%	65,12%
(1) Περιλαμβάνεται: α) πληθυσμός που: α) Αποφοίτησε από το Δημοτικό β) εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005														
Πίνακας Β02. Απογραφή Πληθυσμού 2011. Μόνιμος Πληθυσμός, κατά φύλο και κατάσταση ασχολίας														
Περιφερειακές Ενότητες, Δήμοι														
Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής/ φύλο	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί					Ποσοστό ανέργων στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό							
		Σύνολο	Σύνολο Απασχολούμενων	Σύνολο ανέργων	Πρώην απασχολούμενοι	"Νέοι"								
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	44.539	19.773	17.492	2.281	1.536	745	11,54%							

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

6.4 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά ⁵⁹

Ο Δήμος Παπάγου – Χολαργού παρουσιάζει μορφολογικές ομοιότητες ανάμεσα στις δύο δημοτικές ενότητες που τον απαρτίζουν λόγω της γειννιάσής τους με τον Υμηττό, του φυσικού κάλλους της περιοχής, της ύπαρξης πολλών πάρκων και αλσουλίων αλλά και της μικρής απόστασης από το κέντρο της Αθήνας. Ταυτόχρονα όμως, παρουσιάζονται μεγάλες διαφορές ως προς την οικιστική ανάπτυξη και το χωροταξικό σχεδιασμό.

Η Δημοτική Κοινότητα Παπάγου διατηρεί το χαρακτήρα της κηπούπολης και της πόλης αμιγούς κατοικίας, λόγω της υλοποίησης ενός πλήρους ρυμοτομικού σχεδίου, ως αποτέλεσμα οικοδομικών συνεταιρισμών, με οριοθετημένο οικοδομικό κανονισμό και χρήσεις γης που απαγορεύουν την άναρχη δόμηση. Διαθέτει πολλά άλση, πλατείες, πάρκα και χώρους πρασίνου που την καθιστούν ένα καταπράσινο προάστιο εντός του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας.

⁵⁹ βλ. παραπομπή 53

Η Δημοτική Κοινότητα Χολαργού, παρά το γεγονός ότι ξεκίνησε ως εξοχικό προάστιο της Αθήνας, κατασκευασμένο στα πρότυπα κηπούπολης, εντούτοις δεν κατάφερε να διατηρήσει το αρχικό ρυμοτομικό σχέδιο και να αξιοποιήσει τα μεγαλύτερα από τα συνήθη σε έκταση οικόπεδα και χώρους πρασίνου. Αντίθετα, πολλές μονοκατοικίες και επαύλεις κατεδαφίστηκαν και στη θέση τους χτίστηκαν πολυκατοικίες και εμπορικά κέντρα.

Σε γενικές γραμμές όμως, οι περιοχές του Παπάγου και Χολαργού λόγω και της προνομιακής θέσης τους στους πρόποδες του Ύμηττου, προσφέρουν καλή ποιότητα ζωής, με σχετικά καλή ρυμοτομία και με κατοίκους μεσαίων και ανώτερων εισοδημάτων, υψηλού μορφωτικού επιπέδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ 4 ΔΗΜΩΝ

Με βάση την ανάλυση των δημογραφικών-κοινωνικών και γεωγραφικών-περιβαλλοντικών στοιχείων των προαναφερόμενων Δήμων, συμπεριλαμβανομένου του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού, μπορούν να εξαχθούν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα που συνδέονται άμεσα με τα οικονομικά χαρακτηριστικά τους.

Οι Δήμοι αυτοί παρουσιάζουν ομοιότητες αλλά και πολύ σημαντικές διαφορές.

Σε ό,τι αφορά την πληθυσμιακή πυκνότητα, παρατηρούμε από τον ΠΙΝΑΚΑ 7.1, ότι ο Δήμος Γαλατσίου είναι ο μικρότερος σε έκταση από τους υπόλοιπους Δήμους και ταυτόχρονα ο πιο πολυπληθέστερος. Διαθέτει σημαντικούς χώρους πρασίνου λόγω της ύπαρξης του άλσους Βεΐκου και του Αττικού Άλσους τα οποία καταλαμβάνουν έκταση 224 στρεμμάτων (0,224 τετρ. χλμ) και 550 στρεμμάτων (0,550 τετρ. χλμ.)⁶⁰ αντίστοιχα. Συνολικά δηλαδή 0,774 τετρ.χλμ. το 20% περίπου της συνολικής έκτασης του Δήμου (4,03 τετρ. χλμ.). Παρόλα αυτά, η περιορισμένη εφαρμογή περιβαλλοντικού και χωροταξικού σχεδιασμού, η ατμοσφαιρική ρύπανση και η κυκλοφοριακή συμφόρηση έχουν επιβαρύνει αρκετά την ποιότητα ζωής των κατοίκων .

---

⁶⁰ ΠΗΓΗ :Επίσημο site του Δήμου Γαλατσίου:
http://www.galatsi.gov.gr/web/guest/epixeirisiako_σελ.32
<https://diavgeia.gov.gr/decision/view/Ω77Σ7Λ7-9ΜΛ>

Οι Δήμοι Παπάγου – Χολαργού και Χαλανδρίου παρά το γεγονός ότι έχουν την ίδια σχεδόν έκταση παρουσιάζουν μεγάλη διαφορά στην πληθυσμιακή πυκνότητα. Συγκεκριμένα, οι περιοχές Παπάγου – Χολαργού έχουν 40% λιγότερο πληθυσμό από ότι το Χαλάνδρι και διατηρούν περισσότερο τα χαρακτηριστικά του «πράσινου» προαστίου.

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού, παρόλο που χωροθετείται σε συνολική έκταση 6,08 τετρ. χλμ., λίγο μεγαλύτερη από την αντίστοιχη του Γαλασίου, παρουσιάζει πολύ μικρότερη πυκνότητα πληθυσμού. Η περιοχή του Γαλασίου είναι 3,3 φορές περισσότερο κατοικημένη από ότι η περιοχή του Δήμου. Το σύνολο δε πρασίνου που διαθέτει ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού, είναι 560,22 στρέμματα ⁶¹ (0,560 τετρ. χλμ.), λιγότερο από το 10% δηλαδή της συνολικής επιφάνειας, σε αντίθεση με το Γαλάτσι που αντιστοιχεί στο 20%. Εντούτοις, οι αυστηροί οικοδομικοί κανονισμοί που επιβάλλουν ελεγχόμενη δόμηση και οι περιορισμοί στις χρήσεις γης, έχουν διατηρήσει σε πολύ υψηλά επίπεδα το επίπεδο ζωής των κατοίκων, παρά το γεγονός ότι ο Δήμος προήλθε από τη συνένωση τριών Δήμων με συνέπεια να απαιτείται μεγαλύτερη προσπάθεια προσαρμογής στα νέα δεδομένα, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους Δήμους που είτε παρέμειναν αυτούσιοι, είτε συνενώθηκαν με έναν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1 Πληθυσμιακή Πυκνότητα

ΔΗΜΟΣ	Σύνολο πληθυσμού Απογραφή 2011	Συνολική έκταση (τετρ.χλμ.)	Πυκνότητα πληθυσμού άτομα/τετρ.χλμ
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	59.345	4,03	14.726
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	44.539	10,34	4.307
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	26.968	6,08	4.436
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	74.192	10,08	7.360

Σε ό,τι αφορά τα κοινωνικά χαρακτηριστικά και συγκεκριμένα το επίπεδο εκπαίδευσης στο συνολικό πληθυσμό αλλά και στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό καθώς και το ποσοστό των ανέργων στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, παρατηρούμε τα εξής στον ΠΙΝΑΚΑ 7.2 και ΠΙΝΑΚΑ 7.3:

⁶¹ ΠΗΓΗ :Επίσημο site του Δήμου Φιλοθέης - Ψυχικού:
<http://www.psychiko.gov.gr/index.php/city/environment>

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2. Εκπαιδευτικό Επίπεδο Ανά Δήμο και στο σύνολο της Χώρας

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο μόνιμου πληθυσμού	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός					Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός					Ποσοστό 3βάθμιας εκπαίδευσης στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό 2βάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης + επαγγελματίες σχολές στο σύνολο του πληθυσμού	Ποσοστό 3βάθμιας εκπαίδευσης στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό
		Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ανώτερων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριταρίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ανώτερων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριταρίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾					
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.586.636	1.368.667	1.822.704	673.547	721.718	6.229.650	440.420	1.211.771	754.943	3.822.516	16,73%	41,26%	29,84%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	59.345	28.276	10.096	13.189	3.003	1.988	31.069	2.890	7.721	3.977	16.481	21,88%	47,00%	35,71%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	44.539	19.773	12.876	5.844	715	338	24.766	6.093	7.943	2.333	8.397	42,59%	37,80%	65,12%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	26.968	12.357	8.844	3.035	285	193	14.611	3.996	4.237	1.420	4.958	47,61%	33,29%	71,57%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	74.192	34.846	19.908	12.089	1.709	1.140	39.346	7.103	10.986	4.323	16.934	36,41%	39,23%	57,13%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασμένα στοιχεία απογραφής έτους 2011

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τόσο στο σύνολο του πληθυσμού του (47,61%) όσο και στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (71,57%). Το χαμηλότερο ποσοστό εμφανίζεται στο Δήμο Γαλατσίου με 21,88% και 35,71% αντίστοιχα. Παρά ταύτα όμως, ο Δήμος Γαλατσίου βρίσκεται πολύ πιο πάνω από τα αντίστοιχα ποσοστά στο σύνολο της χώρας, τα οποία κυμαίνονται σε μόλις 16,73% στο σύνολο του πληθυσμού και 29,84% στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Ιδιαίτερα ικανοποιητικά είναι τα ποσοστά του Δήμου Παπάγου – Χολαργού τα οποία ανέρχονται σε 42,59% και 65,12% αντίστοιχα. Ο Δήμος Χαλανδρίου παρουσιάζει σχετικά χαμηλό ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο σύνολο του πληθυσμού του, 36,41% ενώ αντίθετα το ποσοστό αυξάνεται στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό 57,13%.

Σχετικά με τα ποσοστά ανεργίας (στοιχεία απογραφής έτους 2011) στους υπό εξέταση Δήμους, με βάση τον ΠΙΝΑΚΑ 7.3 παρατηρούμε τα ακόλουθα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.3 Ποσοστά Ανεργίας

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής φύλο	Σύνολο Πληθυσμ	Οικονομικά ενεργοί			
		Σύνολο	Σύνολο Απασχολούμενω	Σύνολο ανέργων	Ποσοστό ανέργων
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.586.636	3.727.633	859.003	18,73%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	59.345	28.276	23.395	4.881	17,26%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	44.539	19.773	17.492	2.281	11,54%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	26.968	12.357	11.267	1.090	8,82%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	74.192	34.846	30.329	4.517	12,96%

Το ποσοστό ανεργίας 18,73% στο σύνολο της χώρας, είναι υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού, γεγονός που καθιστά το Δήμο στατιστική κορυφή σε όλη την επικράτεια. Το αντίστοιχο ποσοστό του Δήμου Γαλατσίου ανέρχεται σε 17,26% και πλησιάζει το συνολικό ποσοστό ανεργίας της χώρας, ενώ τα ποσοστά των Δήμων Παπάγου – Χολαργού και Χαλανδρίου κυμαίνονται σε σαφώς καλύτερα επίπεδα.

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό ανεργίας 8,82% το οποίο σημαίνει ότι οι κάτοικοί του διαθέτουν ένα σταθερό εισόδημα που τους διασφαλίζει ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης αλλά και τη δυνατότητα να ανταπεξέρχονται στις αυξημένες απαιτήσεις διατήρησης της περιουσίας τους (πληρωμή φόρων εισοδήματος, ΕΝ.Φ.Ι.Α, ΤΑΠ κλπ.) λόγω των αυξημένων αντικειμενικών αξιών.⁶² Στις 3 Δημοτικές Κοινότητες Φιλοθέης, Ψυχικού και Νέου Ψυχικού ισχύουν πολύ υψηλότερες αντικειμενικές αξίες από εκείνες που ισχύουν στους υπόλοιπους όμορους Δήμους, (ΠΙΝΑΚΑΣ 7.4) παρά τη μικρή μείωση που καταγράφηκε από την αναπροσαρμογή των τιμών τους σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών⁶³.

⁶² Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Πίνακες αντικειμενικών αξιών:

http://www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/Services/Polites/Antikeimenikes.html

⁶³ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας και Κοινοφελών Περιουσιών: «Αναπροσαρμογή τιμών του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των με οποιαδήποτε αιτία μεταβιβαζομένων ακινήτων, που βρίσκονται σε περιοχές εντός σχεδίου όλης της Χώρας».

http://www.gsis.gr/gsis/export/sites/default/gsis_site/Services/Polites/documents_Antikeimenikes/antikim_ax_ak_2016.pdf

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.4 Παλαιές και νέες αντικειμενικές αξίες

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΙΛΟΘΕΗΣ		ΝΕΕΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΑΔΑ: 6ΧΜΒΗ-7ΔΒ	
ΖΩΝΗ	2007	Από 21/05/2015	
A	5.250,00	5.250,00	
B	4.700,00	4.700,00	
Γ	4.350,00	4.350,00	
Δ	3.900,00	3.700,00	
E	3.700,00	3.550,00	
ΣΤ	2.750,00	2.300,00	

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΨΥΧΙΚΟΥ		ΝΕΕΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΑΔΑ: 6ΧΜΒΗ-7ΔΒ	
ΖΩΝΗ	2007	Από 21/05/2015	
A	6.250,00	5.250,00	
B	5.150,00	4.700,00	
Γ	4.700,00	4.350,00	
Δ	4.700,00	3.700,00	
E	3.650,00	3.500,00	
ΣΤ	4.300,00	4.300,00	
Z	3.250,00	2.950,00	
B1	4.300,00	4.300,00	

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΕΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ		ΝΕΕΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΑΔΑ: 6ΧΜΒΗ-7ΔΒ	
ΖΩΝΗ	2007	Από 21/05/2015	
A-B	2.400,00	1.950,00	
Γ	1.900,00	1.550,00	
Δ	1.800,00	1.450,00	
E	2.750,00	2.350,00	
ΣΤ	1.800,00	1.450,00	
B1	2.300,00	1.900,00	

ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		ΝΕΕΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΑΔΑ: 6ΧΜΒΗ-7ΔΒ	
ΖΩΝΗ	2007	Από 21/05/2015	
A	1.550,00	1.250,00	
B	1.400,00	1.200,00	
Γ	1.350,00	1.150,00	
Δ	1.400,00	1.200,00	
E-ΣΤ	1.300,00	1.100,00	
Z	1.100,00	950,00	

ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ		ΝΕΕΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΑΔΑ: 6ΧΜΒΗ-7ΔΒ	
ΖΩΝΗ	2007	Από 21/05/2015	
A	2.650,00	2.250,00	
B	2.350,00	1.900,00	
Γ	2.300,00	1.900,00	
Δ	2.350,00	1.900,00	
E	2.000,00	1.650,00	
ΣΤ	1.800,00	1.450,00	
Z	2.000,00	1.650,00	
H-Θ	1.650,00	1.350,00	
I	1.550,00	1.250,00	

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΟΛΑΡΓΟΥ		ΝΕΕΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΑΔΑ: 6ΧΜΒΗ-7ΔΒ	
ΖΩΝΗ	2007	Από 21/05/2015	
A	2.200,00	1.800,00	
B	2.150,00	1.750,00	
Γ	1.600,00	1.300,00	
Δ-E	1.400,00	1.200,00	

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΠΑΓΟΥ		
ΖΩΝΗ	2007	Από 21/05/2015
A-B	2.500,00	2.050,00

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, επεξεργασμένα στοιχεία Αντικειμενικών αξιών

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η έκθεση της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, σχετικά με την κατανομή Χρεωστικών Δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α ανά Δ.Ο.Υ.⁶⁴ για το έτος 2016 (Πίνακας 7.5). Το ύψος των βεβαιωμένων ποσών από την εκκαθάριση του φόρου μόνο στη Δ.Ο.Υ Ψυχικού, ανέρχεται στα 86,6 εκατ. ευρώ και αποτελεί το τρίτο κατά σειρά υψηλότερο ποσό που καταγράφηκε σε ολόκληρη την επικράτεια. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι ιδιοκτήτες ακινήτων του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού, καλούνται να πληρώσουν τεράστια ποσά στο κράτος, ως αντίτιμο διατήρησης της περιουσίας τους. Από την άλλη πλευρά, στο Δήμο «επιστρέφονται» λιγότερο από 3,5 εκατ. ευρώ μέσω των ΚΑΠ, ως επιχορήγηση για γενικές δαπάνες, όταν οι υπόλοιποι Δήμοι «απολαμβάνουν» υψηλότερες επιχορηγήσεις οι οποίες είναι αντιστρόφως ανάλογες με τα ποσά του φόρου ιδιοκτησίας που πληρώνουν.

⁶⁴ Πηγή: Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων: ΕΝ.Φ.Ι.Α. 2016 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ-ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ http://www.publicrevenue.gr/kpi/public/blog/attach/files/rss/enfia_statistika_2016.pdf σελ.12

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.5 Κατανομή Χρεωστικών Δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Δ.Ο.Υ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΦΟΡ/ΝΟΙ	ΠΟΣΟ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ
1134	ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	73.216	53.518.805,15	730,97
1151	ΧΟΛΑΡΓΟΥ	67.172	47.629.750,82	709,07
1175	ΨΥΧΙΚΟΥ	54.534	86.657.134,76	1.589,05
1179	ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	68.708	27.894.836,57	405,99

Πηγή: Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, επεξεργασμένα στοιχεία χρεωστικών δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α ανά Δ.Ο.Υ

Τέλος, σε ό,τι αφορά το ύψος του δηλωθέντος οικογενειακού εισοδήματος των κατοίκων των παραπάνω Δήμων, σύμφωνα με τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων για το έτος 2011⁶⁵, ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού παρουσιάζει τα υψηλότερα εισοδήματα με βάση το πλήθος των δηλώσεων των φυσικών προσώπων και το μέσο όρο του οικογενειακού εισοδήματος ανά ταχυδρομικό κώδικα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.6 Μέσος όρος Δηλωθέντος Οικογενειακού Εισοδήματος

Πλήθος Δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων και Μέσος Όρος Οικογενειακού Εισοδήματος* Οικονομικού Έτους 2011 ανά Ταχυδρ.Κώδικα Διεύθυνσης Επικοινωνίας Υπόχρεου		
Ταχυδρομικός Κώδικας	Πλήθος Δηλώσεων ΦΕΦΠ 2011	Μέσος Όρος Οικογενειακού Εισοδήματος
11146 ΓΑΛΑΤΣΙ	21.635	22.428,94 €
11147 ΓΑΛΑΤΣΙ	12.381	22.496,49 €
15232 ΧΑΛΑΝΔΡΙ	9.440	29.053,17 €
15233 ΧΑΛΑΝΔΡΙ	8.861	30.327,34 €
15237 ΦΙΛΟΘΕΗ	3.923	74.798,25 €
15400 ΨΥΧΙΚΟ	15	544.601,75 €
15410 ΨΥΧΙΚΟ	16	72.406,49 €
15451 ΝΕΟ ΨΥΧΙΚΟ	6.424	35.671,50 €
15452 ΨΥΧΙΚΟ	5.515	67.426,68 €
15561 ΧΟΛΑΡΓΟΣ	8.987	30.451,95 €
15562 ΧΟΛΑΡΓΟΣ	9.724	29.439,26 €
15569 ΠΑΠΑΓΟΣ	7.708	38.557,58 €

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, επεξεργασμένα στοιχεία βάσει Ταχυδρομικού Κώδικα

Είναι προφανές ότι οι δημότες του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού, με βάση τα υψηλά εισοδήματα που διαθέτουν, την περιουσιακή τους κατάσταση και τη συνακόλουθη φοροδοτική συνεισφορά τους στο κράτος, να απαιτούν τουλάχιστον από το Δήμο, υπηρεσίες υψηλού επιπέδου ανάλογες με αυτά που πληρώνουν.

⁶⁵ βλ. παραπομπή 32

Δ' ΜΕΡΟΣ: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΣΩ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ 4 ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η παρουσίαση και επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων των Δήμων, αποτελεί ένα πρώτο μέρος σύγκρισης της γενικότερης εικόνας τους. Στο κεφάλαιο αυτό, θα επιχειρηθεί η συγκριτική ανάλυση της διάρθρωσης των εσόδων και εξόδων των 4 Δήμων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τα έτη 2013 - 2015, με τη χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών βάσει προϋπολογιστικών και απολογιστικών στοιχείων.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την οικονομική τους κατάσταση και αυτοτέλεια (οι αναλυτικοί πίνακες με τα πρωτογενή στοιχεία παρουσιάζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΕΣΟΔΑ

8.1 Σύγκριση δεικτών οικονομικής επίδοσης των 4 Δήμων:

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.1 Δείκτες Εκτέλεσης Προϋπολογισμού Εσόδων

2013		ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	
Κ.Α	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.
		%	%	%	%	%	%	%	%
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	84,14%	98,15%	77,24%	99,68%	88,65%	99,91%	89,17%	97,65%
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	67,02%	100,00%	36,47%	99,51%	53,13%	97,79%	32,86%	93,72%
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	22,20%	70,10%	2,97%	7,21%	90,62%	94,53%	84,78%	93,32%
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	11,12%	11,13%	1,56%	3,55%	2,91%	2,94%	9,13%	9,53%
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	85,90%	99,70%	78,92%	100,00%	80,32%	100,00%	61,37%	99,99%
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	100,00%	100,00%	75,28%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	89,89%	97,19%	86,54%	97,57%	97,97%	98,36%	89,44%	95,05%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (Τακτικά & έκτακτα)	82,21%	96,42%	56,73%	91,13%	84,94%	94,00%	82,48%	91,36%

2014		ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	
Κ.Α	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.
		%	%	%	%	%	%	%	%
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	95,34%	98,75%	93,05%	99,42%	97,48%	99,94%	97,86%	98,55%
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	47,43%	99,38%	58,21%	98,55%	40,27%	98,35%	19,70%	93,75%
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	26,64%	76,38%	65,57%	4,98%	95,06%	99,79%	90,53%	90,97%
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	5,81%	6,32%	2,54%	2,32%	3,64%	3,40%	6,19%	6,40%
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	83,30%	99,81%	75,35%	100,00%	85,31%	100,00%	58,45%	99,83%
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	100,00%	100,00%	99,90%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	92,90%	97,96%	88,81%	93,51%	93,18%	99,45%	97,08%	95,83%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (Τακτικά & έκτακτα)	84,26%	95,67%	79,76%	89,94%	83,53%	94,27%	76,78%	90,49%

2015		ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	
Κ.Α	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛ	ΕΙΣΠΡ. ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘ.
		%	%	%	%	%	%	%	%
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	98,49%	98,87%	89,40%	99,57%	96,18%	99,81%	95,84%	98,72%
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	51,91%	99,94%	45,64%	98,43%	34,41%	96,66%	54,50%	98,98%
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	85,18%	81,99%	55,90%	75,48%	100,01%	99,09%	95,98%	77,36%
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	13,19%	13,18%	5,64%	5,64%	1,97%	2,00%	10,07%	8,49%
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	89,68%	99,78%	85,87%	99,08%	74,62%	100,00%	64,43%	99,59%
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	97,87%	98,28%	73,70%	94,04%	93,93%	98,37%	99,42%	93,40%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ (Τακτικά & έκτακτα)	90,45%	95,08%	77,99%	88,61%	77,88%	94,43%	90,01%	89,71%

Ο παραπάνω πίνακας, παρουσιάζει την οικονομική επίδοση των 4 Δήμων ως προς τη δυνατότητά τους να εισπράττουν τα προϋπολογισθέντα και βεβαιωθέντα έσοδα.

Παρατηρούμε ότι ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού παρουσιάζει σταθερή άνοδο των εσόδων του και το 2015 εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό εκτέλεσης προϋπολογισμού, 90,45%. Σε εξίσου υψηλό επίπεδο 90,01% ανέρχονται τα έσοδα του Δήμου Παπάγου – Χολαργού. Αυτό φανερώνει την ορθότητα των προβλέψεών τους και την αποτελεσματική είσπραξη των εσόδων τους. Από την άλλη πλευρά, τα έσοδα του Δήμου Χαλανδρίου παρουσιάζουν μείωση, λόγω της μείωσης των τακτικών και έκτακτων εσόδων του. Μειωμένα εμφανίζονται και τα έσοδα του Δήμου Γαλατσίου λόγω της μεγάλης μείωσης που επήλθε στα έκτακτα έσοδά του, από 53,13% το 2013 σε 34,41% το 2015. Αντίθετα τα ίδια έσοδά του κυμαίνονται σε υψηλά επίπεδα 93,93%, γεγονός που δείχνει την ύπαρξη αποτελεσματικών μηχανισμών είσπραξης. Το υψηλότερο ποσοστό ιδίων εσόδων ως προς τα προϋπολογισθέντα, επιτυγχάνεται από το Δήμο Παπάγου – Χολαργού, φτάνοντας σχεδόν το 100% της εισπραξιμότητας και από το Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού με ποσοστό 97,87% και φανερώνει την επιδίωξη από πλευράς τους για την έγκαιρη βεβαίωση και είσπραξη των εσόδων που επιβάλλουν (π.χ. έσοδα από μισθώματα

καθώς και τέλη, φόροι και εισφορές). Το αντίθετο ισχύει για το Δήμο Χαλανδρίου, όπου τα ίδια έσοδα είναι μειωμένα, πιθανόν λόγω του χαμηλού βαθμού εισπραξιμότητας και της περιορισμένης επιβολής κυρώσεων προς τους οφειλότες. Σε ό,τι αφορά την κατηγορία Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις Παρελθόντων Οικονομικών Ετών, δηλαδή την ύπαρξη επισφαλών πελατών, τα ποσοστά και των 4 Δήμων είναι χαμηλά. Παρόλα αυτά, τα αποτελέσματα είναι καλύτερα στους Δήμους Φιλοθέης – Ψυχικού και Παπάγου – Χολαργού, με 13,19% και 10,07% αντίστοιχα, και δείχνουν τη δυσκολία – αδυναμία είσπραξης των επισφαλειών.

Τέλος, κοινό σημείο για τους 4 Δήμους αποτελεί ο δείκτης ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ προς ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ, που κυμαίνεται σε υψηλά ποσοστά και δείχνει κατά μία ερμηνεία την αποτελεσματικότητα των Δήμων να εισπράττουν ό,τι βεβαιώνουν. Αυτός ο δείκτης όμως μπορεί να είναι και πλασματικός, καθώς πολλοί Δήμοι ακολουθούν την τακτική να βεβαιώνουν και να εισπράττουν ταυτόχρονα και δεν απεικονίζουν τις απαιτήσεις τους στην πραγματικότητα. Ο λόγος δεν είναι μόνο η πρόκληση πολιτικού κόστους, αλλά και οι ιδιαιτερότητες στη συλλογή των ιδίων δημοτικών εσόδων που έχει επιβάλλει η κρίση.

Σύμφωνα με τους αναλυτικούς πίνακες εσόδων των 4 Δήμων (βλ. αναλυτικά ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, ΠΙΝΑΚΕΣ 1-4) τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού συγκεκριμένων κατηγοριών εσόδων μπορούν να δώσουν σημαντικές πληροφορίες που αφορούν στην οικονομική τους κατάσταση και να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για την αυτοδυναμία ή εξάρτησή τους από το κεντρικό κράτος.

Τα συνολικά τακτικά έσοδα του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού, το 2015 παρουσιάζουν θετική μεταβολή, 0,31% με τη μεγαλύτερη αύξηση να παρατηρείται στα έσοδα από ακίνητη περιουσία, λόγω της αποτελεσματικής αξιοποίησης των ακινήτων του Δήμου και της είσπραξης των αντίστοιχων μισθωμάτων. Σε ό,τι αφορά τα έσοδα από ανταποδοτικά τέλη, αυτά αποτελούν το 50% περίπου των τακτικών εσόδων του. Ο Δήμος επιστρέφει ένα μεγάλο μέρος τους στους Δημότες, υπό τη μορφή ανταποδοτικών υπηρεσιών και αγαθών. Το αντίστοιχο ποσοστό των υπολοίπων Δήμων είναι πολύ χαμηλότερο αφού κυμαίνεται από 30% έως 36%. Σχετικά με τα έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα, στα οποία περιλαμβάνονται τα έσοδα από το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας, οι Δήμοι Φιλοθέης – Ψυχικού και Παπάγου – Χολαργού παραμένουν σχετικά σταθεροί ως προς τη συλλογή του φόρου αυτού, ενώ αντίθετα οι Δήμοι Χαλανδρίου και Γαλασίου παρουσιάζουν μεγαλύτερες μειώσεις το 2014.

Ο Δήμος Χαλανδρίου παρουσιάζει τη μεγαλύτερη μείωση 15,08% στα συνολικά τακτικά του έσοδα, η οποία οφείλεται στην αρνητική πορεία είσπραξης των εσόδων από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα (-28,28%) και των εσόδων από λοιπά τέλη – δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών (-22,56%). Αυτό πιθανόν φανερώνει την περιορισμένη φορολογική προσπάθεια που καταβάλλει ο Δήμος ή την επιβολή χαμηλών φορολογικών συντελεστών λόγω της αυξανόμενης ύφεσης. Οι προαναφερόμενες όμως μειώσεις αντισταθμίζονται σε μεγάλο βαθμό από τις μεγάλες αυξήσεις στις εισπράξεις εσόδων από ακίνητη περιουσία 151,35% το 2014 και 68,51% το 2015.

Ο Δήμος Γαλασίου το 2015 εμφανίζει μια ελαφρά μείωση 1,02% στα τακτικά έσοδα, λόγω της περιορισμένης είσπραξης των ανταποδοτικών εσόδων και τελών, η οποία αντισταθμίζεται από τα έσοδα ακίνητης περιουσίας όπως στην περίπτωση του Δήμου Χαλανδρίου. Το 2014 αύξηση ανέρχεται σε ποσοστό 556,24% και το 2015 σε 166,85%.

Τα τακτικά έσοδα του Δήμου Παπάγου – Χολαργού εμφανίζονται μειωμένα το 2015 κατά 4,13%, λόγω της μείωσης κατά 45,16% των εσόδων από φόρους και τέλη και των λοιπών τακτικών εσόδων κατά 93,26%.

Τα συνολικά έκτακτα έσοδα τα οποία προέρχονται κυρίως από επιχορηγήσεις για την κάλυψη λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών, εμφανίζονται μειωμένα στους Δήμους Φιλοθέης – Ψυχικού και Χαλανδρίου κατά 50,79% και 66,08% αντίστοιχα. Αναφορικά με τις επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες, οι μειώσεις οφείλονται στις περικοπές των μεταβιβαστικών πληρωμών του κρατικού προϋπολογισμού, για τις δε επενδυτικές δαπάνες, οι μειώσεις οφείλονται στη μειωμένη χρηματοδότηση από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους.

Αντίθετη εικόνα παρουσιάζουν οι Δήμοι Γαλασίου και Παπάγου – Χολαργού, καθώς τα έκτακτα έσοδά τους εμφανίζονται αυξημένα κατά 37,21% και 78,52% αντίστοιχα. Οι επιχορηγήσεις για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών, αυξήθηκαν το 2015 κατά 92,27% στο Δήμο Γαλασίου και 178,68% στο Δήμο Παπάγου – Χολαργού, προφανώς λόγω της ένταξης σε χρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα. Παρόλα αυτά, η εξάρτηση από έκτακτες επιχορηγήσεις αυξάνει την αβεβαιότητα και περιορίζει τη δυνατότητα ενός Δήμου να συνεχίζει με συνέπεια τις επενδυτικές του δράσεις.

Στις κατηγορίες εσόδων: Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών και Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από ΠΟΕ, όλοι οι Δήμοι εκτός του Δήμου Γαλασίου, παρουσιάζουν αύξηση, γεγονός που σημαίνει ότι έχουν εντείνει σημαντικά τις προσπάθειες είσπραξης των

οφειλομένων ποσών που αφορούν σε παλαιότερες απαιτήσεις. Ιδιαίτερα ο Δήμος Χαλανδρίου, αύξησε τα τακτικά έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών κατά 1.109,38% το 2014 και 122,92% το 2015.

8.2 Σύγκριση δεικτών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των 4 Δήμων

Με βάση τους πίνακες 1,2,3,4 του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ και του Πίνακα 2.1 Ενοποιημένος προϋπολογισμός Εσόδων ΟΤΑ δημιουργήθηκαν δείκτες που αφορούν στη συμμετοχή κάθε κατηγορίας στα συνολικά έσοδα για τους 4 Δήμους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Πίνακας 8.2)

Οι δείκτες Εσόδων του Πίνακα 8.2 αφορούν σε οικονομικά στοιχεία των ενοποιημένων προϋπολογισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των οποίων η διάρθρωση είναι κοινή με τα αντίστοιχα απολογιστικά στοιχεία των 4 Δήμων, ώστε να είναι όσο το δυνατό πιο αξιόπιστη η σύγκριση μεταξύ τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.2 Δείκτες Εσόδων

ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	22,87%	23,36%	24,99%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	38,25%	40,06%	44,70%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	44,24%	37,51%	34,87%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	32,44%	29,47%	27,60%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	44,27%	44,45%	38,71%

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ προς ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	57,24%	56,54%	58,44%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	26,22%	25,31%	25,36%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	33,05%	35,44%	37,48%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	51,92%	53,85%	53,39%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	38,05%	37,50%	39,22%

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΤΕΛΩΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	13,77%	13,48%	14,97%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	23,75%	24,63%	26,22%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	25,61%	24,03%	17,66%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	19,11%	17,21%	16,32%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	19,68%	19,41%	17,70%

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΕΛΩΝ, ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	5,80%	6,05%	6,63%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	9,32%	10,40%	12,07%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	16,26%	10,81%	8,99%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	5,74%	5,04%	4,25%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	12,13%	12,36%	9,98%

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής ιδίων εσόδων ως προς τα συνολικά έσοδα, 44,70%, και φανερώνει την αυτόνομη και ανεξάρτητη δράση του στον προγραμματισμό των δαπανών του για την κάλυψη των αναγκών των δημοτών του. Στηρίζεται στις δικές του δυνάμεις και δεν εξαρτάται από τις τακτικές επιχορηγήσεις της Κεντρικής Διοίκησης. Εντελώς διαφορετική είναι η κατάσταση που επικρατεί στους υπόλοιπους Δήμους της χώρας, αφού τα ίδια έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αντιπροσωπεύουν το ¼ των συνολικών εσόδων τους. Αυτό περιορίζει δραματικά την αυτονομία τους καθώς βασικές λειτουργικές δαπάνες εξαρτώνται από τις κρατικές επιχορηγήσεις.

Από την άλλη πλευρά, ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού εμφανίζει τη μικρότερη συμμετοχή επιχορηγήσεων (25,36%) στο σύνολο των τακτικών εσόδων, συγκριτικά με τους άλλους 3 όμορους Δήμους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση συνολικά. Τη μεγαλύτερη εξάρτηση παρουσιάζει ο Δήμος Γαλατσίου αφού τα έσοδά του προέρχονται κατά 53,39% περίπου από κρατικές χρηματοδοτήσεις. Ακόμα μεγαλύτερη εξάρτηση όμως, παρουσιάζει η πλειοψηφία των Δήμων της χώρας, με την τιμή του δείκτη να φτάνει το 58,44% (υπερδιπλάσιο από το Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού).

Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής των ανταποδοτικών εσόδων στο σύνολο των εσόδων εμφανίζεται στο Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού (26,22%) σε αντίθεση με την Τοπική Αυτοδιοίκηση όπου τα έσοδα από ανταποδοτικά τέλη πλησιάζουν το 15%.

Τέλος, σε ό,τι αφορά τα έσοδα από τέλη, φόρους και εισφορές, ο Δήμος Γαλατσίου παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό, μόλις 4,25% σε αντίθεση με το Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού, του οποίου το ποσοστό ανέρχεται στο 12,07% των συνολικών εσόδων, το διπλάσιο σχεδόν του συνόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

8.3 Σύγκριση δεικτών αυτονομίας και ανεξαρτησίας των 4 Δήμων

Στη συνέχεια, θα εξεταστούν οι δείκτες εσόδων για τους 4 Δήμους ως προς την οικονομική τους αυτοτέλεια - αυτονομία και ανεξαρτησία :

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.3 Δείκτες Οικονομικής Κατάστασης Εσόδων των τεσσάρων Δήμων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ			
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	49,72%	51,54%	58,02%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	63,90%	55,44%	54,38%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	66,25%	62,87%	58,42%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	69,03%	66,22%	60,25%

ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ			
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ προς ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	2013	2014	2015
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	3,49	6,27	12,64
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	3,71	4,09	11,32
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	7,38	8,99	6,48
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	14,95	10,32	5,77

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ			
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΑΠ προς ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	26,22%	25,31%	25,36%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	33,05%	35,44%	37,48%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	51,92%	53,85%	53,39%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	38,05%	37,50%	39,22%

ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ			
ΙΔΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ προς ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	73,78%	74,69%	74,64%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	66,95%	64,56%	62,52%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	48,08%	46,15%	46,61%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	61,95%	62,50%	60,78%

Η μεγαλύτερη συμμετοχή τακτικών εσόδων στα συνολικά έσοδα παρουσιάζεται στο Δήμο Παπάγου – Χολαργού με ποσοστό 60,25%. Σε υψηλά επίπεδα ανέρχονται τα τακτικά έσοδα και του Δήμου Γαλατσίου με ποσοστό 58,42%. Εντούτοις, ο δείκτης αυτός πρέπει να εξεταστεί παράλληλα με το ποσοστό συμμετοχής των επιχορηγήσεων ή των ιδίων τακτικών εσόδων στα τακτικά έσοδα.

Παρατηρούμε ότι στη σύνθεση των τακτικών εσόδων του Δήμου Γαλατσίου, οι επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες αποτελούν το 53,39%, δηλαδή περισσότερο από τα μισά τακτικά έσοδα προέρχονται από κρατικές μεταβιβάσεις, γεγονός που φανερώνει την εξάρτησή του από το κράτος και την περιορισμένη τελικά αυτονομία του παρά το σχετικά υψηλό ποσοστό (58,42%) των τακτικών εσόδων του.

Στο Δήμο Παπάγου – Χολαργού, η συμμετοχή των επιχορηγήσεων στα τακτικά έσοδα ανέρχεται στο 39,22%, και των ιδίων τακτικών εσόδων στο 60,78%, διατηρώντας σε ικανοποιητικά επίπεδα το ποσοστό αυτονομίας 60,25%.

Παρόμοια σχεδόν είναι η εικόνα στο Δήμο Χαλανδρίου όπου ο δείκτης εξάρτησης είναι 37,48% και ο δείκτης αυτονομίας 62,52%.

Σε ό,τι αφορά το Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού, με βάση τους παραπάνω δείκτες προκύπτει ότι ο Δήμος στηρίζεται κατά 58,02% στα σταθερά του έσοδα, ενώ τα ίδια τακτικά έσοδα καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος των τακτικών εσόδων με ποσοστό 75% περίπου και τον καθιστούν οικονομικά αυτοδύναμο και αυτόνομο. Το ποσοστό συμμετοχής των κρατικών επιχορηγήσεων ανέρχεται σε μόλις 25%, το χαμηλότερο από όλους τους εξεταζόμενους όμορους Δήμους και αποδεικνύει ακόμα μια φορά τη χαμηλή εξάρτησή του από τις συνεχώς μειούμενες κρατικές χρηματοδοτήσεις. Τέλος, από το δείκτη συσχέτισης τακτικών και έκτακτων εσόδων, προκύπτει η δυνατότητα του Δήμου να σχεδιάζει και να εκτελεί αποτελεσματικά την οικονομική πολιτική του αφού τα τακτικά του έσοδα είναι δωδεκαπλάσια από τα έκτακτα έσοδα και αποτελούν εγγύηση για μακροχρόνιο προγραμματισμό των δαπανών του. Το ίδιο ισχύει και για το Δήμο Χαλανδρίου όπου τα τακτικά έσοδα υπερτερούν των έκτακτων εσόδων 11,32 φορές. Από την άλλη πλευρά όμως, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των τακτικών και έκτακτων εσόδων για τα έτη 2013-2015, όπως αναλύθηκαν παραπάνω για κάθε Δήμο, οι δείκτες συσχέτισης των δύο εσόδων, μπορεί να σημαίνουν την αδυναμία ένταξης των δύο Δήμων σε εθνικά ή ευρωπαϊκά προγράμματα επενδύσεων και συνεπώς την περιορισμένη πρόσβασή τους σε ανάλογες χρηματοδοτήσεις.

Οι επιχορηγήσεις για κάλυψη επενδυτικών δαπανών μειώθηκαν το 2015 κατά 60,47% στο Δήμο Φιλοθέης - Ψυχικού και 64,17% στο Δήμο Χαλανδρίου. Αντίθετα, ο Δήμος Γαλατσίου παρουσίασε αύξηση 92,27% και ο Δήμος Παπάγου – Χολαργού 178,68% (πίνακες 1,2,3,4 του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ). Σε κάθε περίπτωση όμως, τα έκτακτα έσοδα δεν μπορούν να αποτελούν πηγή προγραμματισμού, αφού η άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής ενός Δήμου, πρέπει να βασίζεται σε σταθερά και επαναλαμβανόμενα τοπικά έσοδα.

8.4 Κατά κεφαλή δείκτες εσόδων

Άλλη μια ομάδα δεικτών που αντικατοπτρίζει την οικονομική ευημερία των Δήμων σε σχέση με τους δημότες τους, είναι οι κατά κεφαλή δείκτες. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή πληθυσμού το 2011, υπολογίστηκαν οι παρακάτω δείκτες για το σύνολο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των 4 Δήμων :

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.4 Κατά κεφαλή δείκτες Εσόδων

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΣΟΔΩΝ (συνολικά έσοδα/πληθυσμό Δήμου)

	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	721,50	701,63	602,33
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	1.195,80	1.121,69	1.006,31
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	551,70	625,36	610,03
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	360,26	372,65	397,48
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	497,24	503,12	538,05

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ (συνολικές τακτικές επιχορηγήσεις/πληθυσμό Δήμου)

	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	266,43	257,30	237,97
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	155,87	146,30	148,06
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	116,52	122,89	124,32
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	123,92	126,16	123,99
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	130,61	124,95	127,16

Ο κατά κεφαλή δείκτης εσόδων εκφράζει το ποσό των εσόδων που αντιστοιχεί στους δημότες. Είναι φανερό ότι ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού συγκριτικά με τους υπόλοιπους Δήμους αλλά και την Τοπική Αυτοδιοίκηση γενικότερα, διαθέτει το μεγαλύτερο ποσό για κάθε δημότη του (1.006,31€). Αντίθετα το μικρότερο ποσό εσόδων αντιστοιχεί στους δημότες του Δήμου Γαλατσίου με ποσό 397,48€. Οι Δήμοι Χαλανδρίου και Παπάγου – Χολαργού πλησιάζουν στα ποσά των εσόδων που διαθέτουν οι υπόλοιποι Δήμοι της χώρας.

Οι τακτικές επιχορηγήσεις του κράτους ανά δημότη είναι μεγαλύτερες σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, 237,97 €, διπλάσιες δηλαδή από τους Δήμους Χαλανδρίου, Γαλατσίου και Παπάγου – Χολαργού. Αυτό σημαίνει ότι οι κάτοικοι των υπολοίπων Δήμων της χώρας «απολαμβάνουν» μεγαλύτερο ποσοστό χρηματοδότησης από το κράτος. Οι δημότες του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού λαμβάνουν το 60% περίπου του ποσού που διαθέτει η Τοπική Αυτοδιοίκηση για τους δημότες της, παρά το γεγονός ότι η συνεισφορά τους στη σύνθεση των ΚΑΠ είναι από τις υψηλότερες, όπως φάνηκε και στους πίνακες 7.5: Κατανομή Χρεωστικών Δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. και 7.6: Μέσος όρος Δηλωθέντος Οικογενειακού Εισοδήματος. Στους δημότες αντιστοιχεί ποσό 148,06 € από τις επιχορηγήσεις, τη στιγμή που ο φόρος ακινήτων επιβαρύνει κατά μέσο όρο με 1.589,05 € κάθε δημότη και ο φόρος εισοδήματος που καλούνται να πληρώσουν είναι συνάρτηση των υψηλών εισοδημάτων τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.5 Κατά κεφαλή δείκτες Επιβάρυνσης

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (ίδια έσοδα/πληθυσμό Δήμου)

	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	165,03	163,92	150,51
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	457,36	449,36	449,80
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	244,09	234,59	212,74
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	116,86	109,82	109,72
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	220,13	223,65	208,26

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (ανταποδοτικά έσοδα/πληθυσμό Δήμου)

	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	99,39	94,58	90,14
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	284,04	276,31	263,84
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	141,30	150,24	107,76
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	68,85	64,12	64,87
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	97,86	97,63	95,25

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΕΛΩΝ-ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ,ΦΟΡΩΝ-ΕΙΣΦΟΡΩΝ

	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	41,88	42,44	39,94
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	111,40	116,61	121,50
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	89,70	67,60	54,87
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	20,68	18,79	16,87
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	60,30	62,18	53,71

Από τους παραπάνω δείκτες προκύπτει η επιβάρυνση των δημοτών από την είσπραξη των ιδίων εσόδων, στα οποία περιλαμβάνονται οι κατά κεφαλή δείκτες ανταποδοτικών εσόδων και εσόδων από τέλη-φόρους. Έμμεσα δηλαδή μετριέται η αξιοποίηση των πόρων σε τοπικό επίπεδο. Οι δημότες του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού υφίστανται τη μεγαλύτερη επιβάρυνση με 449,80 € , 3 φορές περισσότερη από το μέσο όρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι δημότες του Δήμου Χαλανδρίου, Γαλατσίου και Παπάγου – Χολαργού επιβαρύνονται με χαμηλότερα ποσά. Ο αυξημένος κατά κεφαλή δείκτης ιδίων εσόδων του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού προκύπτει από τις υψηλές τιμές των δεικτών των ανταποδοτικών τελών και των τελών και φόρων ανά κάτοικο. Συγκεκριμένα, ο κατά κεφαλή δείκτης ανταποδοτικών εσόδων καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του αντίστοιχου δείκτη ιδίων εσόδων με ποσό 263,84 € αλλά βαίνει μειούμενος, λόγω των συνεχών μειώσεων των συντελεστών δημοτικών τελών και φωτισμού που εφάρμοσε η Δημοτική Αρχή. Παρόλα αυτά η επιβάρυνση των δημοτών φαίνεται να είναι η μεγαλύτερη πανελλαδικά. Υψηλός είναι και ο κατά κεφαλή δείκτης τελών-δικαιωμάτων, φόρων και εισφορών, ο οποίος βαρύνει τους δημότες με 121,50 € και είναι αυξημένος λόγω της αύξησης του συντελεστή φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΕΞΟΔΑ

9.1 Δείκτες εκτέλεσης Προϋπολογισμού των 4 Δήμων

Όπως αναφέρθηκε νωρίτερα στο Κεφάλαιο 2, η εισαγωγή των χρηματοοικονομικών δεικτών για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική στη φάση εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Ο προϋπολογισμός αποτελεί «αριθμητική έκφραση του ετήσιου προγράμματος δράσης του δήμου το οποίο είναι τμήμα ενός γενικότερου στρατηγικού σχεδιασμού και όχι μία απλή παράθεση αριθμητικών μεγεθών»⁶⁶, αποτελεί δηλαδή το μέσο προγραμματισμού κι ελέγχου των δραστηριοτήτων των Δήμων ώστε να αντιμετωπίζονται έγκαιρα τυχόν αποκλίσεις των οικονομικών μεγεθών μέσω των απαραίτητων αναμορφώσεών τους.

Στη συνέχεια με βάση τα στοιχεία των πινάκων 5,6,7,8 (εκτέλεση προϋπολογισμού εξόδων) του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ και του Πίνακα 2.3 Ενοποιημένος προϋπολογισμός Εξόδων ΟΤΑ, υπολογίστηκαν οι δείκτες εξόδων και η συμμετοχή κάθε κατηγορίας στα συνολικά έξοδα για τους 4 Δήμους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση: Πίνακας 9.1 και 9.2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.1. Δείκτες Εκτέλεσης Προϋπολογισμού Εξόδων

2013		ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ προς ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ			
Κ.Α	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΗΣΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ
6	Έξοδα	72,81%	64,66%	81,39%	84,66%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	89,13%	83,46%	86,19%	87,95%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	60,16%	74,11%	54,14%	77,97%
62	Παροχές τρίτων	60,05%	61,55%	72,99%	73,04%
63	Φόροι - Τέλη	60,94%	52,62%	66,29%	43,99%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	43,43%	38,71%	84,14%	42,80%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστωσης	98,05%	89,67%	87,64%	98,17%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	42,65%	26,66%	56,28%	55,52%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	70,06%	51,24%	85,16%	96,73%
68	Λοιπά Έξοδα	2,58%	95,45%	24,69%	10,98%
7	Επενδύσεις	35,40%	18,21%	26,22%	26,76%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	67,27%	37,34%	64,33%	52,79%
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	58,58%	45,59%	64,99%	64,08%

⁶⁶ Ι.Δ. Θεοδώρου, *Οι δαπάνες των ΟΤΑ*, εκδ. ιδίου, 2011, σελ.66

2014		ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ προς ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ			
Κ.Α	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ
6	Έξοδα	78,06%	71,98%	81,78%	81,47%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	92,54%	81,50%	89,79%	89,04%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	54,25%	63,96%	61,79%	81,14%
62	Παροχές τρίτων	60,60%	65,82%	70,53%	73,92%
63	Φόροι - Τέλη	36,57%	80,59%	45,26%	95,53%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	51,67%	46,82%	73,01%	38,76%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστωσης	97,03%	98,35%	92,27%	89,08%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	47,73%	31,45%	52,55%	42,35%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	87,21%	77,73%	81,91%	88,71%
68	Λοιπά Έξοδα	36,49%	3,34%	17,10%	3,85%
7	Επενδύσεις	39,58%	29,72%	19,96%	17,64%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	67,85%	56,18%	78,56%	57,70%
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	63,04%	56,32%	63,83%	55,46%

2015		ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ προς ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ			
Κ.Α	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ
6	Έξοδα	77,35%	67,38%	75,98%	84,82%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	89,00%	80,60%	79,08%	91,34%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	59,39%	67,94%	63,42%	67,42%
62	Παροχές τρίτων	60,62%	57,43%	61,65%	68,30%
63	Φόροι - Τέλη	93,27%	55,23%	72,25%	80,23%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	28,70%	37,28%	47,35%	65,38%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστωσης	96,60%	98,53%	95,10%	98,91%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	41,90%	22,60%	43,69%	49,52%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	93,57%	78,13%	89,88%	93,62%
68	Λοιπά Έξοδα	7,03%	85,35%	4,48%	55,96%
7	Επενδύσεις	19,26%	9,33%	26,25%	30,83%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	69,57%	53,46%	71,52%	46,84%
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	65,30%	47,54%	57,99%	61,29%

Από τον πίνακα εκτέλεσης προϋπολογισμού εξόδων σε ό,τι αφορά τα έξοδα χρήσης (ΟΜΑΔΑ 6) το μεγαλύτερο ποσοστό υλοποίησης (84,82%) επιτυγχάνεται από το Δήμο Παπάγου – Χολαργού καθόλη τη διάρκεια των εξεταζόμενων ετών. Αυτό δείχνει τη δυνατότητα του Δήμου να ενταλματοποιεί και ακολούθως να εξοφλεί το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών που έχει προγραμματίσει. Για το έτος 2015, το χαμηλότερο ποσοστό, παρουσιάζει ο Δήμος Χαλανδρίου, 67,38% λόγω των αποκλίσεων που παρατηρούνται μεταξύ απολογιστικών και προϋπολογιστικών στοιχείων του : παροχές τρίτων 57,43%, πληρωμές φόρων-τελών 55,23%, λοιπά γενικά έξοδα 37,28% και δαπάνες αναλωσίμων 22,60%. Σε υψηλά ποσοστά κυμαίνεται η εκτέλεση του προϋπολογισμού για τους Δήμους Φιλοθέης – Ψυχικού (77,35%) και Γαλατσίου (75,98%). Για το Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού, το χαμηλότερο ποσοστό 7,03% εμφανίζεται στην κατηγορία των λοιπών εξόδων (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 68). Αυτή η

κατηγορία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων φορολογικά πρόστιμα και έξοδα τόκων υπερημερίας, που προϋπολογίστηκαν αλλά τελικά δεν πληρώθηκαν, (ούτε πραγματοποιήθηκαν). Χαμηλό είναι και το ποσοστό (28,70%) των λοιπών γενικών εξόδων, (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 64), που περιλαμβάνουν έξοδα δημοσίων σχέσεων, συνεδρίων και δημοσιεύσεων. Στο Δήμο Γαλατσίου, τα πληρωθέντα λοιπά έξοδα (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 68) ανέρχονται μόλις στο 4,48% των προϋπολογισθέντων και οι δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων στο 43,69%. Σε υψηλά ποσοστά σε όλους τους Δήμους, ανέρχονται οι πληρωμές για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 65), γεγονός που δείχνει τη συνέπεια των 4 Δήμων ως προς την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων. Εξίσου υψηλό είναι το ποσοστό εκτέλεσης των πληρωμών-μεταβιβάσεων σε τρίτους που προβλέφθηκαν στους προϋπολογισμούς των Δήμων αυτών (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 67). Γενικά, με εξαίρεση το Δήμο Χαλανδρίου, ο προϋπολογισμός των λειτουργικών εξόδων των υπόλοιπων 3 Δήμων υλοποιείται σε ικανοποιητικά επίπεδα, αφού οι προγραμματισμένες δαπάνες πληρώνονται σε ποσοστό άνω του 75% των αντίστοιχων προϋπολογισθεισών.

Οι επενδυτικές δαπάνες (ΟΜΑΔΑ 7) παρουσιάζουν αυξομειώσεις κατά τα έτη 2013-2015, λόγω της σχετικής αστάθειας-αβεβαιότητας που επικρατεί στην εκταμίευση των επιχορηγούμενων ποσών. Το μεγαλύτερο ποσοστό πληρωμών στις δαπάνες επενδύσεων, πραγματοποιείται από το Δήμο Παπάγου – Χολαργού, 30,83% και ακολουθεί ο Δήμος Γαλατσίου με 26,25% και ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού με 19,26%. Το μικρότερο ποσοστό εμφανίζεται στο Δήμο Χαλανδρίου καθώς πληρώθηκε το 9,33% επί των αρχικών προβλέψεων. Σε επόμενους πίνακες θα αναλυθούν περισσότερο οι δαπάνες για επενδύσεις ανά κατηγορία.

Τέλος, αναφορικά με τις πληρωμές Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 81), παρατηρούμε ότι οι Δήμοι Φιλοθέης – Ψυχικού και Γαλατσίου εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους σε προμηθευτές και τρίτους σε ποσοστό 70% περίπου επί των προϋπολογισθεισών, γεγονός που δείχνει την αξιοπιστία και συνέπειά τους, ενώ οι Δήμοι Χαλανδρίου και Παπάγου – Χολαργού σε ποσοστό 53,46% και 46,84% αντίστοιχα, παρουσιάζουν μια σχετική υστέρηση.

9.2 Ποσοστό συμμετοχής δαπανών στις συνολικές δαπάνες

Σε ό,τι αφορά το ποσοστό συμμετοχής της κάθε μία κατηγορίας στο σύνολο των εξόδων, (Πίνακας 9.2), την πλειοψηφία των δαπανών και στους 4 Δήμους καταλαμβάνουν οι πληρωμές για λειτουργικές δαπάνες με ποσοστό από 70% και πάνω. Το σύνολο δηλαδή των ανελαστικών δαπανών των Δήμων απορροφά περισσότερο από τα 2/3 του προϋπολογισμού και απολογισμού τους. Οι δαπάνες μισθοδοσίας, οι παροχές τρίτων και οι πληρωμές-μεταβιβάσεις σε τρίτους αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο ποσοστό των λειτουργικών δαπανών. Ιδιαίτερα στους Δήμους Φιλοθέης – Ψυχικού, Γαλασίου και Παπάγου – Χολαργού, οι μεταβιβάσεις σε τρίτους (επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα, πολιτιστικούς και αθλητικούς συλλόγους) αποτελούν το 20% περίπου των δαπανών τους. Από την άλλη πλευρά, οι οφειλές παρελθόντων οικονομικών ετών καλύπτουν πολύ χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης, κάτω από 5% του των συνολικών δαπανών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.2 Ποσοστό συμμετοχής ανά κατηγορία εξόδων στο σύνολο των δαπανών

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	2013	2014	2015
6	Έξοδα	61,53%	65,03%	77,68%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	27,76%	29,47%	31,06%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	3,16%	3,03%	3,58%
62	Παροχές τρίτων	9,31%	10,96%	13,12%
63	Φόροι - Τέλη	0,19%	0,12%	2,34%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	0,63%	0,90%	0,92%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστωσης	2,61%	2,39%	2,64%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	2,63%	2,49%	2,52%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	15,24%	15,62%	21,47%
68	Λοιπά Έξοδα	0,01%	0,05%	0,03%
7	Επενδύσεις	20,33%	17,68%	4,58%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	6,34%	4,74%	5,06%
	Σύνολα δαπανών	100,00%	100,00%	100,00%

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	2013	2014	2015
6	ΕΞΟΔΑ	61,59%	61,39%	72,40%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	29,68%	37,29%	44,20%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	3,93%	3,22%	3,60%
62	Παροχές τρίτων	7,99%	9,17%	10,34%
63	Φόροι - τέλη	0,19%	0,26%	0,41%
64	Λοιπά Γενικά έξοδα	1,02%	2,05%	1,86%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστωσης	1,13%	1,14%	1,35%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	1,54%	2,12%	2,73%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	16,05%	6,14%	7,92%
68	Λοιπά Έξοδα	0,06%	0,00%	0,00%
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	9,99%	11,25%	5,37%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	5,55%	6,23%	3,35%
9	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	100,00%	100,00%	100,00%

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	2013	2014	2015
6	ΕΞΟΔΑ	71,97%	72,22%	69,65%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	36,91%	37,52%	34,67%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	2,96%	2,52%	2,70%
62	Παροχές τρίτων	5,75%	6,97%	7,84%
63	Φόροι - τέλη	0,25%	0,14%	0,35%
64	Λοιπά Γενικά έξοδα	3,36%	2,01%	1,56%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	0,81%	0,83%	0,81%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	1,98%	2,05%	1,73%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	19,95%	20,16%	19,99%
68	Λοιπά Έξοδα	0,01%	0,01%	0,00%
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	8,50%	6,23%	12,86%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	3,97%	5,71%	3,71%
9	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	100,00%	100,00%	100,00%

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	2013	2014	2015
6	ΕΞΟΔΑ	69,63%	70,60%	70,53%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	35,23%	35,47%	34,58%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	3,84%	3,51%	3,07%
62	Παροχές τρίτων	8,40%	7,94%	7,00%
63	Φόροι - τέλη	0,13%	0,49%	1,86%
64	Λοιπά Γενικά έξοδα	0,55%	1,55%	1,73%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	1,88%	1,79%	1,94%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	2,37%	2,07%	1,91%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	17,21%	17,77%	18,42%
68	Λοιπά Έξοδα	0,02%	0,01%	0,02%
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	6,24%	8,63%	12,27%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	9,07%	5,56%	3,31%
9	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	100,00%	100,00%	100,00%

Για την κατηγορία των επενδύσεων τα ποσοστά δεν είναι ενθαρρυντικά. Σε αντίθεση με τις πληρωμές - μεταβιβάσεις σε τρίτους και τις παροχές σε τρίτους (ανάθεση εργασιών σε ιδιώτες) τα ποσοστά κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα (Πίνακας 9.3).

Τα ποσά για αγορές κτιρίων και προμήθειες παγίων (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 71), τα οποία εγγράφονται στον προϋπολογισμό και τελικώς πληρώνονται, αποτελούν πολύ μικρό ποσοστό στα συνολικά έξοδα των Δήμων, το οποίο πρακτικά σημαίνει ότι οι Δήμοι δεν επενδύουν σε ακίνητη περιουσία.

Οι δαπάνες για έργα (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 73) αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των επενδυτικών δαπανών. Παρόλα αυτά, τα ποσά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό σε σχέση με αυτά πληρώνονται παρουσιάζουν αποκλίσεις. Το 2015, οι πληρωμές για τεχνικά έργα αποτέλεσαν το 10,54% των συνολικών εξόδων για το Δήμο Γαλατσίου και το 11,22% για το Δήμο και Παπάγου – Χολαργού σε αντίθεση με τους Δήμους Φιλοθέης – Ψυχικού και Χαλανδρίου που εμφάνισαν πολύ χαμηλότερα ποσά. Αυτό πιθανόν οφείλεται στην αύξηση

των επιχορηγήσεων για επενδυτικές δαπάνες (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 13) των έκτακτων εσόδων (βλ. πίνακες 3,4 του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ), σε ποσοστό 92,27% για το Δήμο Γαλατσίου και 178,68% για το Δήμο Παπάγου – Χολαργού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.3 Πίνακας Επενδύσεων ανά κατηγορία

ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	20,33%	17,68%	4,58%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	9,99%	11,25%	5,37%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	8,50%	6,23%	12,86%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	6,24%	8,63%	12,27%

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 71 Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	2013		2014		2015	
	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	6,50%	1,72%	5,61%	2,96%	3,71%	0,31%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	2,18%	0,13%	5,15%	0,33%	15,40%	0,64%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	3,01%	0,14%	4,24%	1,67%	4,08%	2,20%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	3,25%	0,81%	3,48%	1,46%	3,38%	0,89%

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 73 Έργα	2013		2014		2015	
	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	24,75%	18,01%	20,93%	14,61%	10,05%	3,61%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	16,43%	8,72%	13,67%	10,25%	9,93%	4,55%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	17,61%	8,27%	14,55%	4,56%	23,86%	10,54%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	10,80%	4,91%	21,91%	6,53%	18,83%	11,22%

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 74 Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες κλπ.	2013		2014		2015	
	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Προϋπολογισθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	Πληρωθείσες Επενδύσεις/ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	2,17%	0,59%	1,61%	0,11%	1,75%	0,65%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	6,39%	1,14%	2,49%	0,67%	2,05%	0,19%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	0,44%	0,09%	1,12%	0,00%	0,47%	0,12%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	0,89%	0,52%	1,73%	0,63%	2,18%	0,16%

Τέλος, σχετικά με τις δαπάνες για μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες κλπ. (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 74) τα ποσά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό είναι τα χαμηλότερα κατά μέσο όρο και για τους 4 Δήμους, γεγονός που φανερώνει είτε την αδυναμία του τεχνικού προσωπικού τους για κατάρτιση μελετών (λόγω έλλειψης εξειδικευμένων γνώσεων και εμπειρίας) είτε την περιορισμένη ανάθεση σε εξωτερικά στελέχη που θα αναλάμβαναν την προετοιμασία της ωρίμανσης έργων για τη χρηματοδότησή τους από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

9.3 Σύγκριση δεικτών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των 4 Δήμων

Στον παρακάτω πίνακα περιλαμβάνονται οι δείκτες εξόδων που αφορούν στους 4 Δήμους και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση συνολικά:

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.4 Δείκτες Εξόδων

ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	22,04%	21,26%	24,13%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	27,76%	29,47%	31,06%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	29,68%	37,29%	44,20%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	36,91%	37,52%	34,67%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	35,23%	35,47%	34,58%

ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ προς ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	33,67%	33,16%	34,02%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	45,11%	45,32%	39,99%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	48,19%	60,74%	61,04%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	51,29%	51,96%	49,77%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	50,60%	50,24%	49,02%

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	65,46%	64,09%	70,94%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	61,53%	65,03%	77,68%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	61,59%	61,39%	72,40%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	71,97%	72,22%	69,65%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	69,63%	70,60%	70,53%

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡ.ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΗΣ προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	0,98%	1,03%	0,96%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	2,61%	2,39%	2,64%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	1,13%	1,14%	1,35%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	0,81%	0,83%	0,81%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	1,88%	1,79%	1,94%

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ προς ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	13,43%	22,58%	18,96%
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ	20,33%	17,68%	4,58%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	9,99%	11,25%	5,37%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	8,50%	6,23%	12,86%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	6,24%	8,63%	12,27%

Ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού κατά το έτος 2015, πραγματοποιεί το μεγαλύτερο ποσοστό πληρωμών λειτουργικών δαπανών, το οποίο ανέρχεται σε 77,68% επί του συνόλου. Από αυτό το ποσοστό το 31,06% κατευθύνεται στην εξόφληση της μισθοδοσίας και είναι το μικρότερο συγκριτικά με τους υπόλοιπους 4 Δήμους. Το μεγαλύτερο ποσοστό βαρύνει το Δήμο Χαλανδρίου φτάνοντας το 44,20%. Στο σύνολο της χώρας, οι δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού καταλαμβάνουν ποσοστό 24,13% , που είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο των 4 Δήμων που εξετάζονται. Συνεπώς, το κόστος μισθοδοσίας στο σύνολο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί λιγότερο από το ¼ των συνολικών δαπανών της, το οποίο εν μέρει οφείλεται στη σημαντική μείωση που έχει επέλθει στις αποδοχές και στον αριθμό του προσωπικού της τα τελευταία χρόνια. Στις συνολικές όμως δαπάνες περιλαμβάνονται και ποσά π.χ δαπάνες επενδύσεων, αποδόσεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων, τα οποία μειώνουν τελικά τη βαρύτητα συμμετοχής του κόστους μισθοδοσίας , με αποτέλεσμα αυτός ο δείκτης να μην είναι απόλυτα αντιπροσωπευτικός. Για το λόγο αυτό εξετάζεται και ο δείκτης μισθοδοσίας προς λειτουργικές δαπάνες : για το έτος 2015, ανέρχεται στο 34,02 % (πρόβλεψη 2017: 37,72%). Στο Δήμο Χαλανδρίου ανέρχεται στο 61,04%, ενώ στους Δήμους Γαλατσίου και Παπάγου Χολαργού γύρω στο 50%. Το χαμηλότερο ποσοστό το εμφανίζει ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού, 40%.

Γενικά, οι λειτουργικές και ανελαστικές δαπάνες των Δήμων της χώρας, καταλαμβάνουν πάνω από το 70% περίπου των συνολικών δαπανών τους, υψηλό ποσοστό για την καθημερινή λειτουργία τους και τη βιωσιμότητά τους. Συνέπεια αυτού είναι η περιορισμένη δυνατότητά τους για πραγματοποίηση επενδύσεων από ίδιους πόρους.

Αναφορικά με τις δαπάνες για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης τα ποσοστά βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Στο σύνολο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν λιγότερο από το 1% των συνολικών εξόδων. Ο δείκτης αυτός σε συνδυασμό με τα υψηλά ποσοστά του πίνακα 9.1 εκτέλεση προϋπολογισμού εξόδων (ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 65), δείχνει αρχικά την αυξημένη πιστοληπτική ικανότητα των Δήμων ως προς τις δανειακές τους υποχρεώσεις. Ταυτόχρονα όμως και για την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων, εκτός από τα ποσά των τόκων που καταβάλλουν οι Δήμοι ετησίως και αφορούν στις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις τους, θα πρέπει να εξεταστεί και το συνολικό ύψος των δανείων τους, το οποίο επηρεάζει τη ρευστότητά τους μακροχρόνια.

Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις, για το έτος 2015, το ποσοστό συμμετοχής των επενδυτικών δαπανών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πλησιάζει το 20%. Αυτό σημαίνει ότι οι περισσότεροι

Δήμοι της χώρας, υλοποιούν περισσότερα έργα συγκριτικά με τους εξεταζόμενους 4 Δήμους, προφανώς λόγω της έγκαιρης προετοιμασίας που απαιτεί ο σχεδιασμός τους και η χρηματοδότησή τους. Κοινό χαρακτηριστικό όμως, σε όλους τους Δήμους, είναι οι αυξομειώσεις που παρατηρούνται στην υλοποίηση επενδύσεων διαχρονικά, γεγονός που δείχνει την ανυπαρξία σταθερής επενδυτικής πολιτικής, αφού δεν τηρούνται οι προϋποθέσεις της ωρίμανσης έργων. Ως αποτέλεσμα οι Δήμοι αδυνατούν να εντάξουν έργα σε ευρωπαϊκά προγράμματα και να διεκδικήσουν τους ανάλογους πόρους.

9.4 Κατά κεφαλή δείκτες εξόδων

Στη συνέχεια παρατίθενται οι δείκτες εξόδων ανά κάτοικο βάσει της απογραφής του 2011 :

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.5 Κατά κεφαλή δείκτες Εξόδων

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ (συνολικά έξοδα/πληθυσμό Δήμου)

	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	651,79	674,63	575,80
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	852,11	839,16	726,49
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	443,34	441,57	371,82
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	293,24	284,76	295,99
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	422,80	401,55	408,37

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (έξοδα χρήσης/πληθυσμό Δήμου)

	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	500,63	457,00	408,46
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	524,33	545,70	564,32
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	273,06	271,09	269,20
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	211,03	205,64	206,15
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	294,38	283,48	288,02

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (επενδύσεις/πληθυσμό Δήμου)

	2013	2014	2015
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	87,55	152,36	109,19
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	173,22	148,39	33,25
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	44,28	49,67	19,97
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	24,91	17,74	38,07
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	26,37	34,65	50,11

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού διαθέτει το μεγαλύτερο ποσό δαπανών στους δημότες του, το οποίο ανέρχεται σε 726,49 €, σε αντίθεση με το Δήμο Γαλασίου που διαθέτει μόλις 295,99 €. Το αντίστοιχο ποσό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ανέρχεται σε 575,80 €, υψηλότερο από τα ποσά που διαθέτουν οι Δήμοι Χαλανδρίου και Παπάγου – Χολαργού. Κατά αναλογία τα έξοδα χρήσης βαρύνουν περισσότερο τους δημότες του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού με ποσό 564,32 €. Γενικά το λειτουργικό κόστος των Δήμων της χώρας επιβαρύνει κατά μέσο όρο με 408,46 € τους δημότες. Τα χαμηλότερα ποσά καταγράφει ο κατά κεφαλή δείκτης επενδύσεων: οι δημότες επωφελούνται με 109,19 € από τις επενδυτικές δαπάνες σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ενώ το χαμηλότερο ποσό 19,97 € αντιστοιχεί στους δημότες του Δήμου Χαλανδρίου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εισαγωγικά, είχε τονισθεί το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που θα παρουσίαζε η εξέταση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης που έπληξε τη χώρα και συνεχίζεται εδώ και επτά χρόνια, πάνω σε μία περίπτωση ενός συγκεκριμένου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η επιλογή έγινε για τον καλλικρατικό Δήμο Φιλοθέης Ψυχικού, για το λόγο ότι, ο Δήμος αυτός ανήκει – κατά τεκμήριο – στην κατηγορία περιορισμένου αριθμού ΟΤΑ, που η εν γένει εικόνα του και συμπεριφορά του, χαρακτηριζόταν – πριν την κρίση – πολύ ικανοποιητική.

Όμως, για να αναδειχθεί πιο καθαρά η οποιαδήποτε επίδραση της οικονομικής κρίσης στον υπό εξέταση και θεωρούμενο σχετικά «πλούσιο» Δήμο Φιλοθέης Ψυχικού, η παρούσα εργασία συμπεριέλαβε και τους όμορους Δήμους Γαλατσίου, Χαλανδρίου και Παπάγου – Χολαργού, ώστε με ανάλογες συγκρίσεις κοινωνικοοικονομικών στοιχείων, να διαπιστωθεί αν άλλαξε και σε ποια έκταση η συμπεριφορά και η εν γένει κατάσταση τους.

Από την ανάλυση που προηγήθηκε στα οικεία κεφάλαια, προκύπτει η βασική διαπίστωση, ότι η εικόνα της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Φιλοθέης Ψυχικού – κατά την υπό εξέταση περίοδο – διαφοροποιείται από την αντίστοιχη εικόνα των τριών όμορων δήμων και του συνόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

- Ο Δήμος Φιλοθέης Ψυχικού παρουσιάζει τη μικρότερη εξάρτηση από τις τακτικές επιχορηγήσεις του κεντρικού κράτους και ταυτόχρονα το μεγαλύτερο ποσοστό λειτουργικής αυτονομίας. Οι συνεχείς μειώσεις των κρατικών επιχορηγήσεων τα τελευταία χρόνια, δεν επηρέασαν ιδιαίτερα την οικονομική κατάσταση του Δήμου και συνεπώς το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών στους δημότες του.
- Ο Δήμος παρουσιάζει πολύ υψηλό δείκτη συσχέτισης τακτικών εσόδων προς έκτακτα έσοδα, βασίζεται δηλαδή σε τακτικά έσοδα, τα οποία είναι σταθερά και προβλέψιμα. Αυτό αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ικανοποίηση των τοπικών αναγκών των πολιτών του, μέσα από τον έγκαιρο σχεδιασμό και προγραμματισμό των δαπανών του.
- Σε ό,τι αφορά τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των δημοτών του, ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό κατοίκων αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ανάλογο επηρεασμό και της εισοδηματικής τους κατάστασης.

- Παρουσιάζει σύμφωνα με αναλυτικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, έτους 2011 το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας σε όλο το χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (και μπορούμε να πούμε ότι και μετά τη δραματική αύξηση της ανεργίας μέχρι σήμερα, θα εξακολουθεί να έχει συγκριτικά, ακόμη χαμηλό ποσοστό ανεργίας)
- Κατοικείται από άτομα υψηλού εισοδηματικού επιπέδου και επιπλέον, στις περισσότερες περιοχές του Δήμου ισχύουν πολύ υψηλές αντικειμενικές αξίες που συνεπάγονται αυξημένη φοροδοτική ικανότητα.

Οι υπόλοιποι 3 Δήμοι, συγκριτικά με το Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού, παρουσιάζουν μεγαλύτερη εξάρτηση από τον κρατικό προϋπολογισμό. Παρόλα αυτά τα επίπεδα ανεξαρτησίας και αυτονομίας τους κυμαίνονται σε υψηλότερα επίπεδα από τα αντίστοιχα των υπολοίπων Δήμων της χώρας. Σημειώνεται ότι το σύνολο των ιδίων εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί μόλις το 1/4 των εσόδων της.

Τέλος, συγκρίνοντας τα οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των κατοίκων των 4 όμορων Δήμων με το μέσο όρο των υπολοίπων Δήμων της χώρας, τα αποτελέσματα που προκύπτουν είναι σαφώς δυσμενέστερα για το σύνολο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επομένως, οι 4 αστικοί Δήμοι δεν μπορούν να αποτελέσουν αντιπροσωπευτικό δείγμα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αφού επιλέχθηκαν λόγω της γειτονίας τους με το Δήμο Φιλοθέης – Ψυχικού.

Συνοψίζοντας και με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε στην παρούσα εργασία, η οικονομική ευρωστία του Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού (μεγάλο ποσοστό ιδίων εσόδων, μικρή εξάρτηση από επιχορηγήσεις, έγκαιρη πληρωμή φορολογικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων προς τρίτους), διατηρεί σε υψηλά επίπεδα την ποιότητα ζωής των κατοίκων του και το οικιστικό περιβάλλον στο οποίο κατοικούν. Ο Δήμος, είναι σε θέση να καλύπτει πλήρως το ποσοστό των λειτουργικών και ανελαστικών δαπανών του, χωρίς να χρειάζεται να προβεί σε περικοπές ή μείωση της ποιότητας των υπηρεσιών του.

Λόγω της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας και σε αντιδιαστολή με τους περισσότερους Δήμους της χώρας, ο Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού κάθε χρόνο και σε ετήσια βάση, προβαίνει σε μειώσεις των συντελεστών δημοτικών τελών και φωτισμού. Παρόλα αυτά και στα πλαίσια άσκησης της φορολογικής πολιτικής του, θα μπορούσε να εξαιρέσει από αυτό το μέτρο τις ζώνες με μεγάλη εμπορική δραστηριότητα, κυρίως στο Νέο Ψυχικό και το όφελος που θα προέκυπτε να το διαθέσει στις αδύναμες κοινωνικές ομάδες με περαιτέρω μείωση των δημοτικών φόρων. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να εφαρμόσει αναδιανεμητική πολιτική, εντός

των δυνατοτήτων του για τον καθορισμό δημοτικών φόρων, με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες των δημοτών του και τα τοπικά χαρακτηριστικά των περιοχών της δικαιοδοσίας του.

Ο Δήμος παρουσιάζει κάθε χρόνο πλεόνασμα το οποίο μπορεί να διαθέσει σε επενδυτικούς σκοπούς και έργα. Εντούτοις, το μεγαλύτερο ποσοστό κατευθύνεται σε λειτουργικές δαπάνες. Η Δημοτική Αρχή ίσως θα έπρεπε να μελετήσει και να εξετάσει τη δυνατότητα σχετικής μείωσης λειτουργικών δαπανών (που δεν θα διαταράξει βέβαια τη λειτουργική ισορροπία του Δήμου) προκειμένου μέρος του ετήσιου πλεονάσματος να διατεθεί για έργα και λοιπές κοινωνικοοικονομικές υποδομές, δηλαδή για επενδύσεις που θα οδηγούσαν μακροπρόθεσμα στην τοπική ανάπτυξη και στην περαιτέρω οικονομική ευμάρεια των κατοίκων. Άλλωστε, η οικονομική του αυτάρκεια δικαιολογεί τη δυνατότητα πρόσληψης εξειδικευμένων εξωτερικών στελεχών, που θα προσφέρουν τεχνογνωσία και υποστήριξη στην ωρίμανση μελετών και έργων για τη διεκδίκηση ευρωπαϊκών πόρων.

Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο ο Δήμος μπορεί να συνεχίσει να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις του σε ένα περιβάλλον γενικότερης κρίσης και αβεβαιότητας μέσα στο οποίο λειτουργεί η ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση. Οι υψηλές αντικειμενικές αξίες, οι φόροι στο εισόδημα και οι διάφοροι είδους εισφορές έχουν επηρεάσει αρνητικά τη φοροδοτική ικανότητα των πολιτών. Τούτο ασφαλώς θα έχει τα επόμενα χρόνια ορισμένες επιπτώσεις πάνω στους διάφορους σχεδιασμούς του Δήμου και σίγουρα στους σχεδιασμούς που εξαρτώνται από το ύψος των εκάστοτε ετησίων εσόδων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γκέκας Ρ., Η υποβάθμιση της χώρας, η εσωτερική υποτίμηση και η αποκέντρωση, Localit ηλεκτρονικό περιοδικό της ΚΕΔΕ, 2016
<http://www.localit.gr/archives/124435> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 17/01/2017)

Γκέκας Ρ., *Τα Οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης- Πανεπιστημιακές Σημειώσεις*, Αθήνα, 2016

Θεοδώρου Ι.Δ., *Οι δαπάνες των ΟΤΑ*, εκδ. ιδίου, 2011

Μαΐστρος Π., *Μεταρρυθμίσεις ή Επικοινωνιακές Φωτοβολίδες; Η Δημόσια Διοίκηση στην τριετία 2016-2018*, εκδ. Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα, 2016

Μακρυδημήτρης Α., *Η Μεταρρύθμιση της Αυτοδιοίκησης, στο Αυτοδιοίκηση και Κράτος στο Πλαίσιο της Παγκοσμιοποίησης*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2003

Μπεσίλα – Βήκα Ε., *Τοπική Αυτοδιοίκηση*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα –Θεσσαλονίκη, 2004

Σαββαΐδου Κ., *Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2009

Σωτηρέλης Γ., *Η Μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – προκλήσεις και προοπτικές*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2006

Τάτσος Ν., *Δημοσιονομική Αποκέντρωση*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα, 2004

Χλέπας Ν.- Κ., *Η Τοπική Διοίκηση στην Ελλάδα – Ο Διαλεκτικός Ανταγωνισμός της Αποκέντρωσης με την Αυτοδιοίκηση*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 1999

Χριστοφάκης Μ., *Τοπική Ανάπτυξη και Περιφερειακή Πολιτική*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2001

OECD/UCLG, *Subnational Governments around the world: Structure and finance*, 2016
http://www.uclg-localfinance.org/sites/default/files/Observatory_web_0.pdf

-ΝΟΜΟΙ

N. 1828/89 (ΦΕΚ Α 2) : Αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις

N. 1850/89 (ΦΕΚ 114 Α') : Κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας

N. 2539/4-12-97 (ΦΕΚ-244 Α') : Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης

N. 3463/06 (ΦΕΚ 114 Α/8-6-2006): Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

N.3845/10 (ΦΕΚ 65 Α/6-5-2010) : Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη – μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

- N. 3852/10 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010)** : Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Υπουργείου Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης
- N. 4046/12 (ΦΕΚ 28 Α/14-2-2012)** : Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας
- N.4110/13 (ΦΕΚ 17 Α/23-1-2013)** : Ρυθμίσεις στη φορολογία εισοδήματος, ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Οικονομικών και λοιπές διατάξεις
- N.4257/14 (ΦΕΚ 93 Α/14-4-2014)** : Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών
- N.4334/15 (ΦΕΚ 80 Α/16-7-2015)** : Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ)
- N.4336/15 (ΦΕΚ 94 Α/14-8-2015)** : Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης

-Κοινή Υπουργική Απόφαση

Κ.Υ.Α 7028/2004 (ΦΕΚ 253 Β'/9-2-04) : Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων.

Κ.Υ.Α 26945/2015 (ΦΕΚ Β 253/9-2-04) : Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2016 – τροποποίηση της υπ' αρ. 7028/2004 (Β' 253) απόφασης, άρθρο 1, παρ.1 και 8.

Κ.Υ.Α 23976/2016 (ΦΕΚ Β 2311/26-7-16) : Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Δήμων, οικονομικού έτους 2017 -τροποποίηση της υπ' αρ. 7028/2004 (Β' 253) απόφασης, άρθρο 1, παρ.1 και 8

-ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Αποφάσεις Δήμου Φιλοθέης Ψυχικού:

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 335/2011 (ΑΔΑ 45Ψ0ΩΗ8-ΝΔΦ) με θέμα :Καθορισμός τελών καθαριότητας και φωτισμού, φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων και συντελεστή Τ.Α.Π, έτους 2012

<https://diavgeia.gov.gr/decision/view/45Ψ0ΩΗ8-ΝΔΦ> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 274/2012 (ΑΔΑ ΒΕΦΘΩΗ8-ΚΝΙ) με θέμα :Καθορισμός τελών καθαριότητας και φωτισμού, φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων και συντελεστή Τ.Α.Π, έτους 2013

<https://diavgeia.gov.gr/decision/view/ΒΕΦΘΩΗ8-ΚΝΙ> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Απόφαση Οικονομικής Επιτροπής 299/2013 (ΑΔΑ ΒΛ1ΦΩΗ8-ΨΛΣ) με θέμα : Καθορισμός τελών καθαριότητας και φωτισμού, φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων και συντελεστή Τ.Α.Π, έτους 2014

<https://diavgeia.gov.gr/decision/view/ΒΛ1ΦΩΗ8-ΨΛΣ> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Απόφαση Οικονομικής Επιτροπής 280/2014 (ΑΔΑ ΒΔ5ΜΩΗ8-ΥΧΦ) με θέμα : Καθορισμός τελών καθαριότητας και φωτισμού, φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων και συντελεστή Τ.Α.Π, έτους 2015

<https://diavgeia.gov.gr/decision/view/ΒΔ5ΜΩΗ8-ΥΧΦ> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Απόφαση Οικονομικής Επιτροπής 234/2015 (ΑΔΑ 7ΛΠΣΩΗ8-ΨΨΓ) με θέμα : Καθορισμός τελών καθαριότητας και φωτισμού, φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων και συντελεστή Τ.Α.Π, έτους 2016

<https://diavgeia.gov.gr/decision/view/7ΛΠΣΩΗ8-ΨΨΓ> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 140/2016 (ΑΔΑ 61ΤΟΩΗ8-7ΕΖ)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015

<https://yperdiavgeia.gr/search/61%CE%A4%CE%9F%CE%A9%CE%978-7%CE%95%CE%96%20>

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 29/2015 (ΑΔΑ ΩΜΨΔΩΗ8-ΒΚΑ)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ΄ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014
<https://yperdiavgeia.gr/search/%CE%A9%CE%9C%CE%A8%CE%94%CE%A9%CE%978-%CE%92%CE%9A%CE%91%20>

-Απόφαση Οικονομικής Επιτροπής 94/2014 (ΑΔΑ ΒΙΗΓΩΗ8-ΧΩΣ)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ΄ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013
<https://yperdiavgeia.gr/search/%CE%92%CE%99%CE%97%CE%93%CE%A9%CE%978-%CE%A7%CE%A9%CE%A3%20>

Αποφάσεις Δήμου Χαλανδρίου:

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 25/2016
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ΄ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015
<https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/%CE%A98%CE%A71%CE%A9%CE%97%CE%94-3%CE%A4%CE%97>

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 103/2015 (ΑΔΑ 7ΤΞ8ΩΗΔ-ΥΞΛ)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ΄ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014
<https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/7%CE%A4%CE%9E8%CE%A9%CE%97%CE%94-%CE%A5%CE%9E%CE%9B>

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 1/2014 (ΑΔΑ ΒΙΨΨΩΗΔ-ΛΦΔ)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ΄ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013
<https://yperdiavgeia.gr/search/%CE%92%CE%99%CE%A8%CE%A8%CE%A9%CE%97%CE%94-%CE%9B%CE%A6%CE%94>

Αποφάσεις Δήμου Γαλατσίου:

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 35/2016 (ΑΔΑ 7ΦΥΥΩ9Λ-ΑΦΔ)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ΄ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015
<https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/7%CE%A6%CE%A5%CE%A5%CE%A99%CE%9B-%CE%91%CE%A6%CE%94>

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 40/2015 (ΑΔΑ ΩΓΩ3Ω9Λ-ΜΔΙ)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ΄ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014
<https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/%CE%A9%CE%93%CE%A93%CE%A99%CE%9B-%CE%9C%CE%94%CE%99>

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 36/2014 (ΑΔΑ ΒΙΚΑΩ9Λ-952)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ΄ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013

<https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/%CE%92%CE%99%CE%9A%CE%91%CE%A9%CE%9B-952>

Αποφάσεις Δήμου Παπάγου - Χολαργού:

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 30/2016 (ΑΔΑ ΩΗΦΦΩΞ1-ΤΥΩ)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015

<https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/%CE%A9%CE%97%CE%A6%CE%A6%CE%A9%CE%9E1-%CE%A4%CE%A5%CE%A9>

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 43/2015 (ΑΔΑ Ω660ΩΞ1-Δ7Α)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014

<https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/%CE%A9660%CE%A9%CE%9E1-%CE%947%CE%91>

-Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 35/2014 (ΑΔΑ ΒΙΕΛΩΞ1-ΓΝ5)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013

<https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/%CE%92%CE%99%CE%95%CE%9B%CE%A9%CE%9E1-%CE%93%CE%9D5>

-Εκθέσεις Υπουργείου Οικονομικών

-Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), πρώην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων: **ΕΚΘΕΣΗ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2016 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ & ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ**

http://www.publicrevenue.gr/kpi/public/blog/attach/files/rss/TaxIncRep_2016_09.pdf

(Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2013

http://www.minfin.gr/web/guest/proupologismos?p_p_id=122_INSTANCE_Lru9nwHWNRS_H&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=2&p_r_p_564233524_resetCur=true&p_r_p_564233524_categoryId=402718

(Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2014

<http://www.minfin.gr/?q=el/content/%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%8B%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-2014-0> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2015

https://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKewj3iKSw6p7SAhVIXRQKHWajAEMQFggYMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.hellenicparliament.gr%2FUserFiles%2Fc8827c35-4399-4fbb-8ea6-aebdc768f4f7%2F9090399.pdf&usq=AFQjCNEDzNhAaglicVnx6_oD1EtoBzxcPQ&sig2=6enWZ_uMCV_eEwjSuJWcg&bvm=bv.147448319,d.ZGg (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2016

http://www.minfin.gr/web/guest/proupologismos?p_p_id=122_INSTANCE_Lru9nwHWNRS_H&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=2&p_r_p_564233524_resetCur=true&p_r_p_564233524_categoryId=402721 (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2017

http://www.minfin.gr/web/guest/proupologismos?p_p_id=122_INSTANCE_Lru9nwHWNRS_H&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=2&p_r_p_564233524_resetCur=true&p_r_p_564233524_categoryId=513021 (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

-ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Επίσημη ιστοσελίδα Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων

http://www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/index.html (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

Επίσημη ιστοσελίδα Δήμου Γαλατσίου:

<http://www.galatsi.gov.gr/web/guest/city> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

Επίσημη ιστοσελίδα Δήμου Παπάγου – Χολαργού:

<http://dpapxol.gov.gr/dimos/dhmotikh-arxh.html> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

Επίσημη ιστοσελίδα Δήμου Χαλανδρίου: <http://www.halandri.gr/Default.aspx?lang=el-GR&page=209> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

Επίσημη ιστοσελίδα Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού: <http://www.psychiko.gov.gr/index.php/city/townshistory> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

Επίσημη ιστοσελίδα Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ΕΛΣΤΑΤ : <http://www.statistics.gr/> (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης 21/02/2017)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1: Ανακεφαλαίωση Εσόδων Δήμου Φιλοθέης - Ψυχικού

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ-ΨΥΧΙΚΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2013	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2014	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2015	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ 2013/2014	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ 2014/2015
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	15.810.195,35	15.403.801,93	15.450.894,62	-2,57%	0,31%
01	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	578.289,36	630.661,69	876.980,01	9,06%	39,06%
02	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	251.976,58	160.918,52	130.867,19	-36,14%	-18,67%
03	Εσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	7.660.045,72	7.451.525,41	7.115.356,92	-2,72%	-4,51%
04	Εσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	1.929.384,20	1.919.123,00	1.891.419,85	-0,53%	-1,44%
05	Φόροι και εισφορές	1.074.925,85	1.225.591,73	1.385.279,82	14,02%	13,03%
06	Εσοδα από επιχορηγήσεις	4.203.407,64	3.945.500,66	3.992.946,30	-6,14%	1,20%
07	Λοιπά τακτικά έσοδα	112.166,00	70.480,92	58.044,53	-37,16%	-17,65%
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	4.578.722,24	2.466.974,48	1.214.010,34	-46,12%	-50,79%
11	Εσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	58.073,77	27.259,05	82.426,96	-53,06%	202,38%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	4.028.125,70	1.986.896,53	785.481,56	-50,67%	-60,47%
14	Δωρεές - κληρονομιές-κληροδοσίες	3.900,00	3.600,00	3.600,00	0,00%	0,00%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	254.572,30	322.296,32	259.672,52	26,60%	-19,43%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	234.050,47	126.922,58	82.829,30	-45,77%	-34,74%
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	129.920,53	132.230,17	145.463,06	1,78%	10,01%
21	Τακτικά έσοδα	118.800,13	111.807,54	113.433,38	-5,89%	1,45%
22	Έκτακτα έσοδα	11.120,40	20.422,63	32.029,68	83,65%	56,83%
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	104.738,72	75.124,74	180.683,73	-28,27%	140,51%
31	Εισπράξεις από δάνεια	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	104.738,72	75.124,74	180.683,73	-28,27%	140,51%
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	2.758.419,07	2.903.061,78	2.527.927,72	5,24%	-12,92%
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου	2.732.666,63	2.890.144,19	2.513.578,21	5,76%	-13,03%
42	Εισπράξεις υπέρ τρίτων	25.752,44	12.917,59	14.349,51	-49,84%	11,09%
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	8.866.253,43	9.268.482,48	7.619.196,00	4,54%	-17,79%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	11.830.326,56	11.645.233,55	11.752.065,43	-1,56%	0,92%
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	16.033.734,20	15.590.734,21	15.745.011,73	-2,76%	0,99%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	12.333.969,73	12.118.475,08	12.130.196,93	-1,75%	0,10%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	32.248.249,34	30.249.675,58	27.138.175,47	-6,20%	-10,29%

Πίνακας 2: Ανακεφαλαίωση Εσόδων Δήμου Χαλανδρίου

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2013	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2014	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2015	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ 2013/2014	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ 2014/2015
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	26.023.368,45	25.608.965,22	21.746.328,97	-1,59%	-15,08%
01	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	12.742,51	32.028,29	53.970,97	151,35%	68,51%
02	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	207.101,91	297.554,14	263.512,76	43,68%	-11,44%
03	Εσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	10.483.451,62	11.146.944,85	7.994.700,29	6,33%	-28,28%
04	Εσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	5.411.907,09	3.707.936,53	2.871.563,62	-31,49%	-22,56%
05	Φόροι και εισφορές	1.242.860,63	1.307.360,99	1.199.414,21	5,19%	-8,26%
06	Εσοδα από επιχορηγήσεις	8.644.739,69	9.117.140,42	9.223.885,99	5,46%	1,17%
07	Λοιπά τακτικά έσοδα	20.565,00	0,00	139.281,13	-100,00%	#DIV/0!
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	7.021.311,95	6.266.153,25	2.125.384,71	-10,76%	-66,08%
11	Εσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	10.522,48	0,00	14.058,00	-100,00%	#DIV/0!
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	3.232.503,12	2.171.678,87	587.451,80	-32,82%	-72,95%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	3.213.260,00	3.326.699,04	1.191.946,44	3,53%	-64,17%
14	Δωρεές - κληρονομιές-κληροδοσίες	0,00	90.213,20	3.000,00	0,00%	-96,67%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	443.884,45	253.203,76	242.291,92	-42,96%	-4,31%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	121.141,90	424.358,38	86.636,55	250,30%	-79,58%
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	25.521,68	50.389,62	2.628.813,65	97,44%	5116,97%
21	Τακτικά έσοδα	1.721,68	20.821,59	2.580.315,18	1109,38%	12292,50%
22	Έκτακτα έσοδα	23.800,00	29.568,03	48.498,47	24,24%	64,02%
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	130.172,32	94.880,02	286.383,72	-27,11%	201,84%
31	Εισπράξεις από δάνεια	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	130.172,32	94.880,02	286.383,72	-27,11%	201,84%
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	4.544.511,78	5.129.342,95	4.836.721,76	12,87%	-5,70%
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου	4.398.689,96	5.027.116,33	4.786.517,73	14,29%	-4,79%
42	Εισπράξεις υπέρ τρίτων	145.821,82	102.226,62	50.204,03	-29,90%	-50,89%
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	3.187.046,60	9.247.177,64	13.635.981,17	190,15%	47,46%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	17.510.522,76	16.607.526,41	15.389.141,88	-3,89%	-9,31%
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	26.155.262,45	25.724.666,83	24.613.027,87	13,35%	-2,45%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	18.109.871,59	17.404.869,78	15.783.626,82	-13,18%	-100,00%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	40.931.932,78	46.396.908,70	45.259.613,98	13,35%	-2,45%

Πίνακας 3: Ανακεφαλαίωση Εσόδων Δήμου Γαλατσίου

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2013	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2014	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2015	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ 2013/2014	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ 2014/2015
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	13.094.445,79	12.853.773,75	12.722.309,90	-1,84%	-1,02%
01	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	8.976,00	58.904,00	157.187,70	556,24%	166,85%
02	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	204.168,93	230.310,91	218.386,33	12,80%	-5,18%
03	Εσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	4.086.090,10	3.805.434,72	3.849.496,72	-6,87%	1,16%
04	Εσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	743.499,97	687.845,95	636.480,79	-7,49%	-7,47%
05	Φόροι και εισφορές	483.989,58	427.057,19	364.928,14	-11,76%	-14,55%
06	Εσοδα από επιχορηγήσεις	7.354.061,51	7.486.888,94	7.357.896,64	1,81%	-1,72%
07	Λοιπά τακτικά έσοδα	213.659,70	157.332,04	137.933,58	-26,36%	-12,33%
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	1.910.477,98	1.546.920,00	2.122.593,59	-19,03%	37,21%
11	Εσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	5.136,50	7.200,00	762,34	40,17%	-89,41%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	140.926,16	525.991,25	270.287,92	273,24%	-48,61%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	1.652.550,00	919.729,12	1.768.328,43	-44,34%	92,27%
14	Δωρεές - κληρονομίες-κληροδοσίες	0,00	750,00	0,00	#DIV/0!	-100,00%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	100.614,08	65.507,71	62.378,14	-34,89%	-4,78%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	11.251,24	27.741,92	20.836,76	146,57%	-24,89%
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	1.039.880,64	1.003.027,75	1.036.718,53	-3,54%	3,36%
21	Τακτικά έσοδα	1.031.317,47	1.002.987,75	1.032.213,53	-2,75%	2,91%
22	Έκτακτα έσοδα	8.563,17	40,00	4.505,00	-99,53%	11162,50%
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	37.799,58	46.034,04	26.216,63	21,78%	-43,05%
31	Εισπράξεις από δάνεια	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	37.799,58	46.034,04	26.216,63	21,78%	-43,05%
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	2.726.725,74	2.687.974,01	2.482.634,27	-1,42%	-7,64%
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου	2.677.162,12	2.660.033,63	2.445.545,32	-0,64%	-8,06%
42	Εισπράξεις υπέρ τρίτων	49.563,62	27.940,38	37.088,95	-43,63%	32,74%
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	2.570.044,13	3.977.236,03	5.197.784,24	54,75%	30,69%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	6.809.501,33	6.415.906,60	6.422.843,42	-6,03%	-0,09%
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	14.163.562,84	13.902.795,54	13.780.740,06	3,44%	6,66%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	6.935.066,32	6.517.146,23	6.511.325,66	-6,03%	-0,09%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	21.379.373,86	22.114.965,58	23.588.257,16	3,44%	6,66%

Πίνακας 4: Ανακεφαλαίωση Εσόδων Δήμου Παπάγου - Χολαργού

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ-ΧΟΛΑΡΓΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2013	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2014	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ 2015	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ 2013/2014	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ 2014/2015
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	13.661.085,68	13.393.311,17	12.839.809,14	-1,96%	-4,13%
01	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	534.030,07	529.348,08	459.285,91	-0,88%	-13,24%
02	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	105.350,79	67.014,27	74.947,05	-36,39%	11,84%
03	Εσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	4.358.709,03	4.348.497,66	4.242.421,63	-0,23%	-2,44%
04	Εσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	1.860.120,24	1.839.724,52	1.882.306,30	-1,10%	2,31%
05	Φόροι και εισφορές	825.437,82	929.666,77	509.800,73	12,63%	-45,16%
06	Εσοδα από επιχορηγήσεις	5.817.401,28	5.565.016,19	5.663.365,52	-4,34%	1,77%
07	Λοιπά τακτικά έσοδα	160.036,45	114.043,68	7.682,00	-28,74%	-93,26%
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	933.151,14	1.325.202,82	2.365.695,58	42,01%	78,52%
11	Εσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	182.054,61	64.693,11	89.426,98	-64,46%	38,23%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	505.812,59	686.355,90	1.912.739,90	35,69%	178,68%
14	Δωρεές - κληρονομίες-κληροδοσίες	6.201,97	239.707,41	12.996,80	3765,02%	-94,58%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	219.488,44	235.535,31	246.652,88	7,31%	4,72%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	19.593,53	98.911,09	103.879,02	404,82%	5,02%
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	1.547.702,71	1.427.347,59	1.541.370,96	-7,78%	7,99%
21	Τακτικά έσοδα	1.458.356,80	1.314.029,61	1.404.123,65	-9,90%	6,86%
22	Έκτακτα έσοδα	89.345,91	113.317,98	137.247,31	26,83%	21,12%
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	167.559,97	131.358,71	194.430,81	-21,60%	48,02%
31	Εισπράξεις από δάνεια	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	167.559,97	131.358,71	194.430,81	-21,60%	48,02%
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	2.749.625,42	2.815.967,10	2.498.976,59	2,41%	-11,26%
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου	2.706.032,53	2.659.545,82	2.481.500,52	-1,72%	-6,69%
42	Εισπράξεις υπέρ τρίτων	43.592,89	156.421,28	17.476,07	258,82%	-88,83%
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ	3.087.440,17	3.315.381,82	4.524.061,78	7,38%	36,46%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	9.469.601,17	9.273.683,30	8.774.998,08	1,60%	-6,88%
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	15.287.002,45	14.838.699,49	14.438.363,60	1,18%	6,94%
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	9.804.231,02	9.961.155,09	9.275.774,09	1,60%	-6,88%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	22.146.565,09	22.408.569,21	23.964.344,86	1,18%	6,94%

Πίνακας 5: Ανακεφαλαίωση Εξόδων Δήμου Φιλοθέης - Ψυχικού

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2013	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2014	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2015	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ 2013/2014	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ 2014/2015
6	Έξοδα	14.140.150,70	14.716.312,43	15.218.573,37	4,07%	3,41%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	6.378.951,38	6.669.102,95	6.085.806,13	4,55%	-8,75%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	726.096,91	685.642,06	700.556,34	-5,57%	2,18%
62	Παροχές τρίτων	2.139.997,25	2.481.292,46	2.570.391,22	15,95%	3,59%
63	Φόροι - Τέλη	43.573,21	26.145,73	458.233,19	-40,00%	1652,61%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	144.178,99	203.206,11	181.067,92	40,94%	-10,89%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστωσης	599.690,01	540.482,51	517.502,98	-9,87%	-4,25%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	604.041,20	563.687,89	493.238,82	-6,68%	-12,50%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	3.501.969,85	3.535.074,60	4.205.658,49	0,95%	18,97%
68	Λοιπά Έξοδα	1.651,90	11.678,12	6.118,28	606,95%	-47,61%
7	Επενδύσεις	4.671.356,61	4.001.838,88	896.689,49	-14,33%	-77,59%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	396.072,47	669.234,44	60.992,35	68,97%	-90,89%
73	Έργα	4.138.978,05	3.307.260,04	707.728,50	-20,09%	-78,60%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες κλπ	136.306,09	25.344,40	127.968,64	-81,41%	404,92%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις και προβλέψεις	4.168.259,55	3.912.328,27	3.476.781,76	-6,14%	-11,13%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	1.456.139,31	1.071.616,98	991.661,70	-26,41%	-7,46%
82	Αποδόσεις	2.712.120,24	2.840.711,29	2.485.120,06	4,74%	-12,52%
85	Προβλέψεις μη είσπραξης	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
9	Αποθεματικό	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
	Σύνολα δαπανών	22.979.766,86	22.630.479,58	19.592.044,62	-1,52%	-13,43%

Πίνακας 6: Ανακεφαλαίωση Εξόδων Δήμου Χαλανδρίου

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2013	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2014	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2015	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ 2013/2014	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ 2014/2015
6	ΕΞΟΔΑ	20.258.899,39	20.112.418,14	19.972.752,12	-0,72%	-0,69%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	9.762.584,86	12.215.371,58	12.192.135,43	25,12%	-0,19%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	1.293.904,95	1.055.601,69	992.514,13	-18,42%	-5,98%
62	Παροχές τρίτων	2.627.360,05	3.004.865,05	2.851.869,98	14,37%	-5,09%
63	Φόροι - τέλη	63.064,86	84.780,23	113.004,38	34,43%	33,29%
64	Λοιπά Γενικά έξοδα	335.598,86	670.990,72	513.694,43	99,94%	-23,44%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστωσης	370.774,16	372.360,27	372.077,49	0,43%	-0,08%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	505.855,70	695.041,44	753.082,11	37,40%	8,35%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	5.278.755,95	2.012.672,24	2.183.520,72	-61,87%	8,49%
68	Λοιπά Έξοδα	21.000,00	734,92	853,45	-96,50%	16,13%
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	3.285.546,77	3.684.836,65	1.481.980,30	12,15%	-59,78%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	42.894,28	106.941,39	175.507,68	149,31%	64,12%
73	Έργα	2.868.745,63	3.359.458,93	1.255.401,39	17,11%	-62,63%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες κλπ.	373.906,86	218.436,33	51.071,23	-41,58%	-76,62%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις και προβλέψεις	9.347.517,27	8.963.672,74	6.131.481,72	-4,11%	-31,60%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	1.826.627,03	2.042.179,67	925.139,94	11,80%	-54,70%
82	Αποδόσεις	4.263.796,27	5.327.254,61	5.206.341,78	24,94%	-2,27%
83	Επιχορηγούμενες πληρωμές υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.	3.257.093,97	1.594.238,46	0,00	-51,05%	-100,00%
85	Προβλέψεις μη είσπραξης		0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
9	Αποθεματικό				#DIV/0!	#DIV/0!
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	32.891.963,43	32.760.927,53	27.586.214,14	7,32%	-15,80%

Πίνακας 7: Ανακεφαλαίωση Εξόδων Δήμου Γαλατσίου

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2013	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2014	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2015	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ
					ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ 2013/2014	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ 2014/2015
6	ΕΞΟΔΑ	12.523.513,14	12.203.806,31	12.234.084,57	-2,55%	0,25%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	6.422.879,02	6.340.601,55	6.089.193,01	-1,28%	-3,97%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	514.373,71	425.556,43	474.008,43	-17,27%	11,39%
62	Παροχές τρίτων	1.000.543,69	1.178.522,78	1.376.571,43	17,79%	16,80%
63	Φόροι - τέλη	43.952,66	23.309,28	61.976,67	-46,97%	165,89%
64	Λοιπά Γενικά έξοδα	583.949,21	339.780,73	273.797,33	-41,81%	-19,42%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	141.623,17	140.598,86	142.499,72	-0,72%	1,35%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	344.161,52	346.371,18	304.542,44	0,64%	-12,08%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	3.470.894,50	3.406.723,07	3.511.294,15	-1,85%	3,07%
68	Λοιπά Έξοδα	1.135,66	2.342,43	201,39	106,26%	-91,40%
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1.478.376,96	1.052.647,99	2.259.054,29	-28,80%	114,61%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	23.594,44	281.604,32	386.989,59	1093,52%	37,42%
73	Έργα	1.439.789,14	771.043,67	1.851.432,26	-46,45%	140,12%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες κλπ.	14.993,38	0,00	20.632,44	-100,00%	#DIV/0!
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις και προβλέψεις	3.400.301,73	3.642.528,97	3.072.375,02	7,12%	-15,65%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	690.355,21	964.942,66	651.696,20	39,77%	-32,46%
82	Αποδόσεις	2.709.946,52	2.677.586,31	2.420.678,82	-1,19%	-9,59%
83	Επιχορηγούμενες πληρωμές υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
85	Προβλέψεις μη είσπραξης	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
9	Αποθεματικό					#DIV/0!
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	17.402.191,83	16.898.983,27	17.565.513,88	-24,23%	3,94%

Πίνακας 8: Ανακεφαλαίωση Εξόδων Δήμου Παπάγου - Χολαργού

Κ.Α	ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ-ΧΟΛΑΡΓΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2013	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2014	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2015	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ
					ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ 2013/2014	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ 2014/2015
6	ΕΞΟΔΑ	13.111.296,95	12.625.963,17	12.828.010,38	-3,70%	1,60%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	6.633.854,44	6.343.353,36	6.288.913,99	-4,38%	-0,86%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	722.620,48	627.070,99	558.167,02	-13,22%	-10,99%
62	Παροχές τρίτων	1.582.739,03	1.419.261,23	1.272.506,08	-10,33%	-10,34%
63	Φόροι - τέλη	23.624,18	87.425,59	338.431,98	270,07%	287,11%
64	Λοιπά Γενικά έξοδα	103.150,71	278.014,22	315.119,34	169,52%	13,35%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	353.227,14	320.326,21	352.425,62	-9,31%	10,02%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	446.305,09	370.378,61	346.894,25	-17,01%	-6,34%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	3.241.163,96	3.178.015,01	3.351.075,65	-1,95%	5,45%
68	Λοιπά Έξοδα	4.611,92	2.117,95	4.476,45	-54,08%	111,36%
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1.174.563,80	1.543.166,34	2.231.993,65	31,38%	44,64%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	152.537,13	261.805,87	162.355,72	71,63%	-37,99%
73	Έργα	924.097,40	1.168.434,44	2.040.575,70	26,44%	74,64%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες κλπ.	97.929,27	112.926,03	29.062,23	15,31%	-74,26%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις και προβλέψεις	4.545.322,52	3.715.377,92	3.128.539,11	-18,26%	-15,79%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	1.708.417,47	993.709,01	601.166,87	-41,83%	-39,50%
82	Αποδόσεις	2.836.905,05	2.721.668,91	2.527.372,24	-4,06%	-7,14%
83	Επιχορηγούμενες πληρωμές υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
85	Προβλέψεις μη είσπραξης	0,00	0,00		#DIV/0!	#DIV/0!
9	Αποθεματικό					#DIV/0!
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	18.831.183,27	17.884.507,43	18.188.543,14	9,42%	1,70%